

PRO
města
& OBCE
10 LET

srpen 2024

- Ondřej Boháč: Zahušťování měst neznamená stavět mrakodrapy ■ Dostupné bydlení
- Smart řešení pro města a obce ■ Hospodaření s vodou ■ Kraj Vysočina

inspirativní informace pro zastupitele a úředníky

ATS TELCOM POSKYTUJE SPOLEHLIVOU POMOC PŘI PLNĚNÍ KYBERNETICKÝCH POŽADAVKŮ

Brzy vstoupí v platnost **směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské unie NIS 2**, která se zaměřuje na kybernetickou bezpečnost.

Směrnice NIS 2 přináší nové požadavky pro podniky a organizace, ale také obavy a nejistotu v rámci IT oddělení.

Je nutné ujasnit si vztah práva a technicko-administrativního zabezpečení informačních systémů. **Lze se připravit na NIS 2 bez NIS 2?**

Obraťte se na nás a poznejte, proč není důvod déle čekat.

KOMPLEXNÍ BEZPEČNÁ ŘEŠENÍ A SLUŽBY

BEZPEČNOSTNÍ PORADENSTVÍ

SPECIÁLNÍ TECHNOLOGIE

BEZPEČNÁ OCHRANA DAT

INFRASTRUKTURA ROZSÁHLÝCH SÍTÍ

Porodní bolesti digitalizace

Milé čtenářky, milí čtenáři,

uprostřed horkého léta stále marně čekáme na okurkovou sezónu.

Děje se toho hodně a rozsah časopisu sotva stačí. Schvalují se nové zákony a vyhlášky, chystají se krajské volby.

Řada z vás se aktuálně v první linii potýká s „porodními bolestmi“ Portálu stavebníka, který se má stát (a věřme, že to dobře dopadne) nástrojem digitalizace stavebního řízení. Podle všeho se spěchalo, chyby v systému nejsou odladěné, chybí propojení dat a úředníci, kteří nebyli pořádně proškolení, jsou tváří v tvář novému systému právem naštvaní. Nikdo ale nezpochybňuje, že takový nástroj je potřeba a měl tu už dávno být. V digitalizaci jsme ve srovnání s Evropou bohužel stále na chvostu.

Zatímco potřebnost digitalizace stavebního řízení je bez debat, pochybnosti vyvstávají nad aktivitou ministra životního prostředí. „Prosadím to za každou cenu,“ jako by říkal – řeč je o zálohování PET lahví a plechovek. Argumenty odborníků i obcí, a že jich snesly opravdu mnoho, zatím nic

nez mohly. Analýzu přinášíme na straně 54.

Pokud ale znáte náš časopis, víte, že naším cílem je přinášet pokud možno pozitivní a inspirativní texty. A těch je na výběr spousta. Mám radost, když se ukáže, jak u nás funguje společenství, komunita. Dočíst se to můžete třeba v reportáži z Předotic (s. 12) nebo v textu o Vesnici roku Kostelní Lhotě (s. 18).

Inspirativním doufám shledáte také titulní rozhovor, jehož delší část je přístupná na našem webu. Ředitel Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy Ondřej Boháč má co říci nejen o hlavním městě, ale také ke strategickým otázkám samospráv a veřejné správy. Když listuji minulými ročníky našeho měsíčníku věnovanými tématu smart city, jasně vyplyne, jak jsme se posunuli od geniálních vychytávek a jednotlivostí k přemýšlení o celku. Hned několik textů této přílohy je toho dokladem. ● Inspirativní čtení přeje

Dita Hradecká
šéfredaktorka

dita.hradecka@promestaobce.cz

**BÝT STAROSTOU DEŠTNÉ NEBO KARDAŠOVY ŘEČICE,
MĚL BYCH MÍT ZÁJEM, ABY PRAHA ŠLAPALA CO
NEJLÍP, PROTOŽE SE TO PROJEVÍ V MÉM DAŇOVÉM PŘÍJMU.**

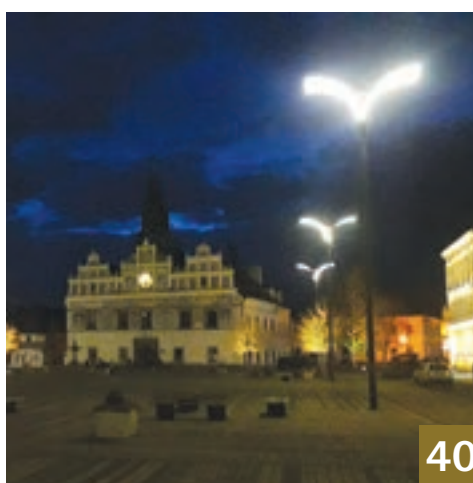
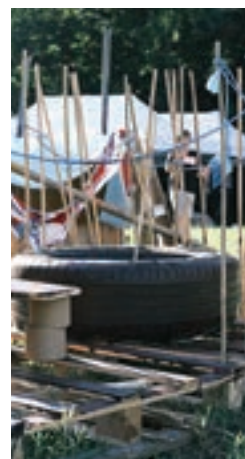
ONDŘEJ BOHÁČ, ŘEDITEL IPR.
ROZHOVOR ČTĚTE NA STRANĚ 8

8

12

40

Editorial

Porodní bolesti digitalizace 3

Kaleidoskop

Naděje pro Terezín a Josefov..... 6

Statistický geoportál hlásí novinky 6

Komunity na Litoměřicku se mohou hlásit o sponzoring..... 6

V Ostravě mají venkovní coworkingové centrum 7

POSEZ pomáhá seniorům a postiženým. Je jich už 100 tisíc..... 7

Dopravní výchova v Benešově o prázdninách zdarma ... 7

Rozhovor

Ondřej Boháč:

Velká města jsou tahounem země..... 8

Místní rozvoj

Přepadení v Předoticích 12

Soutěž veřejných sbírek je ve finále 14

135 milionů korun do rozpočtu..... 15

Portál stavebníka odstartoval, ne bez potíží 16

Pro rodiny i „týpky z posiloven“ 17

Česká vesnice má evropskou cenu 18

Když si děti staví hřiště samy..... 19

Téma měsíce:

obce a hospodaření s vodou

Kvalitnější čištění a ochrana pitné vody 21

Stoletý vodovod v Krnově dosloužil..... 21

3D modely pomáhají s údržbou potrubí..... 22

Z olomoucké zoo už po rekonstrukci voda neodtéká 23

Krytý bazén se bude stěhovat..... 25

Nic nepomůže víc než stromy 26

Více vody do měst!..... 27

19

23

27

44

48

54

63

Pro kraje: Kraj Vysočina

Jak to vidí starostové.....	29
Kraj Vysočina v datech	31
Zlatá jeřabina pro židovský dům i varhany	32
Tam, kde se těžovalo stříbro.....	33

Zvláštní příloha: smart řešení pro města a obce

Chytrá okresní města	34
AI už pomáhá ve školství nebo s odpady	36
Umělá inteligence, strojové čtení, mobilní aplikace.....	37
Od senzorů po kompletní digitalizaci odpadů	39
Moderní technologie samy život nezlepší	40
Jak lépe sdílet veřejný prostor ve městech	42
Lidl má vysoké standardy pro udržitelnost budov.....	43
Chytré kamery pro bezpečnější města	44
Čím hloupější předpis, tím větší pomoc je potřeba	46
Finové sází na zapojení obyvatel do plánování.....	48
Tessa pracuje nepřetržitě	50
Obnova osvětlení ušetří obcím náklady na energie.....	52

Odpady

Prosadím to za každou cenu.....	54
Je libo darovat plechovku či láhev?.....	56
Mykilio: ekologická likvidace sádkokartonu.....	56

Dotace

S likvidací černé skládky pomůže dotace	57
Budování dostupného nájemního bydlení	58
Od září platí zákaz kotlů 1. a 2. třídy.....	59

Financování obcí

Chytré hodnocení ekonomické kondice měst.....	61
Program dostupného bydlení dostal zelenou	62

Právo a legislativa

Revoluční informační systém pro matrikáře	63
Přísná kvalifikace nezaručí kvalitního dodavatele.....	65
Výroční zpráva o migraci a integraci.....	66
Jak je to od července nově s dohodáři	67
Jak mohou úřady ušetřit díky Beck-online?	68

Akce v srpnu.....

Poslední strana

Nejezděme na mrtvém koni!.....	70
--------------------------------	----

NADĚJE PRO TEREZÍN A JOSEFOV

Ministerstvo pro místní rozvoj vyhlásilo první výzvy ze Systémového programu obnovy a rozvoje pevnostních měst Terezína a Josefova. Desetiletý program poskytne až 1,2 mld. korun. Částka se mezi obě pevnostní města rozdělí rovným dílem, přičemž první výzvy jsou vyhlášeny ve výši dvouleté alokace. Příjem žádostí MMR zahájilo 1. srpna.

Program vznikl ve snaze zastavit chátrání obou měst. Nejde jen o to, aby se zachovala jejich mimořádná historická hodnota, ale také aby zrekonstruované objekty našly nové smysluplné využití. Část peněz bude možné

použít na činnost speciálních útvarů, které se budou obnově a rozvoji Josefova a Terezína věnovat.

Charakter a rozsah potřebných oprav a údržby je natolik velký, že překračuje finanční, plánovací a realizační možnosti nejen obou měst, ale i dotčených krajů.

„Rozhodli jsme se řešit problém, který díky nečinnosti našich předchůdců málem skončil nevratnými škodami. Základní parametry programu vláda schválila v polovině února, už koncem května byl celý program připraven a schválila ho vláda. A už v červnu jsme vyhlásili první výzvy. Účinná záchrana

pevnostních měst takovou rychlost vyžaduje,“ uvedl místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš. K financování oprav některých objektů budou využity také prostředky z Havarijního programu Ministerstva

kultury ČR. „Těší mě, že zde obě pevnostní města zůstanou i pro následující generace a najdou nové a smysluplné uplatnění. Vícezdrojové financování je podle mě jedinou cestou, jak obě pevnosti zachránit,“ doplnil **Ivan Bartoš.** ●

STATISTICKÝ GEOPORTÁL HLÁSÍ NOVINKY

Český statistický úřad připravil na základě výsledků Sčítání 2021 unikátní mapy o pracovní vyjízdce z Česka do zahraničí, rozšířil nabídku dat o proudy vnitřního stěhování a základní demografické statistiky a nově doplnil také mapy o náboženské víře či národnosti.

Prostřednictvím aplikace Mobilita je možné si ve Statistickém geoportálu zobrazit počty a podíly pracujících, kteří vyjíždí z Česka do vybraných zemí světa, z krajů do všech evropských zemí a z nižších územních jednotek do čtyř sousedních zemí. Výběr konkrétní cizí země zase poskytuje názor-

ný přehled o tom, z jakých oblastí Česka se do ní nejvíce dojíždí za prací.

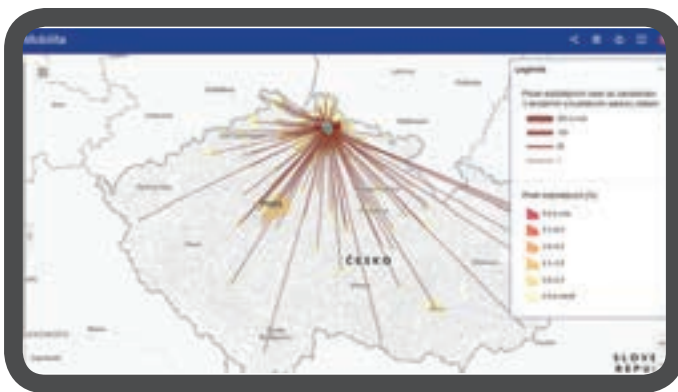
Ve stejné aplikaci jsou nově k dispozici také dojíždčkové a vyjíždčkové proudy ve větším územním detailu. Díky tomu uživatelé získají přesnější obrázek o tom, odkud a kam lidé nejvíce vyjíždějí a dojíždějí do zaměstnání či do školy i uvnitř jednotlivých obcí a měst, nebo jaký dopravní prostředek k těmto cestám používají.

Další novinkou v aplikaci Mobilita jsou data z vnitřního stěhování, která uživatelům nabízí možnost si v mapě prohlédnout, odkud pochází přistěhovalí do je-

jich obce či kam se naopak jejich spoluobčané nejvíce stěhují.

Vedle výsledků Sčítání 2021 Statistický atlas nově obsahuje vybrané ukazatele z demografické statistiky. Ty nabízí interaktivní po-

hled na to, jak se vyvíjí počet obyvatel v jednotlivých obcích a regionech Česka, ať už z hlediska přirozeného přírůstku/úbytku, či migrace, nebo kde je nejvyšší naděje dožití při narození. ●

KOMUNITY NA LITOMĚŘICKU SE MOHOU HLÁSIT O SPONZORING

Holcim Česko, globální lídr v oblasti udržitelných stavebních řešení, otevřel další ročník sponzoringového programu s cílem posílit svoji pravidelnou angažovanost v regionu Litoměřicka. Na podporu projektů je celkem připraveno 400 tisíc korun.

Program se zaměřuje na projekty, které mají pozitivní dopad na životní prostředí, přispějí ke zlepšení infrastruktury regionu, věnují se aktivitám týkajícím se vzdělání, kulturní, sociální a zdravotní tematiky. Na jeden projekt je možno získat

částku až 200 tisíc korun. Mezi podporované místní projekty a organizace z loňského roku patří Badatelské projektové dny a týdny pro přemýšlivé děti, fotbalový klub Litoměřicko, Centrum duševního zdraví pro děti neziskové organizace Na-

děje, tělovýchovná jednota Slavoj Sulejovice, kroužek mladých hasičů Sboru dobrovolných hasičů Stradonice a Český pohár mládeže ve volejbalu. ●

Uzávěrka přihlášek do programu je 1. září, podrobné informace získají zájemci na webu společnosti www.holcim.cz/sponzoring.

V OSTRAVĚ MAJÍ VENKOVNÍ COWORKINGOVÉ CENTRUM

Obyvatelé Ostravy získali nový ekologický coworkingový prostor. Ojedinelý komunitní modul vznikl z nápadu neziskové organizace Koutek světa pro děti na základě programu města Ost-

ravy na revitalizaci veřejného prostoru Tvoříme prostor, a hlavně díky stavební skupině HSF System z holdingu PURPOSIA Group. Venkovní coworkingový prostor s hybridním modu-

lem vznikl v odpočinkové zóně na Černé louce v Ostravě. „Kromě návrhu, projektové dokumentace a výroby udržitelného a inovativního modulu jsme projekt podpořili finančně, aby byla zajištěna soběstačnost outdoorového coworkingového místa bez nutnosti napájení z distribuční sítě,“ uvedl **Miroslav Krop**, ředitel závodu Ostrava, stavební skupiny HSF System. Ekologický modul je vybavený čtyřmi fotovoltaickými panely. Vyrobená elektrická energie bude sloužit pro nabíjení notebooků, tabletů

a mobilních telefonů včetně možnosti wi-fi připojení, aby měli uživatelé možnost pracovat v příjemném a přírodním venkovním prostoru. „Od začátku jsme chtěli outdoorové centrum přizpůsobit zejména pracujícím rodičům a maminkám na mateřské dovolené, proto jsme také zvolili místo hned vedle dětského hřiště,“ popisuje **Kristýna Leichtová** z organizace Koutek světa pro děti a dodává: „Tento inovativní projekt podporuje jednak tvůrčí práci, zdraví a ekologický způsob života, jednak klade důraz na udržitelnost a inovaci.“ ●

POSEZ POMÁHÁ SENIORŮM A POSTIŽENÝM. JE JICH UŽ 100 TISÍC.

Projekt POSEZ – pomoc seniorům a tělesně postiženým – zaznamenal významný milník, od roku 219 využilo jeho služeb již 100 tisíc klientů. Aktuálně je na území Středočeského kraje celkem 7 kontaktních míst, kde je klientům poskytována pomoc a podpora v rozličných oblastech, od informačního servisu až po různorodé aktivity v rámci prevence širokého spektra nežádoucích jevů. Cílem projektu je udržet seniory a osoby se

zdravotním hendikepem aktivní a nabídnout jim takové činnosti, které jim přinesou smysluplné trávení volného času a uspokojí jejich individuální potřeby. Do pořádaných aktivit se často zařazují takové, které mají za cíl navázání a posílení mezigenerační spolupráce, což má z dlouhodobého hlediska význam i pro zdravé vztahy v rámci celé společnosti a vytváření pozitivních hodnot mezi všemi věkovými kategoriemi, včetně

dětí. „Dnešní dynamická a rychlá doba klade na všechny zvýšené nároky a právě seniori nebo lidé se zdravotním postižením mohou být znevýhodněni, nebo dokonce ohroženi, a je na místě jim poskytnout takovou pomoc a podporu, která jim pomůže zvládat nástrahy současného světa a prožít svůj život s pocitem naplnění a spokojenosti“, uvedl radní pro oblast sociálních věcí **Martin Hrabánek**.

Středočeský kraj od letošního roku zvýšil dotaci určenou pro realizaci projektu POSEZ a snížil finanční spoluúčast jednotlivých partnerů, kteří provozují kontaktní místa v jednotlivých lokalitách. To má kladný vliv na rozvoj a skladbu aktivit, takže je možné pořádat více právě komunitních aktivit, které jsou finančně i organizačně nejvíce náročné, ale které mají současně ten největší pozitivní efekt. ●

Zdroj: Středočeský kraj

DOPRAVNÍ VÝCHOVA V BENEŠOVĚ O PRÁZDNINÁCH ZDARMA

Město Benešov připravilo pro děti letní dopravní výchovu, která se koná na místním dětském dopravním hřišti na Sladovce. Akce je určena pro veřejnost a je skvělou příležitostí pro děti naučit se bezpečně pohybovat na silnicích. Prázdninové lekce pro účastníky zdarma pořádá Městská policie Benešov. Dopravní výchova je určena zejména dětem od 6 do 13 let. Vhodná je pak především pro ty z nich, které již

bez dospělého dohledu samostatně jezdí na městských komunikacích v běžném silničním provozu a o jeho pravidlech by tedy měly mít jasné povědomí. Dopravních lekcí se ale samozřejmě mohou zúčastnit i děti mladšího věku, jedinou podmínkou je, aby ovládaly jízdu na kole nebo koloběžce. Na všechny čeká hodina plná zábavy, ale i užitečných informací. „Společně si oživíme základní pravidla jízdy po dopravním hřišti, řekneme si

něco o povinné výbavě jízdního kola, nebo například to, jak má vypadat správně nasazená cyklistická přilba. Nabyté vědomosti si poté

ověříme během praktické jízdy po hřišti,“ vysvětluje lektorka dopravní výchovy **Andrea Koubová**, která je zároveň preventistkou Městské policie Benešov ●

Zdroj: Město Benešov

Velká města jsou tahounem země

Měli bychom jim vytvořit lepší podmínky k sebeřízení, říká ředitel Institutu plánování a rozvoje Prahy Ondřej Boháč

Jeho kompetencí je především hlavní město, ale rád a často se vyjadřuje ke strategickým a systémovým otázkám, které se týkají českých měst obecně. Svou rodnou Prahu má rád, vídává ji z výšky z věží kostelů, kde dělá zvoníka. **Ondřej Boháč**, ředitel Institutu plánování a rozvoje Prahy. Řeč byla jak jinak o rozvoji města, magickém čísle sto lidí na hektar nebo o vztahu Prahy a Středočeského kraje.

aby se Praha tak, jak se vrstvila po staletí, vrstvila dál.

Naplnit takové představy je trochu i vaším úkolem, tak už nebudeme věštit, ale pojďme ke konkrétním úkolům. Máme nové stavební předpisy. Co se mění, co z nich vyplývá?

Praha měla své stavební předpisy dříve, než vznikly ty celostátní, už od doby Rakouska-Uherska.

POLITICKÁ ROZHODNUTÍ NELZE DĚLAT JEN „SPRÁVNĚ“, OBVYKLE MÁTE NA VÝBĚR MEZI NĚKOLIKA ŠPATNÝMI MOŽNOSTMI. BÝT RADNÍ PRAHY JE PODLE MĚ OBTÍŽNĚJŠÍ NEŽ BÝT MINISTR.

Zeptám se vás na začátek, jak bude vypadat Praha za dvacet let?

Nemám křišťálovou kouli, tak nevím. Ale přál bych si, aby si zachovala hodnoty, které už dneska má. To znamená, že to bude město, kde budou moct žít bohatí a nemajetní lidé vedle sebe, jak je tomu dneska. Město, kde nebudou žádná ghetta. Což může být pro nás největší výzva.

Líbilo by se mi, kdyby se tu podařilo postavit víc kvalitnější architektury. To nutně neznamená, že by tady měla být druhá Šanghaj plná mrakodrapů. Jinde v Evropě vidíme, že se dají stavět a dostavovat krásná města. To bych si přál:

Ale ty poslední moderní předpisy máme deset let a my jsme tam nyní dělali jen drobné úpravy a doplnění. Řešily se například zelené střechy, hospodaření s dešťovou vodou a další aktuální témata. Jinak je předpis velmi podobný tomu, co bylo předtím. Nový stavební zákon a celostátní vyhláška ostatně přebraly velkou část stavebních předpisů pražských. Pořád tam platí základní věci jako uliční čára, stavební čára, kvalita veřejných prostranství a podobně.

V čem je největší rozdíl?

Celostátní předpis vycházel z předpisu, který tady byl za komunismu. Tehdy o městě uvažovali

jinak, bylo to město sídlištního typu: v jedné části města se žije a ve druhé části se pracuje. Vznikaly velké obytné komplexy, které mají taky nějakou svoji kvalitu, ale není to smíšené město. Nic proti sídlištím, myslím, že se klidně někde můžou dál stavět, problém je, že bylo možné stavět pouze sídliště, že nebylo možné stavět blokové zástavby, jako jsou pražské Vinohrady nebo Dejvice. Nevznikala infrastruktura. Parametry technického předpisu znemožňovaly postavit takový kus města a zkolaudovat ho na bydlení. I proto se tvořily nové stavební předpisy.

Čím se taková struktura odlišuje?

Blokovou zástavbu nemá jenom Praha, má ji každé větší město. Je kompaktnější a bydlí tam víc lidí pohromadě. Týká se to Liberce, Plzně nebo Hradce Králové, které by měly mít možnost město dostavovat dál podle toho, jak bylo urbanisticky založené. Předpis by tohle měl umožňovat, a neumožňoval. Řadu věcí, které jezdíme obdivovat, jak se staví Kodaň, jak se staví Mnichov, to u nás nebylo možné legálně postavit a kolaudovat.

Vzniknou nebo vznikají nové Vinohrady nebo Dejvice?

Předpis umožní, že vznikat mohou. Staví se třeba nový Smíchov, což je vyloženě městská bloková zástavba, která by třeba bez pražských stavebních předpisů nebyla možná. Nebylo by možné stavět čtvrti na nákladovém nádraží Žižkov nebo Bubny a tak dále.

Vy jste teď zmínil některé velké projekty, které se teď docela rozmohly. Jak změní charakter města? Přitáhne to spousty lidí, bude více rušno?

Objektivně je to tak, že do Prahy se každý rok přistěhuje 10 až 15 tisíc lidí. A to se nedá ignorovat, na to se musí nějak reagovat. Je to jako fyzikální zákon, Praha je a bude atraktivní město. Není možné říct těm lidem, ať jdou jinam. Kdybychom si udělali mapu, kde se narodili dnešní Pražané, tak pokryjete celou republiku.

Lidé se sem budou stěhovat ještě několik dekád. Je tedy potřeba, aby metropole rostla, a postarat

se, aby město, jaké stavíme, bylo kvalitní pro život teď i pro další generace.

Něco mi říká, že čtvrti domečků se zahrádkou za Prahou nejsou z mnoha důvodů ideál.

Je potřeba chovat se zodpovědně z pohledu ekonomického i ekologického. My se snažíme přednostně zastavovat brownfieldy, což jsou nevyužívaná, mrtvá místa toho města. Tam je potřeba život vrátit nebo vytvořit. A samozřejmě je potřeba místo zastavit dostatečně intenzivně na to, aby to fungovalo a mělo smysl.

Existuje takové magické číslo sto lidí na hektar. Na mnoha vědeckých studiích je doloženo, že od sta lidí na hektar už se užívá obchody, nemusíte doplácet veřejnou dopravu, je to efektivnější z hlediska toho, co město platí: kanalizace, osvětlení, údržba silnic. Tohle se nám musí podařit, těch minimálně 100 lidí, ale třeba ještě lépe dvě stě na hektar.

Čili hnát budovy do výšky.

Když se řekne 200 lidí na hektar, tak se všichni leknou, že jsme se zbláznili, že tu bude Manhattan. Ale to vůbec není pravda. Budete se možná divit, ale nejhustěji obydlené čtvrti v Praze nejsou ty s paneláky, ale právě zmíněné blokové zástavby z 19. století – činžáky, nejatraktivnější místa, kde lidé chtějí bydlet. Je potřeba si říct, že když se řekne intenzivní zástavba, tak tím nemyslíme 40 pater a věžáky, my tím myslíme blokovou nebo jinou kompaktní zástavbu, která má špičkovou kvalitu třeba jen 6 pater.

Tohle je potřeba využít v případě pražských brownfieldů, ale s nimi také věčně nevystačíme, musí se zkrátka postupně některé části dostavět. Takže to nepřijemné slovo zahušťování, které každého děsí, spočívá v tom, že neplýtváte půdou a neplýtváte společnými prostředky.

A dostupné bydlení?

Všude to asi úplně dostupné bydlení nebude, některé nové čtvrti prostě budou drahé. To je logické, řeší to třeba v Německu Mnichov. Ten je celý hodně prostavěn

Ondřej Boháč (1982)

Pochází z Prahy, vyrůstal na Vinohradech. Na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy vystudoval geografii. Od roku 2006 pracoval jako student na pražském magistrátu ve funkci koordinátora Geografického informačního systému, posléze se v roce 2011 stal poradcem prvního náměstka primátora Tomáše Hudečka, a když se tento stal v roce 2013 pražským primátorem, stanul Boháč ve funkci ředitele kanceláře primátora. V roce 2015 se stal zástupcem ředitele IPR a následně byl v prosinci 2016 jmenován šéfem institutu.

Ondřej Boháč stojí u zrodu Pražských stavebních předpisů a inicioval i vznik Centra architektury a městského plánování (CAMPu).

Jeho koníčkem je horolezectví a pravidelně zvoní v pražských chrámech, nejčastěji u sv. Havla. Jako předseda spolku Sanctus Castulus inicioval vznik pamětního Zvonu #9801 odlitého roku 2022 pro památník na Rohanském ostrově.

a stejně tam bydlení není úplně dostupné. Je to velmi ekonomicky atraktivní město a už tam rozjeli velmi intenzivní spolupráci s městy v rozumné dojezdové vzdálenosti vlakem. Obdobně města jako Brandyš, Kolín a další.

Denní dojížďka lidí do Prahy za prací je něco, co město velmi zatěžuje. Řešíte i toto?

Ano, řešíme. Praha je a bude magnet. Velmi ale záleží na tom,

jakým způsobem do města dojíždíte a jakým způsobem jste na to město napojení. Jestli jedete autem a vezete děti do školky, vyzvednete je a vracíte se zpátky nebo jestli v tom místě, kde žijete, máte kvalitní služby střední školy, školky a do Prahy dojíždí třeba jen jeden člen rodiny. To je veliký rozdíl v tom, jak to funguje jako organismus a jak zatěžujete ten společný prostor.

Jsmo u dopravy. Z prohlášení pražských zastupitelů mi připadá, jako by existovaly dvě nesmiřitelné vize města, jedna se zaštiťuje tunely a obchvaty, parkovacími místy, druhá chce budovat cyklopruhy a navzájem se nikdy neshodnou.

Já myslím, že to není ani tak, ani tak. Měl by to být takový mix, je důležité, aby měl člověk adekvátní nabídku pro ten způsob dopravy, který zrovna potřebuje. Když povezu matraci, nepojedu metrem. Já jezdím po Praze vším: autem, na skútru, na kole, chodím pěšky, jezdím MHD... Téměř denně se rozhoduji podle toho, kam jedu. Co je optimální způsob dopravy na dané místo, aby mi to časově vycházelo. Je to o přemýšlení a denním rozhodování a myslím si, že to tak dělá většina obyvatel města a že ta politická debata je zbytečně ideologická.

U nás je trochu neštěstí v tom, že se nám dopravní politika rozpadá na jednotlivé městské části. Doprava je přitom jeden organismus, v praxi není hranice mezi Prahou 2 a Prahou 3, nejsou to dva různé světy, ale mohou mít úplně jinou politiku v otázce dopravy a parkování.

Jak byste ideálně nastavil pravomoci městských částí, do čeho by měly mluvit, co by měl být spíš záležitostí centra?

Podobně jako doprava je téma města jako celku, také bytová výstavba se má řešit centrálně. Málokde v Evropě si to dělají tak dobrodružně jako my v Praze nebo Brně. Nechci říct, že lokální politikové něco brzdí nebo blokují, oni jdou do voleb s určitým programem a kopou za svou část.

Problém ale vidím v tom, když je zastupitel městské části zároveň na magistrátu. Protože to je střet

»

zájmů. Celoměstské zájmy jsou velmi často jinde než ta obrana té které městské části. Tady by myslím hodně pomohlo to oddělit. Celopražské otázky jsou odlišné, Praha má rozpočet větší než některá ministerstva, je to gigantický ekonomický hráč. A ten celoměstský pohled, celoměstský zájem je velmi slabě hájený – vůči státu, vůči Středočeskému kraji... To tam prostě chybí, takže ta Praha je v něčem ovládaná těmi městskými částmi, s tím lokálním pohledem.

Jde to vztáhnout i na města a obce vůči státu jako celku?

Spíš naopak, narážíme tu na problém přenesené působnosti státní správy, což je zase český vynález. V praxi to znamená, že starosta vlastně o městě nerozhoduje. Má nějaké mechanismy, ale spousta rozhodnutí se mu děje pod rukama a on je reálně nemůže ovlivnit, protože to dělá nějaký úředník na vyšší úrovni.

Stát má nějaké ministerstvo a to svou „vysunutou rukou“ rozhoduje prostřednictvím stavebního úřadu a dalších. A tohle třeba Evropa nezná. V okamžiku, kdy se snažíte přitáhnout lidi do spolurozhodování o městě, tak vám najednou začnou strašně komplikovat situaci. Vy uděláte nějakou dohodu s občany, dohodnete se třeba i s investorem, a teď neumíte garantovat její naplnění. Tím ztrácíte důvěru a to podkopává víru v demokracii.

Jak z toho ven?

Tohle musí říct parlament: Potřebujeme odblokovat města, protože přestáváme stíhat dobu, jsme mimo realitu, potřebujeme to přenastavit. Žádné ministerstvo takový návrh z podstaty věci nikdy nepřichystá, tam nejsou s realitou konfrontováni, z jejich hlediska vše funguje.

Založili jsme iniciativu City-Deal a snažíme se komunikovat směrem k vedení státu, k vládě a parlamentu, tady máte města, jsou to ekonomické motory země a nejsou nastavené na to, aby fungovaly v jednadvacátém století. Musíte to změnit. Zájem celé republiky je, aby Praha, Brno, Ostrava, Plzeň šlapaly naplno, protože to živí tu republiku celou. Být starostou Deštné

nebo Kardašovy Řečice, měl bych mít zájem, aby Praha šlapala co nejlíp, protože se to projeví v mém daňovém příjmu.

Pojďme ještě ke vztahu Prahy a Středočeského kraje. Hranice mezi nimi vlastně neexistují.

Ano neexistují, tedy existují administrativně, ale život jde drsně přes ně. A my musíme najít nějaké nástroje. Každý – myslím i v cizině – má administrativní hranice a řeší přeshraniční spolupráci, jenom nelpí na formalitách tolik jako my v Česku a aktivně hledají nástroje, jak problém vztahu centra a okolí řídit a moderovat. To je zase problém, který je běžný, a jenom my říkáme, to nejde vyřešit. Ono to jde, akorát musíte hledat nástroj a myslet mimo zaběhnutý systém, protože život už běží, jen na něj nemáme v našem systému kategorie.

Kámen úrazu je už zmíněná doprava, dojíždění, ale také třeba školství.

V Praze je velké téma středních škol. 40 % dětí, které se v Praze hlásí na střední školy, jsou ze Středočeského kraje. Kraj řekne, my stejně do té Prahy budeme jezdit, tak postavte školy pro 6 tisíc žáků. To je úplný úlet, to nemůže fungovat. A doprava? Všichni říkáme, že lidi mají jezdit do Prahy po kolejích, ale pak si zablokujeme Výtoňský most a jsme nešťastní z toho, že někde má přibýt kolej. Ale to je těžké, když všechny železniční trasy do Prahy jsou na hranici kapacity. Ve špičce už víc lidí do vlaku nenacpete a víc vlaků na koleje už taky ne. Řešit se to dá jedině přistavením koleje, jinak akceptujete to, že lidi sem přijedou autem. A toto nemůže řešit Praha a kraj zvlášť.

Bydlení je to samé, já chápu, že je výhodné stavět v tom vnějším pásmu Prahy. Ale Praha dostává peníze na 1,3 milionu obyvatel, přičemž jich přes den obslouží 1,8. A tohle v těch škatulkách také není podchycené. Praha je bohatá, říká se, no ale ona se populačně stará ještě o „Brno“ a „Ostravu“ dohromady.

Snaha komunikovat ale je, to se kraji ani městu upřít nedá...

Jistě, vnímají to obě strany. Ale je tu jedna základní věc: volby v Praze a ve Středočeském kraji jsou ob dva roky. Protože v Praze se volí jednou za 4 roky a primátor má dva roky jednoho krajského hejtmana a dva roky jiného. Takže mají společně dva roky. Půl roku se dohaduje koalice, v Praze mezitím je koalice po dvou letech rozhádaná a chystají se na další volby a rozjíždějí kampaň. Reálně zbývají na soustředěnou práci tři měsíce, kdy jsou rady nakloněné a mentálně otevřené společnému jednání.

Ještě jsme se nedostali k vaší instituci, Institutu plánování a rozvoje...

My jsme příspěvková organizace hlavního města Prahy, zastupujeme město ve stavebních řízeních, máme velmi široký záběr v rámci plánování od obecních strategických úrovní, přes plánování města, městské čtvrtě, veřejný prostor až po mobilitář.

Máme asi 200 zaměstnanců a jejich hlavní náplní jsou data, v tom jsou naši pracovníci na světové úrovni.

Jaká všechna data sbíráte?

Pracujeme s velkými datovými sadami, jsme krajský správce digitální technické mapy. Sbíráme data sociologického typu, veřejné vybavenosti. Pracujeme s daty mobilních operátorů, data máme ve formě open data, takže jsou přístupná a každý si může dělat vlastní analýzy.

Ve vztahu k zastupitelstvu jsme tu od toho, abychom dodávali kontext, připravili podklady k rozhodování. Neříkáme, co se má dělat. Rozhodovat už musí politické a je to velmi těžká práce, protože politická rozhodnutí nelze dělat jen „správně“, obvykle máte na výběr mezi několika špatnými možnostmi. Být radní Prahy je podle mě obtížnější než být ministr. Takže já si toho, kdo je ochoten a schopen rozhodovat, velmi vážím a snažíme se je maximálně podporovat. ●

Dita Hradecká

Rozšířenou verzi rozhovoru čtěte na našem webu

beck-online

právní informační systém

„Beck-online nejen **pomáhá našim zaměstnancům při práci**, ale také zefektivňuje výkon celého úřadu. Kolegové si chválí i možnost přístupu k databázi z domova, pokud pracují na home office.“

Mgr. Jakub Hostek
místostarosta

Benešov*

Perfektní právní informace
pro **perfektně řízené obce**

Testujte zdarma:
beck-pro-obce.cz

Přepadení v Předoticích

Letní reportáž z takové „obyčejné vesnice“

Třeba tady rostou houby, přemítám, když vstupuji do lesa mezi Předoticemi a Křešicemi. Hned mne však zarazí podivné chrchlání, vrčení, praskání větví. Proti mně míří silné tesáky. Ježíšmarjá, divočáci! S hrůzou prchám před smečkou v hustém porostu. Kdo by čekal, že se budu muset při cestě za reportáží v jižních Čechách spasit útekem. „Pojďte se rychle schovat, taky se jich bojím,“ nabízí mi úkryt paní otvírající dokořán vedlejší zahradní branku. Přijímám pozvání na osvěžující vodu s ledem. Z vybavení na zahrádce u chaty **Dagmar Pekárkové** je ihned zřejmé, že je léto časem návštěv, grilování a zahradních párty. A v interiéru i kolem jezírka tady navíc jen a jen samé květiny, magnólie, muškáty, letničky, nádherné květy mandevily. Lásku ke květům zdědila po mamince, rodiče pocházeli z nedalekých Mírotic, tak se sem po letech vrátila. Bydlí v Praze, ale prý jak může, je tady, a jako mnohé další „náplavy“ pokud možno celé léto. „Žije se zde dobře, i když starosta to tady má jistě těžké kvůli velkému počtu místních částí. Moc tam na úřad nechodím, ale všimla jsem si i takové maličkosti, že

oproti minulému vedení se objevily v oknech obecního úřadu květiny v truhlíkách,“ zhodnocuje **Dagmar Pekárková**.

Starosta Předotic **Martin Volf** je ve funkci necelé dva roky. Na obecním úřadu jsem ho bez předchozího ohlášení doslova přepadl. „Novinář. Proboha, co děláte tady v nepolíbeném kraji?“ nefalšovaně se podíval starosta a vzápětí už jsem ho následoval do Malčic, kde čekal opravář z Pisku kvůli odstranění havárie odpadu v místní hospůdce a hasičské klubovně. Rekonstruuje se tady zábradlí a oplocení na přilehlém dětském hřišti, to samé se aktuálně realizuje i v Kozlí u Čížové. Také se dozvídám, že v Křešicích byla vybudována zpevněná plocha pod kontejnery na tříděný odpad, v čemž chce obec pokračovat ve všech osadách. „V Šamonicích budujeme ve sportovním areálu nové dětské hřiště,“ vyjmenovává starosta, který tráví léto (prý jak jinak) pracovně. V tomto volebním období se v obci podařilo i díky krajským dotacím zrekonstruovat společenský sál, dílny a střechy na obecních budovách a zároveň na ně nainstalovat pozemní fotovoltaickou elektrárnu, která do budoucna

Kaple v Šamonicích

bude zajišťovat soběstačnost obce ve spotřebě elektrické energie.

„Starosti o devět místních částí je určitě dost. Máme devět zastupitelů, takže každý z nich má na starosti jednu místní část. To se velmi osvědčuje,“ vysvětluje **Eva Lisová**, místostarostka obce a zastupitelka pro Křešice. „A právě i teď v létě pořádáme výjezdní veřejná zasedání přímo v místních částech, abychom si vyslechli dotazy a připomínky občanů,“ doplňuje starosta.

„Kde je na vesnicích hospoda, tam to žije spolkovou činností, a je dobře, že to vedení obce podporuje,“ chválí hospodský **Luděk Schováněk**, který mi nevím proč připomíná dobrosrdečného hospodského Palivce ze Švejka. Osobně se už 30 let zapojuje do pořádání šípkových turnajů, hasičských soutěží, nohejbalu. „Představte si, že i když tady v kraji není žádná turistická atrakce, jen rybníky, začali se zde objevovat trampové, a je hlavně potěšitelné, že se akcí zúčastňují mladí z obce.“

„Snad se tam nehádají,“ upoutal mne hluk z obchůdku v Předoticích, jehož součástí je i malé posezení. Místní štamgasti se právě vsázeli, kdo letos 17. srpna vyhraje soutěž IV. ročníku Předotického guláše. Jistě zajímavé a chutné gastronomické klání mezi lidmi ze všech místních částí. „Jsem jasný vítěz,

Starosta Martin Volf je i teď v létě stále v akci

budu mít nejlepší guláš podle tajné receptury,“ prohlašuje před všemi **Lukáš Kinkor**. Později mi šeptá recept, který tvoří hlavně dostatek papriky, samozřejmě vypěstované pouze na jeho zahrádce.

„Telefonoval mi starosta, že prý rád neohlášeně přepadáváte lidi, tak pozor, abyste tady u nás na hřišti nedostal červenou kartu,“ přivítal mne se smíchem předseda Fotbalového klubu TJ Podolí II. a zároveň kronikář obce Jiří Slabý. Jejich fotbalový klub, který hrál tuto sezónu krajskou soutěž I. B třídu, každoročně pořádá akce pro širokou veřejnost. V Memoriiálu Václava Němečka se utkávají jak družstva aktivních hráčů, ale i dětská družstva a stará garda, akci doprovázejí hudební kapely až do pozdních hodin. Vše pan Slabý

Kronikář obce Jiří Slabý se synem Jiřím, který se vzorně stará o hřiště TJ Podolí II.

pochtivě zaznamenává do obecní kroniky. Kulturní i společenské akce, sportovní plesy, Maškarní bál, masopustní průvod, různé soutěže. Vše se točí okolo spolků sportovců, myslivců, seniorů, provozovatelů hospod nebo dobrovolných hasičů, kteří se výrazně podílejí na konání kulturních akcí. Obec Předotice zřizuje čtyři SDH – Kožlí u Čížové, Malčice, Třebkov a Šamonice. „Kromě kultury máme samozřejmě zásahy a jsme k dispozici právě pro hašení požárů, třeba obilí nebo trávy kolem komunikací a tratí,“ vysvětluje mi v Šamonících **Petr Eliáš**, který je starostou hasičů celého okrsku.

Ve stínu pod pergolou přímo před obecním úřadem si sedám mezi partu lidí s jedinou otázkou: Co tady nejvíc občany rozčiluje? Odpověď zní: doprava. Auta tady nedodrží povolenou rychlost. A ve většině místních částí je katastrofický stav částí komunikací Správy a údržby silnic Jihočeského kraje. V Kožlí u Čížové lidi trápí agresivní a bezohledná jízda nákladáků z kamenolomu. V jednotlivých místních částech jsou problémy s odpadní vodou, chybí kanalizace...

„Bezpečnost silničního provozu aktuálně řešíme s krajem a řekl bych, že jednání probíhají velice seriózně a věcně,“ reaguje starosta Martin Volf. „Naším katastrem prochází dálnice D4, a tak se řeší v gesci ŘSD stavba mimoúrovňové křižovatky a odpočívky Nová Hospoda. Tady bych očekával zlepšení. Stát by měl s dotčenými obcemi jednat jako s partnery a vyslechnout případné podněty a připomínky, ne se chovat jako diktátor. A co se týká kanalizace, to je vážný problém, který musíme řešit. Buď revitalizovat, nebo nahradit jinými technologiemi, aby do budoucna splňovala potřebné normy. Ovšem v tuto chvíli z finančních důvodů je to pro obec neřešitelné. Určitě potřebujeme také lépe nastavit odpadový systém v obci a umožnit občanům lepší třídění – kovy, bioodpad a další. Chceme prostě zlepšovat kvalitu života v obci, ale tak, aby byla co nejvíce zachována stávající krajina a ráz vesnice.“

Moje dnešní setkání s místními lidmi dokazuje, že jsou zajímavá nejen ta historicky slavnější místa. Mladí tady chtějí znát rodinné kořeny a hlásí se k nim. A chtějí se do rodného hnízda vracet. Jako například dcery Barbora i Magdalena místostarostky Evy Lisové. Obě studují medicínu a již pokukují po zaměstnání v nedalekém Písku. „Právě zájem a elán mladých mi určitě dodává sílu a motivaci k další práci,“ přiznává starosta Volf. „A umocní se to hezkým pocitem z realizace akcí, které jsme si předsevzali. Máme chuť neustále vylepšovat, opravovat, prostě starat se o dobré fungování obce, aby se tady cítili dobře mladí i staří.“

Dagmar Pekárková je v Předoticích spokojená

Jo, a přemnožili se vám tady divočáci – zapomněl jsem říct starostovi o mém úvodním setkání s černou zvěří. Ale protože je také myslivec, vím, že i s divočáky si v obci určitě poradí... ●

Petr Pavel Šimáček

Při hasičské soutěži v Malčicích tým Třebkova křtil nového člena

Obec Předotice

Místní části: Kožlí, Křešice, Malčice, Šamonice, Soběšice, Třebkov, Podolí II, Vadkovice
Počet obyvatel: 580
Starosta: Martin Volf
Kraj: Jihočeský
www.predotice.cz

Rozšířenou verzi článku a fotogalerii najdete na našem webu

Soutěž veřejných sbírek je ve finále

Do 31. srpna lze hlasovat pro vybranou sbírku na obnovu památek

Z prvního kola soutěže veřejných sbírek Máme vybráno na obnovu památek se díky hlasům veřejnosti proboujela z každého kraje do finále jedna sbírka s nejvyšším počtem hlasů. Lidé si mohli vybírat z celkem 332 veřejných sbírek z celého Česka.

Do finále soutěže Máme vybráno se tedy dostalo 14 finalistů. Do konce srpna může veřejnost rozhodnout, mezi které projekty rozdělí Institut pro památky a kulturu, provozovatel internetového portálu PROPAMÁTKY a stejnojmenného časopisu, částku minimálně 150 tisíc korun.

Soutěž tak má i reálný dopad na stav českého kulturního dědictví. A navíc je tu ještě jeden rozměr: projekt Máme vybráno nabízí podrobný přehled o tom, co se právě v oblastech památkové péče v regionech odehrává. „Mezi vyhlášovatelé jsou obecní a městské úřady, církve nebo spolky,“ popisuje koordinátorka soutěže Máme vybráno **Zuzana Richterová**. Projekt Máme vybráno, jehož součástí je kromě soutěže

také konference, pořádá Institut pro památky a kulturu od roku 2012.

Motivem letošního ročníku soutěže jsou šlechtické rezidence a církevní stavby. Z více než 300 projektů jich postoupilo do druhého kola 14, každý kraj reprezentuje jedna sbírka na památky. A vyhlášovatelé v nich shánějí finanční prostředky právě především na obnovu aristokratických sídel, kaplí, kostelů nebo na fary. Jedinou výjimku tvoří obnova a oprava hrázděného domu v Kraslicích, za kterým stojí Spolek přátel města Kraslice. Přispívá tu kraj i město, prostor ale dostává také veřejnost – právě to je jedním z cílů soutěže Máme vybráno. Chce ukazovat na jednotlivé sbírky, upozorňovat na práci, která stojí za každým unikátním projektem záchrany, a inspirovat ostatní.

Mezi vyhlášovatelé jsou spolky, obce, firmy i římsko-katolická církev. „Sbírky nejen pomáhají ve chvíli, kdy veřejné zdroje nestačí, ale jsou také příležitostí, aby si lidé k místu vytvořili vztah – ze zkušenosti víme, že pokud rodina

V roce 2023 získala Cenu veřejnosti a největší podporu veřejná sbírka na opravu střechy kostela Nanebevzetí Panny Marie v Neratově

přispěje na obnovu památky, stává se součástí jejího příběhu, zajímá se o její další směřování. Veřejné sbírky aktivují jednotlivce i celé skupiny,“ říká ředitel Institutu pro památky a kulturu **Aleš Kozák**.

Soutěž Máme vybráno pokračuje do konce prázdnin, hlasovat lze do 31. srpna. Poměr hlasů rozhodne o tom, jak Institut rozdělí mezi sbírky finanční odměnu alespoň 150 tisíc korun. Slavnostní vyhlášení se uskuteční 10. září na půdě Ministerstva kultury v Praze.

Vedle Ceny veřejnosti pořadatelé na tomto setkání ocení rovněž finančně nejúspěšnější sbírky ukončené v minulém roce a vyzdvihnou také akce a počiny, které se příkladně věnují své vlastní propagaci, těm je určena Cena redakce PROPAMÁTKY.

V roce 2023 získala Cenu veřejnosti a největší podporu veřejná sbírka na opravu střechy kostela Nanebevzetí Panny Marie v Neratově (872 hlasů), na druhém místě skončila záchrana evangelického kostela Vzkříšení ve městě Hrob (577 hlasů), trojici doplnila obnova Boromejské zahrady v Praze (535 hlasů). ●

Zbyněk Konvička
www.propamatky.cz

Hlasovat pro vybranou sbírku
lze na stránkách:
www.mamevybrano.cz.

Finalisté soutěže Máme vybráno 2024:

Hrázděný dům v Kraslicích | Karlovarský kraj
Kostel sv. Mikuláše v Dolní Dobrouči | Pardubický kraj
Kostel sv. Anny ve Vižňově | Královéhradecký kraj
Zámek v Plumlově | Olomoucký kraj
Zámek v Doubravě | Moravskoslezský kraj
Varhany v kostele sv. Jakuba v Chotěboři | Kraj Vysočina
Kaple Jana Amose Komenského ve Straškově | Ústecký kraj
Zámek Veselí nad Úhlavou | Plzeňský kraj
Varhany v kostele sv. Remigia v Čakovicích | Hlavní město Praha
Zámek a zámecký park Přílepy | Zlínský kraj
Fara v Zaječí | Jihomoravský kraj
Kostel sv. Arch. Michaela ve Smržovce | Liberecký kraj
Kaple sv. Martina ve Žďáru | Středočeský kraj
Barokní statek Starý zámek v Borotíně | Jihočeský kraj

135 milionů korun do rozpočtu

Větrná energie přináší významné výhody pro obce a jejich obyvatele

Tento čistý zdroj energie nabízí obcím nejen pravidelné finanční příspěvky do jejich rozpočtů, ale také umožňuje vyrobenou elektřinu sdílet mezi občany. Obyvatelé tak mohou pokrýt část své spotřeby elektřiny levnou energií z větru.

Větrné elektrárny představují jeden z nejčistších a dlouhodobě nejlevnějších zdrojů elektrické energie. Během své životnosti vyrobí až 50 × více energie, než je

JRD

potřeba na jejich výrobu a likvidaci. Obce a jejich obyvatele mohou využívat čistou elektřinu za výhodných podmínek, což jim pomůže dlouhodobě se chránit před výkyvy na energetickém trhu a energetickou chudobou. Větrná energetika

tedy představuje nejen ekologicky šetrný způsob výroby elektřiny, ale také významný přínos pro ekonomický a sociální rozvoj obcí.

- Větrná energetika má dnes nejnižší výrobní náklady ze všech nových zdrojů elektřiny.
- Podle studie Ústavu fyziky atmosféry (ÚFA) Akademie věd České republiky by z větru mohlo do roku 2040 pocházet v Česku 6,2 TWh, tedy 10 % ročně spotřebované elektřiny, což je přibližně spotřeba Moravskoslezského kraje.
- Jeden větrný park dokáže pokrýt spotřebu až 24 tisíc domácností.

PROČ SE PUSTIT DO VÝSTAVBY VĚTRNÉ ELEKTRÁRNY?

Získáte finanční příspěvek do rozpočtu

Každá větrná elektrárna přináší obci finanční příspěvek nebo podíl na tržbách z prodeje vyrobené energie. Tyto prostředky mohou být využity na investice do rozvoje obce a zlepšení místní infrastruktury.

Komunitní energetika a nižší ceny energie pro občany

Občanům nabízíme čistou elektřinu za zvýhodněné ceny. Naším cílem je, aby na projektu profitovali všichni obyvatelé obce a byli také chráněni před budoucími cenovými výkyvy na energetickém trhu.

Společnost JRD je česká firma, která se dlouhodobě věnuje hledání vhodných lokalit pro investice do obnovitelných zdrojů energie. Již více než 15 let se specializujeme na moderní energetiku, a to jak na přípravu a realizaci projektů větrných a fotovoltaických elektráren, tak i na zajištění financování a následný provoz včetně pravidelné údržby a servisu.

Pokud vaše obec uvažuje o stavbě větrné elektrárny nebo se chcete na takovém projektu podílet, je klíčové vybrat spolehlivou firmu s prokazatelnými zkušenostmi a referencemi. Tou můžeme být právě my. ●

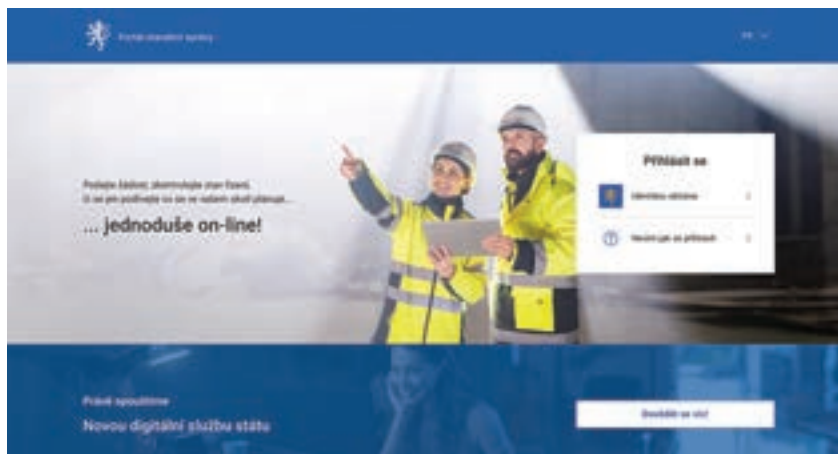
Více informací naleznete na www.jrd-energo.cz nebo nás kontaktujte na čísle +420 721 363 626.

PR0mo 8/2024/3

Portál stavebníka odstartoval, ne bez potíží

Digitalizace slibovala zrychlení, systém se musí nejprve odladit

Ministerstvo pro místní rozvoj spustilo 1. července 2024 nový informační systém stavebního řízení s cílem urychlit proces, ale systém zatím čelí počátečním problémům. Například v Praze nebylo možné prostřednictvím Portálu stavebníka podat žádnou žádost na Magistrát hl. m. Prahy. Jak jsme zjistili, systém neumožňuje výběr hlavního města Prahy jakožto úřadu pro odeslání podání,“ sdělil mluvčí magistrátu **Vít Hofman**. Ministerstvo aktivně pracuje na odstranění tohoto a dalších nedostatků, hlavně potíží s číselníky.

Klíčovou součástí nového systému je Portál stavebníka, webová aplikace dostupná na počítačích, tabletech i mobilech. Prostřednictvím portálu mohou stavebníci podávat žádosti, nahrávat dokumentaci a komunikovat s úřady online. Systém je propojen s informačním systémem pro úředníky, což by mělo eliminovat potřebu fyzického oběhu dokumentů mezi úřady a dotčenými orgány. Hned první den spuštění resort pro místní rozvoj evidoval 3 300 přihlášených úředníků. Na portálu stavebníka bylo přes dva tisíce lidí, víc jak přes pět set rozpracovaných žádostí

a přes tři desítky podaných. Systém však není bez chyb.

Přechod na nový systém způsobil nečekaný nápor na stavební úřady. Mnoho občanů a stavebníků se snažilo totiž podat své žádosti ještě před spuštěním nového systému, aby se řízení vedlo podle „starého“ zákona, což vedlo k významnému přetížení úřadů. Například Odbor výstavby Magistrátu města Kladna zaznamenal v červnu osminásobný nárůst počtu žádostí oproti běžnému stavu. **Zdeněk Slepíčka**, tajemník Magistrátu města Kladna, uvedl: „Naši pracovníci pracují s maximálním nasazením, často nad rámec svých povinností a pracovní doby. Přesto nejsme schopni vyřídit všechna řízení v zákonem stanovených lhůtách.“ Podobnou situaci hlásí i Městský úřad v Rakovníku. Na jejich úřad také přišlo v červnu víc žádostí než v předchozích letech, a to 638 podání a jen pro představu v červnu roku 2023 to bylo 244 a v červnu 2022 přišlo 227 žádostí. I tady všechny žádosti budou v souladu s platnou legislativou postupně vyřizovat za použití postupů podle „starého“ stavebního zákona. Úřady nyní žádají občany o trpělivost při vyřizování žádostí.

„Upřímně věříme, že se postupně podaří vyřešit současné nedostatky nového systému a ve výsledku se stane vyřizování stavební agendy opravdu jednodušší. Bohužel zatím tomu tak není,“ uvádí se v oficiálním stanovisku Městského úřadu Rakovník. Kromě toho na některých místech České republiky došlo i ke sloučení stavebních úřadů do jednoho centrálního úřadu. Příkladem je město Brno, kde o začátku července funguje nový centralizovaný stavební úřad. „Důvodů pro vytvoření centrálního stavebního úřadu je více. Jde především o jednotný výklad územního plánu a brněnských stavebních předpisů. Nový stavební zákon výklad územního plánu totiž přenáší výhradně na stavební úřady. Zároveň od tohoto kroku očekáváme větší profesionalizaci a také zastupitelnost zaměstnanců. Jeden velký odbor se zázemím magistrátu se i lépe vyrovná s otázkou digitalizace než 20 menších úřadů při městských částech. Samozřejmě je otázkou, nakolik se nový systém Ministerstva pro místní rozvoj osvědčí v praxi. Děláme ale vše pro to, aby byl přechod na novou agendu co nejméně zatěžující pro Brňany,“ uvedl radní pro oblast územního plánování a rozvoje **Petr Bořecký**. Pro zaměstnance úřadu připravilo ministerstvo k nové agendě webináře a instruktážní videa. Dostupná byla i základní testovací aplikace, která ale zaměstnancům ve finále podle vyjádření radního moc neukázala.

Ministr pro místní rozvoj **Ivan Bartoš** se 16. července setkal se zástupci Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů ČR, aby projednali aktuální situaci. „Setkání bylo věcné a produktivní. Postupně řešíme seznam požadavků na informační systémy,“ uvedl Bartoš. Přestože nový systém zatím nepřináší slibované zjednodušení, úřady věří, že po vyřešení počátečních problémů se stavební agenda stane opravdu jednodušší a efektivnější. ●

Gabriela Rezková

Pro rodiny i „týpky z posiloven“

Důvodů k návštěvě venkovního sportovního centra v Únanově je mnoho

Posilovací stroje se zátěží, nastavitelná zátěž až 50 kg v závaží s konstrukcí dle daného typu stroje

Proč cestuje chlap s fousy a tetováním na rukách ze Znojma na vesnické hřiště do Únanova? Kvůli posilovacím strojům se zátěží, které v žádném jiném fitparku široko daleko nejsou! Důvodů k návštěvě venkovního sportovního centra v Únanově je ale víc...

Bývala to skládka, teď na jejím místě díky prozíravému starostovi vzniklo unikátní centrum sportovního vyžití, kam se sjíždí spokojení nadšenci z širokého okolí. V jihomoravském Únanově totiž mají opravdu výjimečné hřiště, které se hned tak nevidí. Zabaví se tu a zasportují si všechny generace, a tak sem vyráží celé rodiny, ale i sportovci, kteří na taková hřiště obvykle nechodí.

NÁPADY HASIČŮ, UČITELŮ, MAMINEK

To, co je v Česku spíše vzácné a bývá spíše doménou velkých měst, se ve světě běžně vidí skoro v každé vesnici. Po venkovních cvičištích starosta pokukoval vždycky a říkal si, že by jedno takové mohlo být i v Únanově. Myšlenka vzniku venkovního sportoviště, které by se stalo oblíbeným centrem sportovního vyžití, přispívalo ke zdravému životnímu stylu a zároveň umožňovalo setkávání při společné pohybové aktivitě, se rodila několik let. Na jaře 2018 starosta **Jindřich Bulín** zpracoval podklady a představil návrh radě obce, na podzim 2020 předali zástupci Únanova oficiálně hřiště k užívání veřejnosti.

Není divu, že se vesnické multifunkční hřiště stalo tak oblíbeným místem, když vzniklo ve spolupráci s obyvateli Únanova. Hasiči, fotbalisté a další sportovci starostovi potvrdili, že venkovní sportoviště je skvělý nápad, že ho určitě budou využívat při tréninku, ale chtěli by tam i stroje na posilování. Zástupci školy navrhli přidat zase něco pro školáky, protože nemají kde venku cvičit. Maminky doporučovaly také něco pro pubertáky i malé děti a starší spoluobčané přišli s žádostí o doplnění areálu o senior prvky.

„Jsem rád, že máme fitpark, kde se setkávají celé rodiny. Často řešíme parkování. Aut návštěvníků především ze Znojma, Plavče a Výrovic je více, než jsme předpokládali. Často tady vidím posilovat a cvičit mladé lidi, o kterých bych si ještě před půl rokem myslel, že něčím takovým hluboce pohrdají. Fitness tělocvičnu nám vybavilo více dodavatelů, ale to hlavní

Workoutová sestava z nerezového materiálu obložená teakovým dřevem, bradla z nerez, parkour s PE deskami a několik typů nerezových fitness strojů se zátěží i bez ní

vybavení – cvičicí prvky – nám dodal Colmex. Strefili jsme se do poptávky po pohybu venku v době pandemie a především jsme vybrali designově i funkčně skvělé posilovací sestavy pro všechny,“ řekl o komplexním velkorysém fitparku starosta Únanova Jindřich Bulín.

A CO TADY MAJÍ?

Venkovní sportoviště v Únanově je vybavené workoutovou sestavou s boxovacím pytlím pro dospělé, parkourovou sestavou pro dospívající mládež, ale také fitness stroji pro nejstarší obyvatele a posilovacími stroji se zátěží, které patří k nejnovějšímu vybavení venkovních posiloven. Cvičební zařízení jsou z nerezového materiálu s obložením v teaku. Dodavatelem širokého portfolia venkovních sportovních zařízení je firma Colmex.

Areál je nasvícený a nabízí i lanovou sestavu a lezeckou stěnu se skluzavkou pro děti, zastřešený altán a také tekoucí vodu. Zkrátka, každý si tu přijde na své a užije si nejmodernější komfort cvičení venku.

Nezůstávejte pozadu a podpořte zdraví populace. I u vás můžete cvičit venku a společně. ●

www.colmex.cz

Virtuálně můžete velkorysé sportoviště, situované na konci jihomoravské obce Únanov u Znojma, u rozcestí na Plaveč a Výrovice, navštívit zde

PROmo 8/2024/4

Česká vesnice má evropskou cenu

Kostelní Lhota se jako první česká obec umístila na prvním místě Evropské ceny obnovy vesnice

Počátkem tohoto července zavládlo v Kostelní Lhotě nadšení. Porota, složená z mezinárodních odborníků, vybrala tuto obec s necelou tisícovkou stálých obyvatel za vítěze Evropské ceny obnovy vesnice 2024. Hodnotilo se na místě, přímo v obcích, a o výsledcích se rozhodlo na závěrečném hodnotícím zasedání, které se uskutečnilo v Praze.

Kandidovat na evropskou cenu umožnil Kostelní Lhotě titul Vesnice roku, který obec získala v roce 2022. Vedle Kostelní Lhoty Česko tentokrát zastupovala také Ostrožská Lhota, která si odnáší bronzovou medaili. Pod motem „chuť do budoucnosti“ vybírala mezinárodní porota vítěze z celkem 21 obcí napříč Evropou. Slavnostní předávání ocenění se uskuteční letos v září v rakouské obci Stadtschlaining, vítězi předchozího ročníku této mezinárodní soutěže.

MYSLÍ NA BUDOUCNOST, CTÍ MINULOST

Letošní ročník se nesl pod motem „chuť do budoucnosti“. A přesně tohle motto se odráží v Kostelní Lhotě

s přibližně 920 obyvateli. Komunita a spolkový život jsou jádrem obce, která si letos připomněla 670 let od svého založení.

„Rok 2013, kdy nás zasáhla na naše poměry významná povodeň, tehdy se komunita velmi semkla kolem našich hasičů, pracovalo se dnem i nocí,“ vzpomíná starosta **Tomáš Drobný** na okamžik, kdy si uvědomil mimořádný potenciál zdejší komunity.

S podporou obecních dobrovolníků také v roce 2014 uspořádali celostátní sjezd Lhot.

Povodně v roce 2013 a následné sucho v letech 2015–2020 motivovaly obec a její občany k rozvoji udržitelným způsobem. Nové prostory, ať se jedná o budovy či veřejná prostranství, jsou vytvářeny především na již existujících

zastavěných plochách a nestaví se tak tzv. na zelené louce. Tyto prostory pak splňují vysoké standardy v oblasti ekologie, obnovitelných zdrojů energie nebo retence vody.

O průběhu soutěže hovořil starosta Tomáš Drobný: „Důležité bylo se do soutěže vůbec dostat. Oblastí, které se posuzují, je více: životní prostředí, práce s dětmi a podobně, ale myslím, že rozhodující byl komunitní život. Ten je o nás velmi bohatý.“ Hodnotí se ale zejména budoucí vize, projekty a záměry. „Spolupracujeme s odborníky z univerzit, máme řadu koncepčních dokumentů, které nám pomáhají dlouhodobě vize a projekty naplňovat,“ uvedl Drobný.

Stejně jako hledí do budoucnosti, váží si v „Kostelce“ své minulosti. Místní zastupitelka **Šárka Horáková** se rozhodla pátrat po osudu zdejších dvakrát (1917 a 1942) zrekvírovaných zvonů. Stejně jako se po první světové válce občané odhodlali pořídit si své zvony do kostela zpět, po 100 letech se občané rozhodli zvony do svého kostela vrátit. Ulili je v Nizozemsku za přítomnosti **Petra Rudolfa Manouška**, potomka slavného českého zvonářského rodu, z jehož dílny vzešly i zvony původní. Poprvé se nové zvony Václav a Marie rozezněly letos na Noc kostelů. Při té příležitosti zavítala do Kostelní Lhoty největší mobilní zvonohra na světě.

Slavnostní předávání Evropské ceny obnovy vesnice se uskuteční ve dnech 12. až 14. září ve vítězné obci předchozího ročníku, tou byla rakouská obec Stadtschlaining. Předávání ocenění bude vyvrcholením několikadenní akce plné exkurzí, workshopů a kulturních akcí. Kostelní Lhota, kde se z významného ocenění ještě „docela nevzpamatovali“, chystá na slavnostní ceremoniál početnou výpravu.

„Davy turistů neočekáváme,“ domnívá se starosta. „Snažíme se, abychom byli dobrým místem pro život, to je náš cíl.“ ●

Olga Velner

Když si děti staví hřiště samy

Pilotní projekt dobrodružného hřiště na Praze 6 se osvědčil

V červnu a červenci si na Praze 6, konkrétně v lokalitě Na Kocínce, vyzkoušeli koncept v Česku unikátní, v zahraničí však běžný a oblíbený: dobrodružné hřiště.

Základní myšlenkou dobrodružného hřiště je, že si děti staví svoje hřiště samy a že se při tom zároveň učí pracovat s přijatelným rizikem, odhadovat ho a předcházet mu. Herní prvky, domečky, mosty a houpačky děti staví podle své fantazie z palet a kusů dřeva, k dispozici jsou plachty, tyče, kartony, provazy apod. Na hřišti jsou přítomni lektori (playworkeři), ale ti hru neorganizují, jenom supervizuji celý prostor, vydávají nářadí, řeší problematiku situace apod.

Za první prostor navržený dle konceptu Adventure playground je považováno hřiště, které vzniklo v Dánsku, v kodaňské čtvrti Emdrup v roce 1943. Myšlenka hřiště, které staví samy děti a které tak nabízí víc příležitosti ke hře a kreativitě než klasické hřiště s houpačkou a pískovištěm, se z Dánska rychle rozšířila do Velké Británie, západní Evropy, USA, Austrálie nebo například do Japonska.

„Dětská hřiště v ČR je nutné dělat na základě norem. Ty jsou v ČR povinné, zatímco jinde ve světě doporučené, a protože je proces certifikace jednotlivých prvků poměrně zdoluhavý a náročný, vede to k tomu, že jsou hřiště všude víceméně stejná, a tím pádem trochu jednotvárná až unylá,“ popisuje radní Prahy 6 **Petr Palacký**. Vyjít z tohoto bludného kruhu s sebou podle něj většinou nese extrémní finanční náklady, což si jednak obce často dovolit nemohou, jednak tam vyvstávají problémy z hlediska zadávání veřejných zakázek.

„Koncept dobrodružných hřišť tohle všechno obrací. Funguje dobře v některých jiných zemích – Skandinávie, Německo, Británie... a kupodivu neodporuje ani českým normám, i když zde dosud žádné

Žádné unifikované prvky. Hřiště podle dětí pracuje i s jistou mírou rizika

takové hřiště nebylo,“ vysvětluje radní. Háček je v tom, že normy mají paušální výjimku na ten typ provozů, které jsou přístupné pouze ve vymezené čase a pod dozorem. Na dobrodružném hřišti jsou proto vždy přítomni proškolení lektori, kteří na hřiště dohlížejí, pečují o zázemí a nástroje, spravují sklad materiálu a pravidelně areál procházejí a kontrolují stabilitu a bezpečnost herních struktur. Dětem do jejich hry nezasahují, jsou spíše pozorovateli, kteří občas dětem pomohou, inspiroují je k různým činnostem a hrám a především je učí, jak správně a bezpečně pracovat s nástroji.

„My jsme tenhle koncept přivedli poprvé do ČR záměrně jako dočasný projekt, protože na trvalé fungování jsme neměli vhodný pozemek ani vyčleněné finanční prostředky,“ vypráví radní Palacký. „Chtěli jsme, aby se s ním mohli seznámit jak děti, tak rodiče, odborníci a samosprávy.“

A jaká byla odezva? „Ohlas ze strany veřejnosti byl skvělý a stejně tak registrujeme zájem ze strany některých samospráv, které teď

ořezávají možnost hřiště zřítit.“

V sousedním Německu těchto hřišť najdeme přes 800, jen v samotném Berlíně jich je přes třicet. V České republice se tématu dobrodružné hry dlouhodobě věnuje spolek Město přátelské k dětem, který organizuje veřejné debaty a workshopy, tvoří analýzy a podporu strategického plánování měst s ohledem na prostor pro hru. První pilotní projekt českého Adventure Playground Na Kocínce realizoval s podporou městské části Prahy 6 a DDM Hlavního města Prahy. ●

Olga Velner

Ohlasy na pilotní projekt hřiště jsou veskrze pozitivní

3. ročník konference

SVĚTLO

Magie světla
v architektuře

17. – 18. 9. 2024
O2 universum, Praha

ZÁKLADNÍ VLOŽNÉ
5 900 Kč bez DPH

SNÍŽENÉ VLOŽNÉ
pro města a obce
3 500 Kč bez DPH

Cena zahrnuje i vstup
na společenský večer.

REGISTRACE NA KONFERENCI

www.konferencesvetlo.cz

POŘADATEL

SPS
SVAZ PODNIKATELŮ
VE STAVEBNICTVÍ

ORGANIZÁTOR

sekurkon
SEMINÁŘE, KURZY, KONFERENCE

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

Světlo
časopis pro světlo a osvětlování

MEDIÁLNÍ PARTNER

KONSTRUKCE
ODBOBNÝ ČASOPIS PRO STAVEBNICTVÍ A STROJIRENÍ

**SILNICE
ŽELEZNICE**

PROmo 8/2024/5

Kvalitnější čištění a ochrana pitné vody

FTN a PKV dokončily projekt nové čistírny nemocničních odpadních vod

Fakultní Thomayerova nemocnice (FTN) a Pražské vodovody a kanalizace spustily provoz nové čistírny nemocničních odpadních vod, využívající unikátní technologie poprvé použité v českém zdravotnickém zařízení. Projekt byl připraven za podpory Norských fondů prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR. Podle ředitele nemocnice **Zdeňka Beneše** je cílem zlepšit ochranu zdrojů pitné vody.

Zcela nové zařízení stojí v areálu Fakultní Thomayerovy nemocnice, tedy přímo u zdroje nemocnič-

ních odpadních vod. Využívá technologií, které umožňují efektivnější odstraňování znečišťujících látek. Doposud používaná technologie zahrnuje mechanické předčištění, biologické čištění a dezinfekci chlornanem sodným. Nyní bude mechanické předčištění odstraňovat i drobnější frakce nežádoucích pevných částic. Hlavní je ale vznik zcela nového stupně čištění.

Tzv. terciární stupeň jako první zahrnuje mikrofiltrační jednotku, která zaručí jednotnou kvalitu odpadní vody. Ta následně natéká do

druhé části, kde probíhá ozonizace. V této fázi dochází díky plynnému ozonu k rozbití i těch nejmenších molekul znečišťujících látek z léčiv, hormonů a jiných. V poslední části je zachyceno zbylé organické znečištění. Odtok z tohoto zařízení by měl být tedy zbaven minimálně 90 % nežádoucích látek, konkrétní výsledky se však ukáží v budoucnu. Dle tiskového mluvčí Pražských vodovodů a kanalizací **Tomáše Mrázka** je zatím na relevantní data příliš brzy.

„Od modernizace čističky odpadních vod FTN si slibujeme zlepšení stavu životního prostředí v Česku, zároveň bychom ale rádi ukázali odborné i široké veřejnosti, že pokročilé čištění nemocničních odpadních vod u zdroje jejich znečištění má smysl a že je v zájmu nás všech,“ uvedl **Jan Halíř**, náměstek pro ekonomiku, techniku a provoz z FTN. ●

Simona Matušová

Stoletý vodovod v Krnově dosloužil

Město Krnov letos investuje do oprav a budování vodovodů a kanalizací více než 11 milionů korun. V rámci nich pracovníci vyměnili stoleté potrubí. „Hotová již je výměna kanalizačního potrubí v Nerudově ulici, v úseku dlouhém 108 metrů od domu na adrese Nerudova 10 po křižovatku se Svatováclavskou ulicí, která stála 1,8 milionu korun bez DPH. Před dokončením je výstavba první etapy splaškové kanalizace v Petrově dole o délce 100 metrů,“ uvedl **Zbyněk Moravec** z odboru investic a správy majetku.

Stavební činnost momentálně probíhá v ulici Boční, kde pracovníci Krnovských vodovodů a kanalizací (KVAK) rekonstruují vodovod z roku 1931 v délce 350 metrů. Práce zahrnují výkop, pokládku vodovodu z litinových trub i osazení nových domovních uzávěrů a pokračují do konce listo-

padu. Výměna potrubí je prováděna výkopem a probíhá v krátkých úsecích, aby kvůli zúžení vozovky na jeden jízdní pruh nedocházelo k dopravním komplikacím.

Na začátku července pak začaly práce na výměně kanalizace v Seifertově ulici, v úseku mezi ulicemi Maxima Gorkého a Karáskova.

„Kanalizační řady v současnosti vedou po obou stranách ulice. Stav řadu je velmi špatný až kritický, proto je navrženo jeho zrušení a zakonzervování cementopopílkovou směsí. Řad u protějších domů pokračuje až k ulici Karáskova, kde je napojen do větší sběrné stoky. Také jeho stav je možné hodnotit jako špatný, potrubí je však možno sanovat za použití bezvýkopové technologie,“ řekl jednatel KVAK **Libor Staněk**. Stavba z bude dokončena nejpozději v září.

Bezchybný provoz vodovodů a kanalizací vyžaduje také opravy vodojemů a čerpacích stanic. V letošním roce proto dojde mimo běžné údržby, jež spočívá v každoročním čištění komor ve vodojemech, k rekonstrukci technologie a interiéru čerpací stanice pod letištěm, která dále zahrnuje výměnu elektroinstalace a osazení elektronického zabezpečovacího systému. Oprava stanice vyjde na 826 tisíc korun bez DPH. „Další tři miliony korun bude stát výměna plechů a oprava střechy vyhnívací nádrže v areálu čistírny vod,“ uzavřel **Libor Staněk**. ●

Zdroj: Město Krnov

3D modely pomáhají s údržbou potrubí

S moderními technologiemi lze určit přesnou polohu a stav vodohospodářské sítě

Vlastníci vodovodů a kanalizací mají v souvislosti se správou vodohospodářské sítě mnoho povinností. Vedle zajištění plynulého a bezpečného provozu musejí vyřešit majetkové právní vztahy, vydávat vyjádření k průběhu inženýrských sítí a plánovat finanční prostředky na údržbu a rozvoj. Od července letošního roku pro ně nově platí povinnost zajistit správnost a aktuálnost dat zveřejněných přes portál Digitální technické mapy v ČR (DTM). Často ale nevědí, ve kterých místech a kolik vodovodního a kanalizačního potrubí je uloženo v zemi, ani v jakém se nachází stavu. Pomoci mohou moderní technologie v rukou zkušených techniků a geodetů, kteří dodají digitální 3D model vodohospodářské sítě včetně údajů o jejím aktuálním technickém stavu.

ÚNIKY VODY A ZANESENÁ KANALIZAČNÍ SÍŤ

„Vodovodní síť je ve většině obcí a měst na hranici životnosti a z toho plynou poměrně velké ztráty vody v potrubí. Pokud známe přesnou polohu a parametry vodovodní sítě, je možné nasadit měřicí a diagnostické techniky, které s poměrně velkou přesností určí místa úniků vody. Nová povinnost zveřejnit prů-

běhy sítě technické infrastruktury v DTM ČR je příležitostí zpracovat přesný 3D model vodovodu, který výrazným způsobem usnadňuje údržbu a modernizaci sítě,“ uvádí ředitel firmy MDP GEO Stanislav Mudrák.

Závažné problémy může městům a obcím způsobit i kanalizační síť. Ta se zase často zanáší. Důvodem může být překážka nebo prasklina v potrubí. Zúžení průtokového průměru má vliv na rychlost proudění splaškových nebo dešťových vod a mění odtokové poměry. „V poslední době jsou poměrně časté přívalové srážky, které jsou zkouškou přesnosti odtokových poměrů. Ty je vhodné na základě 3D modelu terénu aktualizovat, protože současná data byla často zpracována v minulosti nad nepřesnými podklady,“ doplňuje Mudrák. Pro vlastníky a provozovatele kanalizace je proto důležité provádět pravidelný monitoring stavu potrubí. 3D model kanalizace umožňuje navíc rychle zjistit spády, materiály, DN, délku potrubí anebo dotčené parcely.

780 KM POTRUBÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Digitalizace vodovodního potrubí probíhá v několika důležitých

krocích. Nejprve je nutné provést konsolidaci dostupných informací v podobě projektů, dokumentací skutečného provedení, dle možností vyzpovídat pamětníky a připravit podklady do terénu. Po těchto přípravných pracích následuje vyhledání tras v terénu. Nejlépe se trasují vodivá potrubí například z litiny nebo oceli. Poměrně složité je vyhledat podzemní průběh nevodivých vedení z plastu, která nemají vodící lokalizační drátek. Vyhledané trasy vodovodu a povrchové znaky je nutné zaměřit ve třetí třídě přesnosti, zdigitalizovat do jednotného výměnného formátu a následně vložit do DTM ČR. „Tímto postupem jsme digitalizovali v obcích, areálech a městech ve Zlínském kraji 780 km vodovodů, kanalizací, teplovodů ale i sítí veřejného osvětlení. Byla to pro nás vcelku výzva, ale s pomocí radiolokátorů, nahlížecí kamery a laserového skenování se podařilo vytvořit přesné modely, které do budoucna pomohou vlastníkům zvýšit efektivitu provozu a nabídnou přesné podklady pro modernizaci,“ připojil zkušenost ze Zlína Stanislav Mudrák.

JAK VYUŽÍT ZÍSKANÁ DATA? SPRÁVU MAJETKU ULEHČÍ SYSTÉM GIS OCTOPUS

Systém pro správu majetku GIS Octopus nabízí vlastníkům technické infrastruktury možnost využít data získaná digitalizací pro plánování údržby, oprav a rekonstrukcí. Vedle GIS Octopus Sewerage je možné mít přehled o vodovodní síti díky modulu GIS Octopus Water. Jeho prostřednictvím může vlastník nebo provozovatel sledovat spotřebu i jakost vody, ztráty v potrubí, řešit krizové situace, evidovat smlouvy o připojení, dodávce a provozu vodovodu a exportovat reporty v přehledných grafech. ●

MDP Geo
člen holdingu ADF

PR0mo 8/2024/6

Z olomoucké zoo už po rekonstrukci voda neodtéká

Podzemní nádrže jsou prvním krokem komplexního řešení inženýrských sítí

Olomouckou zoologickou zahradu loni navštívilo téměř 400 tisíc lidí. Rozkládá se poblíž krajského města na Svatém Kopečku, kde název opravdu odpovídá realitě. Vyřešit hospodaření s vodou proto pro zoo znamenalo docela velký oříšek.

„Naše zoologická zahrada v podstatě nemá kanalizaci. Splašky odvážíme na čističku. Sítě jsou předimenzované, přes zimu třeba dochází k výpadkům elektřiny. Aktuálně se tak budují kanalizace, nový vodovod, nové osvětlení, elektřina i kamerové systémy a rozhlas. Dokud nedokončíme inženýrské sítě, tak je velmi problematické zajistit rozvoj zahrady. Až to bude hotové, tak můžeme připravovat další věci, napojovat nové pavilony a expozice,“ upozorňoval v roce 2022 ředitel Zoo Olomouc **Rado- mír Habáň**.

Projekt s názvem Hospodaře- ní s povrchovými vodami podle něho řeší problematiku zadržování dešťových vod a jejich postup- né vypouštění zpět do přírody. Na něho plynule navázal projekt

Rekonstrukce inženýrských sítí a jejich dostavby tam, kde doposud nebyly. „Týkal se rozvodů vody, ale také nízkého a vysokého napětí, kanalizace, veřejného osvětlení či optických sítí a nové trafostanice. Pospolu s tím docházelo k rekon- strukci povrchů komunikací, vý- měně zábradlí a oplocení za prvky z akátu,“ popsal ředitel.

STAVBA NÁVŠTĚVNOST NEOHROZÍ

Náklady na obnovu inženýrských sítí se vyšplhaly na 45 milionů korun a práce probíhaly za plného provozu zoo. Rozsáhlý projekt by měl být dokončen v letošním roce. Stavba se našťastí nijak neprojevila ve statistice návštěvnosti zahrady. „Práce, které se dotýkají návštěv- nické zóny, se snažíme dělat na podzim a v předjaří, kdy je zoo nej- méně navštěvovaná. Přes hlavní se- zonu se snažíme práce omezit, přes prázdniny určitě stavět nechceme. Návštěvnost aktuálně udržujeme na standardní úrovni jako v před- chozích letech,“ raduje se ředitel

Habáň. V roce 2022 do areálu na Svatém Kopečku zavítalo přes 367 tisíc lidí, což znamenalo překonání desetiletého rekordu. V loňském roce pak do zahrady přišlo dokonce 381 818 návštěvníků.

„Olomoucká zoo otevřela brány svým návštěvníkům poprvé v roce 1956. Celkový počet návštěvníků, který do ní od jejího založení do konce loňského roku zavítal, je 17 266 552,“ dodala mluvčí zoo **Iveta Gronská**.

Kolem 33 milionů korun pak městská společnost investovala také do projektu regulace povrchových vod. „Máme nyní v zoo zakopaných šest podzemních nádrží na dešťo- vou vodu, kterou zachytáváme ze zpevněných ploch. Rekonstrukce se dotkla i centrálního rybníčku a také druhého rybníčku ve voliéře Bábov- ka,“ přiblížil šéf zoo Habáň.

Každá z nádrží má objem mezi sto až sto padesáti metry krychlový- mi. Centrální rybníček pak pojme zhruba pět set kubíků vody. Pří- padné přebytky směřují ze zoo přes výběh medvědů směrem k nejbližší obci Samotičky. „Dřív voda odtéka- la do lesa, při přívalových deštích to ale způsobovalo komplikace. Zoo- logická zahrada má rybníčky, ale ty jsou bez přítoku. Právě s pomocí nádrží můžeme do rybníčků zajistit dostatek vody,“ objasňuje výhody investice Habáň.

U centrálního rybníčku má v budoucnu vzniknout prostředí afrického mokřadu a další expo- zice. „Projekčně je to připravené, ale musí proběhnout nejprve jiné investice do infrastruktury,“ zdů- raznil ředitel zoo. Projekt podpořil Fond soudružnosti v rámci operač- ního programu Životní prostředí. Náklady se vyšplhaly na více než 30 milionů korun, přičemž dotace z Evropské unie byla 24 milionů. Ochrání i blízkou obec.

Součástí projektu bylo kromě opravy dvou pozemních nádrží se

»

Náklady na obnovu inženýrských sítí se vyšplhaly na 45 milionů korun a práce probíhaly za plného provozu zoo

svařovanou folií a šesti podzemních betonových nádrží také výstavba doprovodné povrchové a dešťové kanalizace propojující jednotlivé nádrže a následné úpravy okolí. Celkově jde o zadržení vody v areálu zoo na Svatém Kopečku o obje-

mu 835 metrů krychlových a jejím využívání pro potřeby zahrady.

Celý projekt má také další benefity. Nejen že zajistí olomoucké zahradě dostatek vody a zpomalí její neřízený odtok při přivalových deštích, ale ochrání také nedalekou

obec Samotišky, která byla v ohrožení.

Vyřešením problémů s vodou se vedení zahrady pomalu uvolňuje ruce k dalším investicím. „Za nejvýznamnější projekty považujeme otevření posledních dvou etap Safari, Arktidy a Austrálie a realizaci nové terarijní expozice u východu zoo. Práce na rekonstrukci inženýrských sítí dál pokračují a připravili jsme projekt Zelené střechy pavilonu žiraf. Jejich hlavy cena 10 milionů korun a úspora energií netíží, zato výrazné zateplení budovy a odstranění zatékání střechou už zvířata pocítla. Došlo ke kompletní výměně dřevěných nosných prvků střechy a krytiny za železobetonové nosníky s povrchem krytým extenzivní zelenou střechou. Ostatním zvířatům přibyl nový systém napáječek. K vodě se tak dostanou nepřetržitě, tedy i v zimních měsících, aniž by došlo k jejímu zamrznutí,“ pochvaluje si ředitel olomoucké zoo Radomír Habáň. ●

Michal Šverdík

Inspirativní informace pro zastupitele a úředníky

PRO města & obce 10 LET

PŘEDPLATNÉ

Tištěné a elektronické na **12 měsíců**
za **1 500 Kč s DPH**
nebo elektronické na **12 měsíců**
za **990 Kč s DPH**

PŘEDPLATNÉ „PRO CELOU RADNICI“

2x tištěné předplatné a neomezený počet elektronického předplatného pro všechny zaměstnance úřadu na **12 měsíců za 5 000 Kč s DPH**

Krytý bazén se bude stěhovat

Havlíčkův Brod vyhlašuje architektonickou soutěž

Jedna z největších investic v historii města a důležitý krok pro rozvoj veřejné infrastruktury: to je nový plavecký bazén v Havlíčkově Brodě. Město připravuje vyhlášení architektonické soutěže. Pro tento účel na konci června město uzavřelo smlouvu se společností CBArchitektura. Nový bazén se bude nacházet v areálu letního koupaliště v Chotěbořské ulici.

Společnost CBArchitektura v souladu se zákonem o veřejných zakázkách a soutěžním řádem České komory autorizovaných architektů připraví všechny fáze soutěže, včetně zpracování soutěžních podmínek a vyhodnocení výsledků. Podle tiskové mluvčí města Zuzany Melounové je společnost povinná zpracovat podmínky a soutěž vyhlásit do 5 měsíců od nabytí platnosti smlouvy, stane se tomu tak do konce letošního roku. Následná organizace a vyhlášení výsledků soutěže taktéž musí proběhnout do pěti měsíců. V létě příštího roku by tedy měl být znám vítěz. „Tato soutěž představuje významný krok vpřed v našich snahách o moderni-

zaci městské infrastruktury a zajištění kvalitních volnočasových možností pro naše občany. Už nyní víme, že půjde o jednu z největších investičních akcí v historii města. Z tohoto důvodu jsme přistoupili ke kroku, že si architektonickou soutěž necháme zrealizovat odborníky na klíč,“ vysvětlil **Zbyněk Stejskal**, starosta města Havlíčkův Brod.

Nový plavecký bazén představuje zásadní krok ke zlepšení veřejné infrastruktury a zvýšení kvality života obyvatel. Je klíčovým projektem pro naše město. Díky transparentní architektonické soutěži zajistíme, že výsledný návrh bude nejen esteticky a funkčně vynikající, ale také ekonomicky efektivní. Těšíme se na návrhy, které přispějí k rozvoji Havlíčkova Brodu,“ řekl místostarosta města **Libor Honzárek**.

Existující krytý bazén, nacházející se v Kotlině v parku Budoucnost, už nevyhovuje a nemůže dál fungovat. Bazénové vany prosakují, betonové prvky vykazují značné vady, kovy jsou zkorodované. „Stav krytého plaveckého bazénu

je žalostný. Nevíme, jakou měrou k tomu přispěly nedostatky při jeho stavbě v devadesátých letech a jakou používání slané vody, na což nebyl projektován. Faktem ale je, že podle statika by měl být do pěti let uzavřen,“ prohlásil místostarosta Honzárek. Vady byly natolik rozsáhlé, že by byla nutná úplná rekonstrukce areálu – náklady by přitom vyšly podobně jako nová stavba. Současný odhad nákladů se pohybuje kolem 400 až 500 milionů. Starou budovu bazénu radnice pravděpodobně nechá zbourat, rozhodnutí však zatím neproběhlo.

Rozhodnutí o vyhlášení soutěže předcházely diskuze. Člen výboru pro územní plán **Petr Vozáb** volal po zpracování studií proveditelnosti. Podle něj chybí podklady, statistika návštěvnosti, předpokládané provozní náklady nebo koncepce parkování. Studie měly například srovnat levnější a dražší varianty rekonstrukce a stejně tak levnější a dražší varianty novostavby. Na to reagoval člen rady města **Jan Matějka**. „Pro Brod nebude bazén nikdy výhodný. Bude to služba občanům a rozhodnutí v této věci bude vždy politické. Okresní město krytý bazén mít prostě musí.“ ●

Simona Matušová

Wavin TreeTank

Výsadba stromů v městských oblastech

wavin

An Orbia business.

www.wavin.cz

Nic nepomůže víc než stromy

S TreeTankem se obce nemusejí bát prorůstání kořenů do komunikací a sítí

Nejdůležitějším pilířem zelené infrastruktury měst a základním kamenem při urbanistickém rozvoji nejsou technologie ani žádné složité moderní materiály, ale stromy. Nabízí toho totiž mnohem víc, než si uvědomujeme: zlepšují kvalitu ovzduší, pohlcují hluk i smog a dokáží fungovat jako pomyslná klimatizace měst. V parném létě totiž na hustě zastavěných ulicích umí snížit teplotu až o 20° C. Jak na co nejširší výsadbu stromů ve městech, které jsou protkané sítí silnic a chodníků i kanalizačního, vodovodního či plynového vedení?

Právě obavy municipalit z toho, aby kořeny stromů nenarušily podzemní sítě, tedy rozvody vody, plynu či kanalizace, anebo aby neprorostly do chodníků a silnic a nevytvořily tak nerovnosti, které tyto komunikace ničí, výsadbu stromů ve městech dost brzdí. A to dokonce i v těch městech, které si mezi své priority zařadily rozšiřování městské zeleně. Je to celkem pochopitelné, neboť takové problémy s sebou nesou poměrně nákladné opravy, jež často provází i zbytečné úniky vody a nepříjemné uzavírky ulic.

OCHRANA SÍTÍ I STROMŮ V JEDNOM ŘEŠENÍ

Tyto starosti ovšem nyní mohou odpadnout. Nejen ve světě, ale už i u nás se ve stále větší míře rozši-

řuje řešení, které pro výsadbu stromů využívá speciální boxy, které se běžně používají k zasakování či retenci dešťové vody. Pokud se však do nich zasadí strom, tak nejenže ochrání inženýrské sítě či chodníky od prorůstání kořeny, ale stromu poskytnou i optimální podmínky pro růst.

Řešení s názvem TreeTank, které vyvinula společnost Wavin zaměřující se na systémy pro ekologické a efektivní hospodaření s dešťovou vodou, nechává kořeny stromů růst směrem do hloubky, čímž je odklání od povrchové plochy. V hloubce najdou dostatek vody a dokáží se pevně ukotvit proti zátěžím způsobovaným větrem. V kombinaci s potrubním programem pro odvodňování a zavzdušňování pak lze podmínky růstu ještě dále vylepšit. Vznikne flexibilní a ochranná růstová zóna umožňující optimálně využívat povrchové vody.

Celý systém je navíc navržený tak, aby odolal každodenní dopravní zátěži, a to až do pěti tun v závislosti na intenzitě provozu s hloubkou krytí 40 cm.

RYCHLÁ A SNADNÁ INSTALACE

Výhodou systému je i velmi jednoduchá manipulace a instalace, kterou umožňují integrované ruční úchyty a lehké komponenty. Integrované jsou také všechny spojovací prvky, pro montáž tedy nejsou

potřeba žádné drobné díly ani další příslušenství. I proto je montáž až 6x rychlejší než při použití jiných řešení, a tím se minimalizuje doba, po kterou musí být v průběhu výsadby uzavřeny místní komunikace.

WAVIN TREETANK VÍTAJÍ I MENŠÍ OBCE

Rychlost montáže prokázal i nedávný projekt v historické valašské obci Kozlovice. V rámci projektu revitalizace a rekonstrukce celého centrálního prostoru zde došlo k výsadbě čtyř stromů do boxů, jejichž instalace včetně naplnění substrátem trvala pouhé dva dny. Projekt zároveň ukázal, že Wavin TreeTank nepatří nutně jen do velkých měst. Z jeho výhod mohou profitovat i menší města či vesnice. ●

Více vody do měst!

Vodní stěna u ZŠ Brdíčková
v pražských Lužinách

Vodní prvky osvěžují i krásí, vyžadují však speciální péči

Speciální vodní prvky ve městech nabízí nejen klasické fontány a kašny s vysokou umělecko-historickou hodnotou, ale třeba i vodotrysky, pítka nebo mlžítka. Vodní prvky ve městech plní několikerou funkci. Především ochlazují v období letních měsíců, kdy zachycené teplo ze slunečních paprsků sálá nejen z dlažby či asfaltu, ale i z okolní architektury. Všechny vodní prvky se tedy zásadně podílí na celkovém snižování teplot, ale také díky průběžnému odpařování vody zvyšují vzdušnou vlhkost. To pomáhá odbourávat prašnost vznikající při dopravním ruchu, či stavbách. V tomto kontextu jsou z vodních prvků v rušných městech ideální zvláště takové, které využívají vodu padající, stříkající nebo tryskající.

Pro kolemjdoucí je dalším benefitem možnost se osvěžit. Omýt ruce, nechat se postříkat svěžími kapkami vody. To poskytují především tzv. mlžítka. Jedinými prvky, které jsou pro lidi určené také k pití, jsou tzv. pítka, zatímco všechny výše zmíněné fontány jsou pak oblíbeným místem pro

ptáky a jinou drobnou zvěř. Ta jich pravidelně využívá nejen k napájení a koupání, ale v některých případech se jim stávají podobné prostory domovem.

PÍT, NEBO NEPÍT?

K napájení ostatně láká jakákoliv volně stříkající voda na ulicích měst i lidí, a to nejen turisty, ale leckdy i místní, zvláště pak děti a mladé. Proto opakovaně vyvstala otázka, zda je pro člověka požití vody skutečně zdravotně nezávadné. Za tímto účelem byla proto v roce 2018 provedena speciální studie. Pilotní projekt, který se podrobně zaměřil na rozbor kvality vody v kašnách, fontánách a v dalších vodních prvcích, proběhl v rámci Moravskoslezského kraje a provedla jej tamní krajská hygienická stanice. Trvala několik měsíců, přičemž od července do září byly postupně odebrány z celkem 12 fontán, situovaných na území měst pěti okresů Moravskoslezského kraje, vzorky vody, přičemž v rámci jednotlivých odběrů byly změřeny teplota vody ve fontáně, teplota okolního vzduchu

a koncentrace volného a celkového chloru. „Voda byla odebrána z trysky vodní atrakce před dopadem na hladinu (případně na zem). První odběry byly provedeny v období deletrvajících teplého počasí, některé ze vzorků byly odebrány opakovaně i na konci letní sezóny,“ uvedl k projektu MVDr. **Radim Mudra** z krajské hygienické stanice Moravskoslezského kraje. Výsledek studie vyšel nakonec překvapivě kladný. „Laboratorní analýzy prokázaly, že v žádném z odebraných vzorků nebyla prokázána přítomnost mikroorganismu *Legionella* spp. V případě ostatních sledovaných mikroorganismů byla prokázána mnohdy jejich masivní přítomnost, a to zejména u vzorků, kde v rámci odběrů nebyla zjištěna přítomnost volného chloru,“ uvedl dále Mudra. Výsledky naznačují, že při koncentraci volného chloru v rozmezí 0,3–0,6 mg/l, tzn. na úrovni požadovaného hygienického zabezpečení vody v plaveckých bazénech, lze předpokládat, že i voda ve fontánách bude vyhovovat představám bezpečné vody pro kontakt s tělem člověka. „Uvedené skutečnosti tedy potvrzují, že voda ve vodních prvcích je často významně mikrobiologicky kontaminována, nicméně výsledky projektu nazna-

»

čují cestu k bezpečnému provozování vodních prvků ve městech,“ píše se v rozsáhlé studii. Ta byla už tehdy chápána především jako jakási „první vlaštovka“ k důslednému a pravidelnému studování kvality vody vodních prvků.

BEZ PÉČE TO NEJDE

Pokud se tedy obce a jimi zřízené technické firmy o své vodní prvky starají dobře, není problém. Správný provoz podobných zařízení celoročně něco stojí a není to úplně málo. Svě o tom ví například Plzeň, kterou stojí pravidelné údržby městských vodních prvků okolo 700 tisíc korun ročně. Do nákladů na provoz se totiž musí mimo aktivní sezónu pravidelně zahrnovat i řádná údržba objektu na jaře po zimě. Při té musí (zejména kašny a fontány) projít pečlivou kontrolou a prověřením své funkčnosti. Zde jde například o kontrolu trysek nebo rozvodů elektroinstalace, ale v úhrnu se sleduje vlastně vše, včetně exteriéru. Nejnáročnější jsou prý v tomto směru moderní plzeňské kašny na náměstí Republiky. Turisty vyhledávané kašny Anděl, Chrtice a Velbloud, totiž mají svá technologická zázemí situovaná netradičně pod zemí a je pro techniky náročnější se k nim dostat.

Nemalé prostředky stojí i samotný obsah a podstata vodních prvků, tedy voda. A aby nedocházelo alespoň v tomto směru k nešetrnému plýtvání, zamezují mu mnohá města tak, že vodu v jednotlivých zařízeních napustí a nechají ji nějaký čas cirkulovat. Z hygienických důvodů je voda

Kašny a fontány bývaly v rámci urbanismu starých evropských měst tradiční sochařsko-architektonickou výzvou, největšího rozmachu se dočkaly v období baroka. Jejich primárním účelem tehdy byla sice spíše estetika, ale ani praktičnost za ozdobnou funkci nezaostávala. Nejpůvabnější fontány Evropy nalezneme v Paříži (Fontána řek Fontaine des Fleuves ze skupiny Fontán Svornosti z let 1836–1844) nebo v Itálii, v Římě (Berniniho Fontána di Trevi z let 1732–1762). V žebříčku nejvýznamnějších historických vodních prvků u nás figuruje například tzv. Zpívající fontána u pražského letohrádku královny Anny na Pražském hradě nebo třeba Kašna tritónů z roku 1709 od mistra Václava Rendra v Olomouci. Krásné jsou i fontány v pražské Valdštejnské zahradě, z nichž největší poskytuje mimo své základní funkce rovněž i příležitost pro „ubytování“ několika druhů fauny. Zde jde například o krásné kapry koi, kachny nebo slípky zelenonohé.

nejen chlorovaná, ale i pravidelně kontrolovaná a ošetřovaná. Nicméně ke znečištění dochází a mohou za to nejen živočichové a různé povětrnostní vlivy, ale v neposlední řadě i nezodpovědný člověk, který je schopen (nejen) do vod kašen a fontán vědomě naházet všemožný odpad, žvýkačky, mince „pro štěstí“ nebo třeba mycí prostředky. Městská fontána tak jednoho dne vypustí místo vody hravé bubliny, ale „saponátoví vtipálci“ většinou už nedomýšlí, kolik podobná „legrace“ stojí a že není pro město zadarmo. Jeden z mediálně známých případů tohoto druhu se odehrál v Praze, kdy se v létě roku 2010 objevil saponát ve fontáně situované poblíž Kinského zahrad na pražském Smíchově. Kolemjedoucí pasažéry v tramvajích sice bublinová atrakce vesměs rozesmála, ovšem město už se při čištění, aby legrácku neodnesly trubky fontány, bavilo méně. Podobné činy se pak opakovaly i v dalších městech, například v Brně roku 2019, kdy se terčem stala kašna v parku na Rooseveltově ulici. Vyčištění a nové napuštění tehdy stálo několik tisíc. V roce 2018 byla cílem vtipálka kašna na náměstí Osvoboditelů v Opavě.

Nemalým problémem bývají i „plavci“. Lidé, kteří si jdou do kašny zaplavat anebo rovnou provést očistu. „Některí z nich si s sebou klidně vezmou i mýdlo,“ uvedl mluvčí brněnské policie **Jakub**

Ghanem s tím, že další potíží jsou lidé hledající štěstí a splněná přání, tzv. „vhozovači mincí“. Mezi kuriózní přestupky, za které byl v minulosti udělen trest, patří například pokuta 3 000 Kč z roku 2018 jistému muži, který vlezl do brněnské kašny Parnas na Želném trhu, aby sebral vhozenou padesátikorunu. Nápad se mu ovšem nevyplatil.

Přes problémy s údržbou voda neodmyslitelně do měst patří. Vodní prvky mohou být pojednány tvůrčím způsobem. Mezi zajímavé a funkční vodní prvky ve městech patří i všelijaké experimenty. Zůstane-li v hlavním městě, můžeme jako příklad uvést třeba nenápadné záludně kropící mlžítka na Jungmannově náměstí u vchodu do stanice metra B nebo krásnou vodní stěnu s pestrou mozaikou u ZŠ Brdičkova na pražských Lužinách, po níž v letních měsících efektně stékají prameny vody. Zajímavou atrakcí bývala i 10metrová prosklená oceľová fontána (skelet vyroben v Poldi Kladno) poblíž OD Máj z roku 1986 od autora Pavla Trnky, která se bohužel kvůli novému architektonickému pojetí místa v roce 2009 nedochovala. V Brně pak určitě stojí za zmínku tzv. vodní schody, nalézající se na konci Bašty poblíž hlavního nádraží, kde je v létě unikátní a lákavá možnost projít se dlouhým schodištěm bez bot. ●

Michaela Košťálová

Žďár nad Sázavou

Jak to vidí starostové

Pokud jsme v případě Pardubického a Zlínského kraje zmiňovali složitější tvorbu jejich identity, může to platit i o Kraji Vysočina, jehož území vzniklo spojením pěti okresů dřívějších tří krajů. K tomuto tématu se v anketě rozepisuje starosta Žďáru nad Sázavou, jehož předchůdce odpovídal již v roce 2016, a stejně je tomu v případě města Telče. Anketním nováčkem je město Brtnice.

1. Která témata řešená na úrovni kraje se nejvíce dotýkají vaší obce/města, jak jste s jejich řešením spokojeni a co by se podle vás mohlo či mělo na úrovni kraje zlepšit a proč?
2. Co považujete za specifický problém nebo jedinečnou vlastnost vašeho kraje a jak by měl být problém řešen, eventuálně specifikum rozvíjeno?
3. Jaké nejaktuálnější úkoly pro vaši obec/město vnímáte a jak byste je řešili v souvislosti se současnými ekonomickými problémy?

Martin Mrkos
starosta města Žďár nad Sázavou
(cca 20 500 obyvatel)

1. Je to především integrovaný dopravní systém kraje. Rodil se od nuly a má pochopitelně ještě své mouchy. Problém jsou

ta území kraje, která mají z geografických nebo historických důvodů spádovost do kraje sousedního, takže jak nastavit přesahy integrovaných systémů, aby z toho těžil cestující? A aby nedocházelo pro cestující k nekomfortním situacím, kdy se na hranici kraje přestupuje z jednoho vlaku či autobusu do druhého.

2. Specifikum Kraje Vysočina spočívá v tom, že historicky vznikl jako spojení pěti okresů, které spádově stále inklinují k bývalým krajům (Jihomoravský, Jihočeský a Východočeský). Geografická, historická nebo infrastrukturní pojítka se proto v kontextu tohoto územního celku identifikují složitěji, postupně se však vytvářejí. Je to hlavně výzva v oblasti veřejné dopravy, řešení odpadů, vodárenství nebo hospodářského rozvoje. Na druhou stranu, jistá rozmanitost a diverzita má své pluses.

3. Řešení odpadů, bytová výstavba a propojit se se soukromým sektorem, čerpat dotace a úvěry za rozumné ceny tak, aby dané projekty měly ekonomickou návratnost.

Vladimír Brtník
starosta města Telče
(cca 5 200 obyvatel, okres Jihlava)

1. S vedením Kraje Vysočina řešíme velmi široké spektrum oblastí: od školství, energetiky, odpadů, kultury, rozvoje turismu, ochrany památek, dostupnosti lékařské péče až po výstavbu cyklistických stezek, opravu a údržbu silnic či spolupráci na úrovni krajských institucí (např. Muzeum Vysočiny Jihlava). Spolupráci s krajem hodnotím jako výbornou. Dovolím si tvrdit, že ve všech oblastech, ve kterých

Telč

spolupracujeme, jsme v posledních letech dosáhli nemalého rozvoje. **3.** Nedovolím si vyjadřovat se za celý Kraj Vysočina, ale co nás v Telči poslední dobou nejvíce „pálí“, je zhoršující se dostupnost lékařské péče. V Telči ubývá ordinací stomatologů/stomatoložek a praktických lékařů/lékařek pro děti a dospělé. Víím, že tento problém řeší čím dál tím více měst a obcí v České republice. Kraj Vysočina si je dobře vědom faktu úbytku lékařů v našem regionu, a být to není jeho role, snaží se nové pro náš kraj získávat. Věřím, že stipendijní program pro studenty a studentky medicíny, který kraj vytvořil, může

požadavky na jejich zajištění během celého týdne včetně víkendů bude pro malé sociální služby, jako jsme my, značně složité naplnit. Největší problém vnímám v personálním obsazení, protože zajistit kvalitní pracovníky pro sociální služby je takřka nemožné.

3. Vidím dva důležité úkoly nutné pro další rozvoj města. Brtnice má výhodu v dobrém dopravním napojení na Jihlavu. To je ale zároveň nevýhodou v tom, že do značné míry fungujeme jako její vzdálené

Brtnice

Kraj Vysočina v číslech

Rozloha	6 795 km ²
Počet obyvatel	515 894
Počet obcí	704
Zaměstnaní	246,7 tis.
Nezaměstnaní	10 912
Hrubá měsíční mzda	39 688
Ekonomické subjekty	107 427
Návštěvníci v ubytovacích zařízeních	111 205
Bytová výstavba dokončené byty	391
zahájené byty	414
Kriminalita počet trestných činů	1 437
z toho objasněno	540

Údaje za 1. čtvrtletí 2024

Zdroj: ČSÚ

v budoucích letech do našeho regionu nové lékaře přivést. Město Telč se jim také snaží vycházet vstříc. Nabízíme motivační bonus při otevření ordinace a máme k dispozici ordinace či městský byt k pronájmu za velmi výhodných podmínek. Další výzvou, které čelíme nejenom v Telči, je nedostatek bytů. Snažíme se bytový fond města rozšiřovat nabídkou stavebních pozemků či rekonstrukcemi domů v majetku města.

Jan Příbyl starosta města Brtnice (cca 3 900, okres Jihlava)

1. Všech obcí kraje se týká řešení dopravní obslužnosti, kterou Kraj Vysočina zajišťuje. Myslím, že systém veřejné dopravy Vysočiny je docela dobře vyřešený a s novými jízdními řády, které budou platit od příštího roku, prokáže svou funkčnost. Dalším důležitým tématem je spolupráce s krajem na provozování sociálních služeb. Zde se naopak obávám, že plánované

předměstí, kdy naprostá většina brtnických dojíždí za zaměstnáním do krajského města. Naším cílem je vytvořit takové

prostředí, které by umožňovalo vznik pracovních příležitostí přímo v Brtnici. Dalším úkolem je zlepšení podmínek pro rozvoj turistického ruchu. Myslím, že je u nás co vidět, ale zámek není v nejlepším stavu a například Hoffmannův dům, byt se jedná o úžasnou záležitost v péči Moravské galerie, je spíše jen pro zájemce o architekturu a design. Už jsme začali stavět cyklostezku spojující Brtnici se zříceninou hradu Rokštejn a napojující naše město na páteřní cyklotrasu č. 26. Pevně věříme, že cyklisté dorazí po nové trase údolím řeky Brtnice až k nám. ●

Radomír Starý

Kraj Vysočina v datech

Produkce odpadů, úhrn srážek, složení obyvatel – co nám o centrálním regionu říkají statistiky

Kraj Vysočina v rámci České republiky zaujímá centrální polohu. Je pro něj charakteristická členitost území, vyšší nadmořská výška a řídké osídlení. Rozdrobená sídelní struktura přispívá v některých případech k vyliďňování menších obcí a odchodu mladých a kvalifikovaných obyvatel. Region je atraktivní svým poměrně nízkým znečištěním ovzduší a nacházejí se v něm vodohospodářsky významné vodní plochy a zdroje vody. Rozlohou (téměř 6 800 km²) se Vysočina řadí mezi regiony nadprůměrné velikosti – pouze čtyři kraje jsou rozlehlejší. Na území kraje jsou dvě chráněné krajinné oblasti – Žďárské vrchy a Železné hory. Kraj Vysočina se administrativně člení na 5 okresů, 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) a 26 obvodů pověřených obecních úřadů (POÚ). Základní samosprávnou jednotkou jsou obce, kterých je v kraji 704 (stav od 1. ledna 2005).

K 1. lednu 2023 žilo na Vysočině přes 514 tisíc obyvatel, což mezi kraji České republiky představuje třetí nejnižší lidnatost. V roce 2022 se snížil počet narozených dětí, přibýlo sňatků a ubylo rozvodů.

Ke konci roku 2022 bylo v kraji ve statistickém registru ekonomických subjektů, v němž jsou evidována všechna vydaná identifikační čísla organizací, podchyceno 118,1 tisíc subjektů. V rámci České republiky se tak Vysočina zařadila na třetí místo od konce, což vzhledem k počtu obyvatel svědčí o nižším stupni podnikatelské aktivity. Průměrná hrubá měsíční mzda v Kraji Vysočina v roce 2022 činila 35 475 Kč (fyzické osoby, předběžný údaj), pod celorepublikovým průměrem zaostala téměř o 3 tisíce korun.

Tradičně významné postavení má v Kraji Vysočina zemědělství. Zdejší přírodní podmínky jsou sice

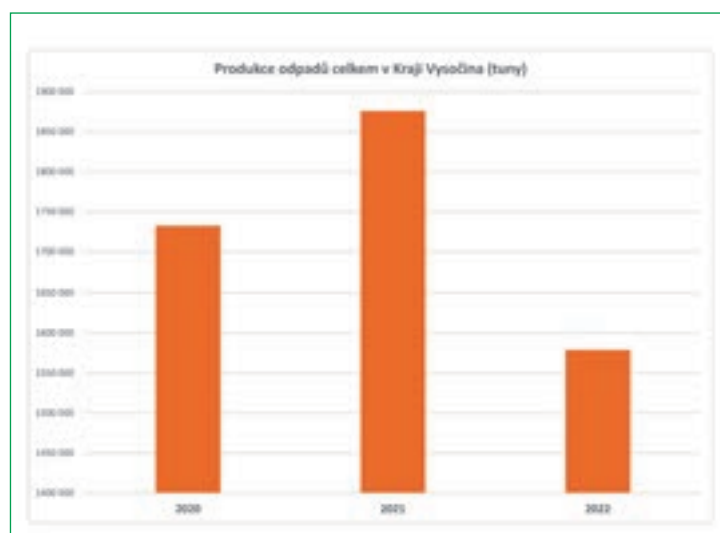
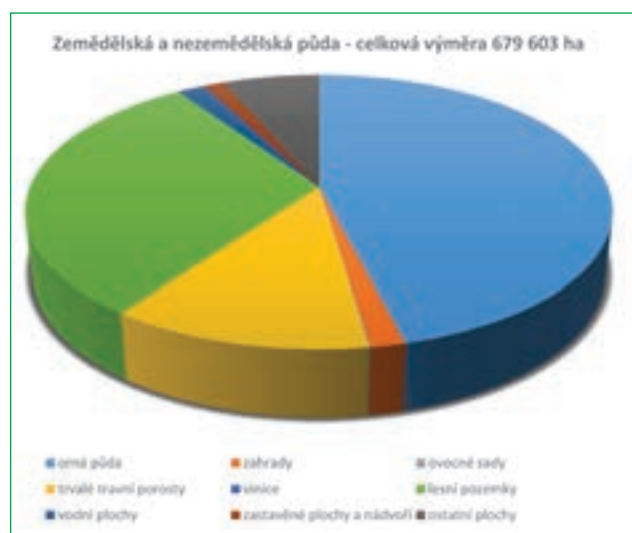
podprůměrné (nadmořská výška a sklonitost pozemků snižují produkční schopnost půd), pro některé zemědělské komodity a činnosti je však přesto území Vysočiny optimální (produkce brambor, olejnin, pastevní chov skotu).

Silniční a železniční síť Vysočiny má strategický význam z pohledu vnitrostátního i celoevropského. Území kraje je součástí střeoevropské urbanizované osy (Berlín-Praha-Vídeň/Bratislava-Budapešť). Dálnice D1 (v síti evropských silnic označení E50 a E65) tak slouží dopravě národní i evropské. Strategická poloha Vysočiny proto v posledních letech přilákala řadu zahraničních investorů, kteří sem soustřeďují nejen výrobní kapacity, ale rovněž výzkum a vývoj.

Kraj má poměrně stabilizovanou síť základních škol a dostatečnou kapacitu škol středních. V kraji působí jedna vysoká škola – Vysoká škola polytechnická v Jihlavě. Zdravotnická péče je koncentrována především v 8 nemocnicích s 2,3 tis. lůžky. Ambulantní péči pak zajišťují (včetně detašovaných pracovišť) ordinace praktických lékařů pro dospělé, ordinace dětských lékařů a stomatologů. Jejich dostupnost je však pro část obyvatel venkova problematická. K pozitivům kraje patří nízká kriminalita a malá sebevražednost ve vztahu k počtu obyvatel. ●

Zdroj: Český statistický úřad

Ukazatel	Měsíc												Rok celkem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Úhrn srážek v roce 2022 v procentech dlouhodobého průměru	88	105	39	97	88	105	64	126	131	50	57	100	89
Úhrn srážek 2022 (mm)	41	26	14	29	65	95	62	109	75	20	34	49	620
Dlouhodobý průměr srážkového úhrnu za období 1991–2020 (mm)	45	36	47	37	71	80	89	79	59	46	43	43	677

Zlatá jeřabina pro židovský dům i varhany

Už 20 let oceňuje Kraj Vysočina příkladné obnovy památek

V jubilejním 20. ročníku ankety Zlatá jeřabina ocenil Kraj Vysočina nejpopovednější kulturní počiny. O jejich pořadí rozhodla veřejnost s téměř 15,5 tisíci elektronickými hlasy. Soutěžilo se jako obvykle ve dvou kategoriích: kulturní aktivita a péče o kulturní dědictví. Vítězové získali plaketu ve tvaru jeřabiny a peněžní dar 50 tisíc korun.

OBNOVA ŽIDOVSKÉHO DOMU ČP. 64 V TŘEBÍČI

Cenu za nejlepší památkovou péči získal Pavel Gorka za obnovu Židovského domu na třebíčské Blahoslavově ulici. Cílem bylo opravit průčelí s respektem k doložené kombinaci stylů, jak ji historie přinesla. Špaletová okna prošla důkladnou repasí a přesklením. Silně zavlhlé a zasolené zdivo bylo sanováno a novodobé cementové omítky v přízemí odstraněny až na podklad. „Rekonstrukce spodní poloviny fasády vychází ze starých fotografií a kombinuje plochy stříkané a hlazené omítky odpovídající době vzniku výlohy a oken. Zásahu na historicky přesvědčivém výsledku má provedení prací zkušeným štukatérem, užití odpovídajících vápenných materiálů a v neposlední řadě důslednost a nasazení

samotného stavebníka,“ konstatuje **Jan Bazala** z telčského pracoviště Národního památkového ústavu, který nad obnovou domu vykonával památkový dohled.

ZRESTAUROVÁNÍ VARHAN V KNĚŽICÍCH

Před 150 lety do kostela sv. Jakuba Staršího v Kněžicích pořídili nové varhany. Desetiletí služby nástroje se však velmi výrazně projevila na jeho kondici. Varhany volaly dlouho po kompletním zrestaurování. A o to se v Kněžicích snaží více než 50 let Miroslav Hons, který na chátrající stav nástroje upozornil. Restaurování se ujal varhanář Dalibor Michek se svým týmem. Nejprve musel být odvezen stroj varhan napadený červotočem. Části, které se již nedaly zachránit, nahradily přesné kopie. Následovaly práce na píšťalách, většina je zcela nových. Obnova celého nástroje vyšla nakonec na více než 2 miliony korun a na financování obnovy se podílela řada dárců také prostřednictvím veřejné sbírky.

REKONSTRUKCE AMBITU KOSTELA SV. JANA NEPOMUCKÉHO NA ZELÉNÉ HOŘE

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, unikátní památka UNESCO, je vrcholným dílem stavitele Jana Blažeje Santiniho Aichla. Celý areál památky prochází dlouhodobou rekonstrukcí a nyní došlo i na obvodové ambity. Část zůstala i po opravě v původní podobě, omítky byly pouze očištěny a zakonzervovány. V ambitu se totiž dochovaly nejstarší zbytky omítek a zároveň i původních červených pigmentů, kterými byl z vnějšku vymalován. Ambit stejně jako dřívě

Kraj Vysočina a podpora památek

Kraj přispěl prostřednictvím Fondu Vysočiny za více než dvacet let na obnovu památek 308 milionů korun, žadatelů o dotaci bylo celkem 2038. V součtu s jejich prostředky a penězi od vlastníků činila investice do památek téměř miliardu korun.

zůstane volně přístupný, doplní jej nový informační systém.

ČESTNÉ UZNÁNÍ ZA OBNOVU HROBKY RODU PALLAVICINI V JEMNICI

Rodinné mauzoleum šlechtické rodiny Pallavicini v Jemnici bylo donedávna v havarijním stavu a dostalo se až na seznam ohrožených památek. Od roku 2020 však začala postupná obnova hrobky. První etapy obnovy vyšly zatím na 15 milionů korun. „Cílem úvodní etapy prací bylo stabilizovat vnější plášť, zejména opravit funkčnost zastřešení jednotlivých částí stavby, konsolidovat kamenné prvky výzdoby z vápence a také omítky, aby se zamezilo další degradaci prvků exteriéru i interiéru této památky,“ uvedl **Petr Severa** z územního odborného pracoviště Národního památkového ústavu v Telči.

Celková rekonstrukce je plánována na několik let, kdy po dokončení fasád a střeš má být následně obnoven interiér. Kromě architektonických prvků a omítek je v plánu i restaurování vybavení, které zahrnuje umělecká a uměleckořemeslná díla. Završením revitalizace památky má být rehabilitace okolního prostředí. Vlastníci, kterým je město Jemnice, se daří obnovu spolufinancovat prostředky z dotačních programů Ministerstva kultury a na obnově se finančně podílí i Kraj Vysočina. ●

Zbyněk Konvička
www.propamatky.cz
Rozšířenou verzi článku a fotogalerii najdete na našem webu

Tam, kde se těživalo stříbro

Jihlava, perla Vysočiny, byla založena ve 13. století jako hornické město. Pro svou výjimečnost se stala městskou památkovou rezervací.

PRŮŘEZ HISTORICKOU ARCHITEKTUROU

Při návštěvě Jihlavy vás jistě překvapí, kolik měšťanských domků ze 13. až 16. století se v ní dochovalo do dnešních dní. Najdete je nejen kolem hlavního Masarykova náměstí, ale také v mnoha uličkách. Okouzlí vás jistě také zdejší radnice, v jejímž interiéru jsou ukryté gotické, renesanční i barokní prvky doplněné o manýristické, empírové nebo klasicistní detaily. Mezi typické symboly Jihlavy patří rovněž brána Matky Boží, která byla postavena při jejím založení. Ve středověku byla totiž Jihlava obehnaná tříkilometrovým opevněním, jež tvořily dva pásy hradeb s věžemi, příkopem a pěti branami, z nichž do současnosti zůstala pouze jedna. Slouží jako vyhlídková věž, v níž najdeme expozici věnující se jihlavskému systému opevnění nebo reprodukci obrazů malíře Gustava Krummy. Tato pozoruhodná výstava

nese název Z historie Jihlavy. Při toulkách městem vás zaujme jistě také gotický kostel sv. Jakuba Většího, patrona všech horníků, a mnoho dalších skvostných sakrálních památek.

TAJUPLNÉ PODZEMÍ

Věděli jste, že právě v Jihlavě se nachází druhé největší podzemí na území České republiky? Jeho celková délka činí 25 kilometrů. Důmyslný systém chodeb vznikl propojením sklepů ve skále, v nichž se často i ve třech patrech pod sebou uchovávalo pivo, potraviny a řemeslné výrobky. Podzemní prostory byly odvětrávány ventilačními šachtami a středem vedl rovněž odtokový žlábek, pomocí něhož byla odváděna veškerá nahromaděná podzemní voda. Ta se kumulovala v níže položených jámkách, aby mohla být dále využívána. V průběhu třicetileté války se jedna z chodeb používala jako úniková cesta, vedla totiž až za městské hradby. Nejzajímavější z chodeb je nepochybně takzvaná „svítící chodba“, již v roce 1978

objevili amatérští speleologové. Její stěny jsou pokryty bělavým povlakem, který po nasvícení zelenkavě světélkuje.

POZNEJTE ROZMANITOSTI VYSOČINY Z NEBE

Věděli jste, že si Jihlavu i krajinu kolem ní můžete prohlédnout z ptáčích perspektiv? Umožní vám to jedinečné knihy leteckých fotografií Jihlava a okolí z nebe a Jihlavsko z nebe. Pokud byste se rádi potěšili pohledem na jiná pozoruhodná místa na Vysočině, neváhejte nahlédnout také do dalších knih z edice Česko z nebe, kde objevíte další kouzelné lokality. Nyní máte rovněž možnost podílet se na vzniku porovnávací mapy Havlíčkobrodsko, která představuje proměny tohoto okresu za uplynulá tři století. ●

Pro více informací o tomto projektu neváhejte kontaktovat regionální projektovou manažerku Radku Kabeláčovou (+420 737 492 828; kabelacova@cbs-cesko.cz) nebo navštivte www.cbs-cesko.cz.

Chytrá okresní města

I když byly v roce 2003 okresní úřady a další orgány státní správy v okresních městech zrušeny, tak jsou dál důležitými centry regionů. Nejde „jen“ o pracovní příležitosti či kulturní a sportovní vyžití pro obyvatele spádových obcí, ale také o historické a emocionální souvislosti tvořící tzv. regionální identitu, která lidi v regionech stabilizuje. Moderní doba má však nové výzvy a k nim patří i koncept smart city. Jak jsou na tom v této oblasti významná okresní města Klatovy, Litoměřice, Kroměříž a Cheb?

1. Co v oblasti smart city jste doposud realizovali?

2. Jaké máte v tomto směru další plány?

Rudolf Salvetr starosta města Klatovy

(cca 21 600 obyvatel)

1. Nedá se říci „realizovali“, jelikož u většiny z prováděných opatření jde o trvalý nebo alespoň dlouhodobý proces.

V oblasti komunikace s občany probíhají změny na webových stránkách, a to jak strukturální, tak co se týká obsahu.

Bezpečnosti ve městě se dotýká rozvoj kamerového systému, především doplnění o nové možnosti automatické detekce nebezpečných situací. Postavena je serverová část, nyní se doplňují další potřebné hardwarové prvky (např. kamery s detekcí registračních značek a porušení dopravních předpisů).

V oblasti kybernetické bezpečnosti města a jeho organizací pokračujeme v budování optického propojení budov úřadu a městských organizací. To nám umožňuje z jednoho místa zabezpečit přístup k internetu a sdílet telefonní konektivitu – organizace si mezi sebou telefonují v rámci vnitřní ústředny a tedy bezplatně. Propojení nabízí sdílení prostředků ICT, aplikací i dat. To nejenže šetří finance na pořízení techniky a provoz, ale nabízí možnost pracovníkům na různých místech vidět v jeden okamžik stejná data. V dnešní době by se řeklo běžný standard, ale v našem případě je zde bonus v podobě bezpečnosti, který nám umožňuje tyto funkcionality využívat i v případě problémů vnější sítě.

Pro zlepšení dopravy budujeme a modernizujeme světelné křižovatky poskytující inteligentní řízení dopravy podle zatížení jednotlivých komunikací. Jedna nová křižovatka byla vybudována v loňském roce a dvě budou rekonstruovány letos. Přínosem těchto řešení je také možnost prioritizace pro určité druhy dopravy. V současné době se jedná o zelenou vlnu pro hasičská vozidla, což jim umožňuje rychlejší a bezpečnější průjezd. Probíhají jednání o využití i dalšími složkami IZS.

Z moderních technologií lze zmínit např. instalaci dálkově odečítaných vodoměrů, které šetří lidskou práci při odečtech, ale dokážou zachytit i neobvyklé stavy a poruchy, čímž pomáhají šetřit nejen pitnou vodu, ale také prostředky firem i občanů. Přestože je systém v provozu poměrně krátkou dobu, podařilo se nám díky němu zachytit dva úniky vody v našich objektech.

2. Plánů je mnoho, především v ob-

lasti zlepšení služeb pro občany. Dále plánujeme založení energetického společenství, které nám umožní sdílet energii vyrobenou v našich fotovoltaických elektrárnách napříč městskými organizacemi. Řada dalších plánů je součástí naší strategie smart city, zveřejněné na webových stránkách města.

Tomáš Sarnovský radní města Litoměřice, zodpovědný za oblast energetiky

(cca 23 000 obyvatel)

Město Litoměřice chce být smart hlavně v řešeních, která je přibližují k energetické soběstačnosti a nezávislosti.

Neustále pracujeme na našem konceptu GEO-SOLAR, který zahrnuje výrobu tepla a energie z geotermálního zdroje a fotovoltaické zdroje na veřejných budovách. To vše je třeba chytře skloubit do jednoho funkčního celku, fungujícího v zimě i v létě, ve dne i v noci. Proto se intenzivně zabýváme získáváním dat o naší vlastní spotřebě, průběžně vyhodnocujeme již zavedená energeticky úsporná opatření a na základě těchto informací pak plánujeme další zdroje tepla a elektrické energie. Využíváme vlastní prostředky i dotační tituly a využíváme je na budování fotovoltaických elektráren včetně bateriových systémů. Ve městě dochází k masivní výměně systému veřejného osvětlení za LED technologie a připravujeme projekty dobíjecích bodů pro elektromobilitu. Město a jeho příspěvkové organizace dokončily proces zavedení energetického manage-

Prioritizace dopravy pro složky IZS probíhá i v Katovech

mentu v souladu s normou ČSN EN ISO 50001 Systémy managementu hospodaření s energií a získalo prestižní mezinárodní certifikát.

Cílíme i na softwarovou integraci, která umožní celý systém sledovat, měřit, analyzovat a poté ladit a vylepšovat. Chceme, aby systém obsahoval možnosti predikce výroby podle předpovědi počasí, umožňoval obchodovat na spotu, pracoval s problematikou komunitní energetiky, vytvářel podrobnou analytiku a měl napojení na účetní systémy. Některé prvky již fungují, další chceme připravit s našimi partnery z veřejné sféry – Energetickým centrem ÚK a datovým centrem PORTABO. Vítejte i spolupráci se soukromým sektorem.

Tomáš Opatrný starosta města Kroměříž (cca 28 000 obyvatel)

1. Kroměřížská radnice díky chytrým technologiím poskytuje občanům hned několik služeb. Jsou realizovány odborem

informačních technologií nebo na nich odbor úzce spolupracuje. Na internetových stránkách smart.mesto-kromeriz.cz lidé naleznou informace o obsazenosti parkovišť na Velkém a Riegrově náměstí, o průjezdnosti křižovatek, o pohybu konkrétního vozidla MHD ve městě a také zde občané i návštěvníci města mohou sledovat aktuální dění na webových kamerách. Radnice též používá aplikaci Munipolis, informační systém, který mimo jiné slouží k nahlašování závad na městském majetku. Město na svém webu využívá i objednávací systém, pomocí kterého si občané mohou rezervovat termín na vyřízení svých záležitostí, a také CityVizor, webovou aplikaci sloužící jako nástroj pro transparentní hospodaření měst a obcí. Dokončena je i digitalizace pevných kamerových bodů městského kamerového systému. V městské hromadné dopravě nově funguje aplikace EasyPark, jež nahrazuje dřívější aplikaci MPLA, a také virtuální parkovací automat,

Kroměříž

který dokonce nevyžaduje instalaci žádného programu či aplikace, stačí mít jen připojení k internetu.

2. Do budoucna hodlá radnice v zavádění moderních technologií pokračovat. Kupuje informační systém Scarabeus, který umožní rychlejší a jednodušší projednávání přestupků. Chystá projekt na modernizaci a rozšíření informačního, vyznamovacího a varovného systému města a také systém, který bude řidiče informovat o volných parkovacích místech.

Michal Pospíšil místostarosta města Cheb (cca 32 000 obyvatel)

1. V oblasti smart city jsme zatím realizovali následující:

Pořízení inteligentní modulární platformy pro smart city – jedná se o platformu zastřešující chytré technologie napříč městem, jako jsou veřejné osvětlení, parkování, průjezdnost křižovatek atd.

Dále to je pilotní provoz sledování stavu průjezdnosti na okružní křižovatce Evropská–Pražská–Ašská. Zde je zajímavé sledovat provoz v reakci na úpravy přilehlého mostu, kde v tomto důsledku zjišťujeme zvýšení provozu. Také byl alarmující fakt o průjezdnosti kamionové dopravy městem.

A zatřetí jde o pilotní provoz sledování parkoviště v lokalitě Kasárního náměstí. Jedná se o neplacené parkoviště sloužící jako

záchytné, které se v současné době svou obsazeností blíží ke 100 %.

2. V letošním roce doplníme další tři křižovatky o inteligentní strategické kamerové detektory pro detekci provozu, sledování průjezdů na červenou s plánovaným zapojením snímačů kvality ovzduší a okolní teploty do modulární platformy.

Naším dalším cílem je vytvořit v rámci koncepce smart preferenční průjezd křižovatkami na území obce s přihlédnutím na aktuální stav provozu a se zajištěním prioritizace pro vozidla IZS a MHD. V neposlední řadě chceme řešit funkci inteligentních zastávek, které dokážou zprostředkovat informace o aktuálním příjezdu autobusu, popř. o dalších spojích. ●

Radomír Starý

Smart záchytné parkoviště
na Kasárního náměstí v Chebu

AI už pomáhá ve školství nebo s odpady

Umělá inteligence si razí cestu do obcí a měst

Umělá inteligence si pomalu razí cestu do obcí a měst v České republice. Na světě jsou první aplikace, pro starosty se chystají odborné semináře; nástrojů, díky nimž mohou obce z technologií založených na AI profitovat, se nabízí řada od chytrých dopravních zařízení přes chatboty na webech obcí až například po systémy pro optimalizaci spotřeby energie.

Jeden z prvních projektů spustí hlavní město Praha v rámci smlouvy na bezplatné využití specializovaného pracoviště ČVUT Evropského centra pro digitální inovace, kde otestuje možnost zapojení umělé inteligence do projektu Chytrý svoz odpadu. Cílem systému, na kterém se budou podílet odbor ochrany přírody na pražském magistrátu a městská společnost Operátor ICT, je zapojení AI do nástroje pro monitoring nádob na tříděný odpad.

„V prvním kroku jsme občanům nabídli službu, která jim především ušetří zbytečnou cestu k přeplněné nádobě. Nyní je však načase, abychom službu posunuli také k určité úspoře na straně města, kdy s využitím umělé inteligence budeme prověřovat možnost optimalizovat frekvence svozu a případně také možné nastavení samotných svozových tras,“ vysvětluje náměstkyně primátora Prahy pro životní prostředí a klimatický plán **Jana Komrsková**.

Projekt Chytrý svoz odpadu získal první místo v kategorii Odpadové hospodářství v soutěži Komunální projekt roku 2023 a podle pražských radních od počátku vypadal slibně. „Projekt se osvědčil jako prospěšný a zdařilý. Na úspěšnou práci můžeme obratem navázat ve spolupráci s odborným pracovištěm ČVUT skrze záměr vybavit službu chytrého svozu tříděného odpadu umělou inteligencí,“ řekl pražský radní pro oblast ICT, smart

city, vědy, výzkumu a inovací **Daniel Mazur**.

V současné době má hlavní město v odpadových nádobách na tříděný odpad se spodním výsypem nainstalováno přes sedm tisíc senzorů pro měření zaplněnosti kontejnerů. Nyní hledá řešení, jak zpracovávat nestandardní hlášení o naplněnosti kontejnerů. Umělá inteligence by měla pomoci detekovat anomální hlášení o naplněnosti sběrných nádob a ve druhém kroku by pak vznikl generátor servisních hlášení pro Operátora ICT.

Součástí projektu budou také úspory. Systém bude hledat optimální četnost svozu pro každou danou nádobu právě s přihlédnutím na jejich maximální vytiženost v mnohem větším měřítku, než když se naměřená data prochází ručně, jako je tomu doposud. Zároveň by měl systém upozorňovat na případy, kdy je svoz neefektivní a nastavená četnost svozu neodpovídá využití sběrných nádob na stanovišti tříděného odpadu. Vedení hlavního města počítá také s tím, že vznikne předpověď naplněnosti nádob v několikadenním předstihu.

AI VE ŠKOLSTVÍ NA OLOMOUCKU

S umělou inteligencí koketuje také Olomoucký kraj. Využije ji v rámci projektu, který odstartoval letos v létě a během následujících čtyř let se zaměří na rozvoj vzdělání v regionu. „Chceme, aby škola žáky a studenty nejen něco naučila, ale aby je také bavila, byla pro ně bezpečným prostředím a připravila je do života. Stejně tak podpoříme i pedagogy a implementační projekt tomu napomůže. Na jeho vzniku se podílela řada odborníků z oblasti školství,“ vysvětluje krajský radní pro oblast školství **Aleš Jakubec**.

Kraj se chce v dalších letech zaměřit na moderní trendy, které se ve školství teprve začínají prosazovat, a kromě tradiční podpory řeme-

slných a studijních oborů klade důraz na aplikaci umělé inteligence v praxi a kybernetickou bezpečnost. „Plánované aktivity a výstupy se stanou pedagogům v kraji zdrojem informací, metodické podpory a sdílených zkušeností,“ plánuje vedoucí odboru školství a mládeže Krajského úřadu Olomouckého kraje **Miroslav Gajdůšek**.

Na projektu se podílí Univerzita Palackého v Olomouci, Moravská vysoká škola Olomouc, Centrum uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje, Vysoká škola logistiky Přerov, Inovační centrum Olomouckého kraje a Gymnázium Jana Blahoslava a Střední pedagogická škola Přerov.

Už loni v listopadu Olomoucký kraj pořádal na téma umělé inteligence seminář. Zúčastnila se ho téměř padesátka lidí z celého regionu, starostové, starostky a pracovníci obecních a městských úřadů a magistrátů. „Umělá inteligence se neustále rozrůstá. Pomocníkem může být v různých oblastech nejen podnikatelům či soukromým subjektům, ale také zaměstnancům veřejné správy,“ pochvaloval si vysokou účast náměstek hejtmana pro oblast regionálního rozvoje a inovace **Jan Šafařík**.

Mluvílo se například o možnosti využití jedné z volně dostupných aplikací ChatGPT ve veřejné správě, na programu byly praktické ukázky, jako jsou například zadávání příkazů, vytváření rešerší, analýza textů či argumentace. Seminář se věnoval základním právním aspektům používání ChatGPT.

Na využití umělé inteligence připravuje starosty také Sdružení místních samospráv ČR, které svým členům na začátku letošního léta rozeslalo dotazník na téma zavádění AI v obcích.

„Zajímá nás, co v tomto ohledu obce trápí, co právě plánují nebo v čem se jim obzvláště daří. Tato

konkrétní zpětná vazba nám pomůže udělat další krok vpřed a poskytnout obcím přesně cílenou podporu," uvedla předsedkyně Sdružení **Eliška Olšáková**.

Umělá inteligence podle ní představuje nástroj, z něž mohou obce profitovat. Řešení se již nabízí dlouhá řada, od chytrých dopravních zařízení přes chatboty na webech obcí až po systémy pro optimalizaci spotřeby energie.

„AI skutečně dokáže přinést úspory a řadu procesů v obcích zefektivnit, pokud budou mít to správné know-how. Proto všechna data z dotazníkového šetření pečlivě vyhodnotíme. Už nyní například připravujeme praktické školení s tematikou umělé inteligence, jehož program bude mimo jiné reflektovat právě výsledky probíhajícího průzkumu,“ slíbila Olšáková.

STAROSTŮM PORADÍ CHATBOT HONZA

Projekt umělé inteligence pod názvem Profesionální aliance spojenců měst a obcí chystá také Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s Českou spořitelnou. Od září by šlo o pilotní provoz. „Na starosty se valí stále více agendy. Otázky na ně jsou napříč celou veřejnou správou a vše nelze pojmout do hloubky. Proto starostům připravujeme jakéhosi kapesního pomocníka, kterého budou mít v počítači nebo v mobilním telefonu,“ řekla výkonná ředitelka svazu **Radka Vladyková**.

Starosta by měl díky chatbotu s názvem Honza najít na jednom místě rychlou, ucelenou a ověřenou informaci, která mu pomůže zorientovat se v různých oblastech. Například při zamýšlené výstavbě

školy, bytů či využití obnovitelných zdrojů energie. Měla by dát odpověď na řešení různých životních situací, s nimiž potřebují lidé poradit.

Informace bude chatbot získávat z veřejně přístupných dat státní správy, státních úřadů a ministerstev. „Důležité je, aby data byla ověřená, aby se chatbot netoulal po neověřených webech nebo někde po síti. Tematické okruhy budou přibývat postupně,“ uvedla Vladyková. S úřady státní správy chce svaz uzavřít memoranda. Důležitou roli budou mít sami starostové, kteří budou chatbota od léta trénovat a korigovat. Svaz předpokládá, že by Honza byl v pilotním ročním režimu zdarma. ●

Michal Šverdík

Inspirativní informace pro zastupitele a úředníky

PRO města & OBCE 10 LET

PŘEDPLATNÉ

Tištěné a elektronické na **12 měsíců**
za **1 500 Kč s DPH**
nebo elektronické na **12 měsíců**
za **990 Kč s DPH**

PŘEDPLATNÉ „PRO CELOU RADNICI“

2x tištěné předplatné a neomezený počet elektronického předplatného pro všechny zaměstnance úřadu na **12 měsíců za 5 000 Kč s DPH**

✉ predplatne@promestaobce.cz

☎ **+420 603 198 873**

🌐 www.promestaobce.cz

Správné řešení dopravní situace ve městě

ANTHONYapp umí získat přesné podklady a konkrétní data o provozu

Budeme mít kde zaparkovat? To je častá otázka rezidentů a návštěvníků měst a obcí, kteří přijíždějí na nákupy, do zaměstnání anebo jako turisté. Zastupitelé na druhé straně řeší dopravní situaci města a co neefektivnější využití stávající infrastruktury, nárazové kolapsy v době dopravní špičky, problematiku vhodných parkovacích míst i otázku správného nastavení dopravní politiky. Kde povolit vjezd a komu? Vybírat poplatky? Kdy? A v jaké výši? Pro správné zodpovězení těchto otázek je důležité mít přesná data.

ANTHONYapp se specializuje na dopravní analýzu. Jejím cílem je získat přesné podklady o provozu v určité lokalitě, na jejichž základě je pak možné vypracovat doporučení pro konkrétní opatření v oblasti dopravy a parkování.

JAK PROBÍHÁ MONITORING

„K monitoringu dopravy využíváme Mobilní detekční stanice. Její instalace je snadná a vyžaduje pouze možnost elektrického napájení. Kamerový systém po určitou dobu sleduje provoz na daném parkovišti a pomocí pokročilých algoritmů a umělé inteligence vyhodnocujeme obsazenost jednotlivých parkovacích míst v určitém čase. Jsme schopni určit objem provozu v zá-

vislosti na denní hodině či dnu v týdnu. Na základě zjištěných dat vypracujeme dopravní analýzu, jak řešit konkrétní situaci v dané lokalitě,“ řekl zakladatel a CEO společnosti ANTHONYapp **Josef Daněk**.

Zkušenost s monitoringem dopravy už učinili například v obci Krásná, která je výchozím bodem pro výletníky na Lysou horu. Obec měla dlouhodobě problémy s parkováním zejména v době turistických špiček a také v zimním období, kdy některá parkovací místa nebyla dostupná kvůli sněhovému závějem. „Obec Krásná nemá problém s parkováním mimo sezónu a v pracovní dny, problém však přichází v turistické špičce, kdy najít volné parkovací místo je opravdu oříšek, a to i vzhledem ke vzdálenosti parkovišť od sebe. Ta činí až 9 km. Zde je klíčové informovat o volných kapacitách turisty už na začátku obce. Dnes již můžete vidět aktuální obsazenost parkovišť Visalaje a Zlatník v mobilní navigaci i webové aplikaci Mapy.cz. Celý systém tak snižuje počet kolon i čas pro hledání volného místa. Efektivně řeší i problém vozidel stojících u krajnic a na dalších ilegálních stáních“, doplnil Josef Daněk.

KUNOVICE: POMŮŽE INFORMOVANOST ŘIDIČŮ

Dalším příkladem monitoringu dopravy může být zkušenost z Kunovic. Zdejší parkovací plochy vykazovaly přeplněnost zejména v pracovní době a celkově během všedních dnů. Přes víkendy a svát-

ky byla kapacita dostatečná. Díky komplexní analýze parkovišť v centru města bylo možné dojít k závěru, že není nutné navyšovat počet stání, ale pomůže zavést vhodný tarif parkovného se vzdálenou kontrolou a zvýšit informovanost přijíždějících řidičů o aktuálních kapacitách, a to zejména v ranních a dopoledních hodinách.

PLACENÉ ZÓNY V CENTRU VIZOVIC

Mobilní detekční stanice firmy ANTHONYapp monitorovala dopravu i ve Vizovicích. „Zde jsme narazili na problém dlouhodobého stání řidičů na parkovištích v centru města, které brání přijíždějícím návštěvníkům, aby našli vhodné parkovací stání. Jedním z navrhovaných řešení bylo zřízení placených zón se vzdálenou kontrolou a notificačním systémem v konkrétních lokalitách, kde toto opatření může tento nešvar odstranit. Další pomocí je opět informovanost řidičů prostřednictvím vhodně umístěných informačních tabulí a mobilní navigace Mapy.cz, které by je naváděly na volná parkovací místa,“ uvedl Josef Daněk.

MONITOROVÁNÍ OBSAZENOSTI PARKOVIŠŤ

Dlouhodobou informovanost o obsazenosti parkovišť nabízí parkovací asistent E-parkovani.cz. Pokročilé technologie umožňují efektivně najít volné parkovací místo a informovat řidiče v reálném čase. „Náš systém informovanosti řidičů neustále vylepšujeme. Umíme propojit našeho asistenta s dopravními systémy i oblíbenými navigačními aplikacemi, takže informace o volných parkovacích kapacitách mohou uživatelé sledovat i například prostřednictvím mobilní aplikace Mapy.cz,“ říká Josef Daněk. ●

Od senzorů po kompletní digitalizaci odpadů

Česká firma Waste Digital nabízí smart řešení odpadového hospodářství

I když je systém odpadového hospodářství v Česku poměrně efektivní, neznamená to, že by se nedal ještě vylepšit. Je tu například problém přeplněných kontejnerů, u nichž se (hlavně o Vánocích) válí hromady papíru. Naopak leckdy vyrazí nákladní vůz svozové firmy pro kontejner poloprázdný. Zefektivnit svoz odpadu se rozhodli zakladatelé společnosti Waste Digital. Jdou na to hlavně přes důkladný sběr dat a jejich analýzu.

„Uvědomili jsme si, jak je svoz odpadu neefektivní. Produkce odpadu domácností totiž není během roku konstantní. Přes Vánoce nárazově nabyde objem papíru, ale zároveň ho lidé v menších městech v zimě pálí v kamnech a krbech. Přes léto se zase vysbírává více skla,“ popisuje jednatel Waste Digital Kryštof Novák. Vliv na objem odpadu má podle něj například i výstavba nových domů.

„Produkce odpadu je zkrátka dynamický systém. A paušální způsob, jakým je svoz nastaven nyní, není schopen pružně reagovat. Stává se, že jsou kontejnery buď přeplněné, anebo se jezdí pro poloprázdné kontejnery.“

K tomu, aby se výhodněji nastavily trasy svozu, potřebují svozové společnosti především data o naplněnosti nádob. „Vyrábíme a instalujeme senzory, které měří, jak se kontejnery postupně zaplňují. Město nebo firma to živě sledují v aplikaci a dokážou plánovat svozovou trasu tak, aby byla efektivní,“ vysvětluje Novák. „Trasa není vždy stejná, ale dynamicky vygenerovaná tak, aby se zaplnilo celé auto.“

„Naše senzory jsou navrženy pro všechny typy odpadových nádob. Jsou uzpůsobené na agresivní nehostinné prostředí uvnitř odpadových nádob a na baterii vydrží mnoho let,“ doplňuje ho Dominik Šulák, vedoucí projektů Waste Digital. „Senzor v odpadové nádobě měří její zaplnění a další proměnné, které pak posílá na server, kde se dále zpracovávají. Data jsou přístupná nejen samosprávě, ale také svozovým společnostem nebo samotným občanům. Díky těmto datům je možné efektivně zajišťovat svoz odpadu, občané se dozví, zda je nádoba v jejich okolí prázdná, či plná nebo z jakého důvodu třeba nebyla vyvezena,“ dodává Šulák.

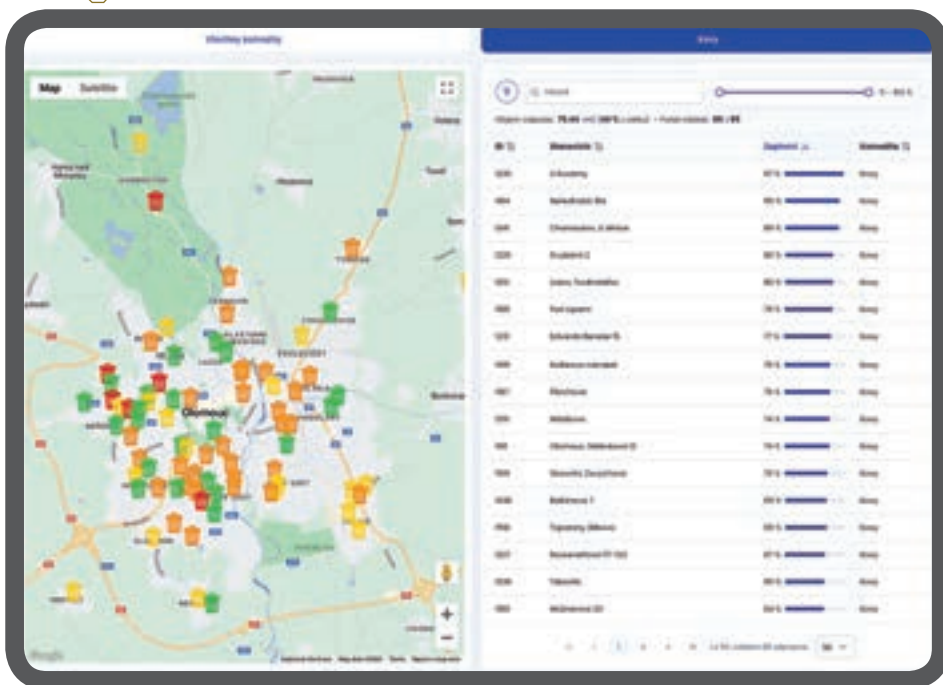
„Včeličky“ neboli senzory monitorující zaplněnost kontejneru posílají data do webové aplikace

Z dat Waste Digital vyplývá, že průměrná zaplněnost kontejnerů při vysypání je zhruba 60 procent. Zlepšení tohoto poměru se ihned projeví na úspoře času, najetých kilometrů a tím samozřejmě i na ekologické stopě, která není u nákladního vozidla zanedbatelná. Jakých konkrétních čísel umí Waste Digital docílit? „Teď pracujeme na pilotní studii, kde už na počátku umíme spočítat 30% úsporu času při svozu odpadu a 25% úsporu najetých kilometrů,“ říká Novák spokojeně.

Společnost Waste Digital vznikla v roce 2021. Senzory jsou jen prvním článkem systému, který má zefektivnit odpadové hospodářství. „Zjistili jsme, že nakládání s odpady není kompletně digitalizované, tak systém doplňujeme dalšími nástroji. Jedním z nich je evidence kontejnerů. Jsou města, která jich mají stovky i tisíce, a neví, kde přesně se nacházejí nebo kolik jich vůbec mají,“ pokračuje Kryštof Novák.

Konkrétním výstupem a pomocníkem pro plánování svozů je portál Waste Digital Platform, webová aplikace pro města, obce a svozové

Základem efektivního svozu jsou data, aplikace navrhne nejvýhodnější trasu vozu

společnosti agregující veškerá data a procesy z odpadového hospodářství na jedno místo. Systém umožňuje jasný přehled a hloubkovou analýzu sběrného systému pro vytváření reportů o produkci, svozu odpadu a efektivitě sběrné infrastruktury. Data slouží k odhalení nedostatků ve sběrném systému a následné optimalizaci. Webová

aplikace umožňuje například vidět mapový přehled všech odpadových nádob vybavených senzory spolu s jejich zaplněním.

Všechna řešení – software i hardware – si u Waste Digital vyvíjejí a vyrábějí ve vlastním vývojovém centru v pražských Holešovicích. A vývoj pokračuje. „V souvislosti se zdražováním od-

padů dochází ke zneužívání nádob. Nabízíme proto i chytré zámky na kontejnery – s odemykáním čipy nebo mobilní aplikací,“ říká jednatel Novák. Cílem Waste Digital je nakládání s odpady kompletně zdigitalizovat a následně ho na základě analýz automatizovat. „Představuji si například automatickou fakturaci pro občany. Nebo kontrolu práce svozových firem,“ líčí Novák další strategie. V důsledku by mohly být vztahy mezi občany, městem a svozovou firmou nastaveny zcela transparentně.

„Ne náhodou se nám nejlépe spolupracuje s městy a obcemi, které svozovou firmu přímo vlastní nebo v ní mají podíl. Musí tam být synergie, společný zájem zlepšit věci. Transparentnost prospěje i svozovým společnostem mohou si nastavit férové podmínky. Je nesmysl, aby velká auta, která dělají hluk a vypouštějí CO₂, jezdila po městě pro prázdné kontejnery. A fakturovala jejich vysypání,“ shrnuje Novák lakonicky.

Waste Digital obsluhuje zatím asi 10 měst a obcí různé velikosti, od 2,5 tisíce obyvatel až po krajskou Olomouc, kde má „v péči“ kontejnery na kovový odpad. ●

Olga Velner

PROmo 8/2024/12

Moderní technologie samy život nezlepší

K fungování smart city nestačí přejímat unifikované strategie

Parkovací dům, kde téměř žádná auta neparkují. Chytrá toaleta, která funguje hodně komplikovaně, anebo osvětlení, které spíše oslňuje, než aby pomáhalo chodcům. To jsou příklady, které si města zaplatila v rámci strategie takzvaných smart cities. Do čeho má smysl investovat, a co je jen teorie na papíře?

Strategie smart city (SC) mívá pět hlavních témat: průřezové otázky, mobilitu, energetiku a služby, informatiku a zelenomodrou infrastrukturu. To vše má ve výsledku vliv na kvalitu života. Konzultant **Jakub Slavík** od roku 2015 dokumentuje inovace po celém Česku a radí zástupcům měst a obcí, aby se uměli zorientovat ve spleti

informací. „Myslím, že je opravdu důležité, aby radní nepřejímali unifikované strategie SC, ale chytrě řídili své město. Nejdřív by měli analyzovat současný stav, stanovit požadované cíle, pak promyslet nejružnější řešení a navrhnout systémové změny spolu s měřením výsledků. Pokud je to pouze strategie „na papíře“, pak postrádá smysl,“ říká Slavík, který popsal příklady dobré i špatné praxe v knize Aby chytré město nebylo hloupé, kterou vloni vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj. Výsledky z této publikace prezentoval autor na červnové konferenci URBIS The Smart Cities Meetup v Brně.

GARÁŽE BEZ AUT

Pojem SC bývá mylně chápán tak, že moderní technologie automaticky zlepšují život občanů. „Samotná technologie ale nestačí. Jde hlavně

o inovativní přístup k tomu, jak řešit nejrůznější situace v daném městě či obci. Bohužel se v poslední době setkávám s tím, že smart city je jako zaklínadlo k truhle plné pokladů – dotací. Radní žádají dotace i na projekty, které nemají dobře promyšlené. A pak je z toho projekt pro projekt,“ říká Jakub Slavík. Jedním z příkladů špatného pochopení SC je nový parkovací dům u vlakového nádraží ve středočeském městě. Radní postavili parkovací dům, který řidiči využívají jen minimálně. Autem dojedou do Prahy za 20 minut, lokálkou s přestupem to trvá víc jak hodinu. Místní proto nemají důvod využívat parkovací dům jako P+R. Jinou absurditu má jedno české město, které zaplatilo za „chytrou“ toaletu 700 tisíc korun. Kromě toho, že se za jeho použití dá zaplatit mobilem nebo SMS, má jednu „chytrou“ funkci. Umožňuje zvenčí nabíjení mobilů. Představte si, jak sedíte uvnitř a někdo cizí stojí u dveří s mobilem v ruce, říká Slavík.

NEJEN ELEKTROMOBILY

Téma mobility je důležitou součástí strategie SC. Může se jednat například o zavádění elektrobusů do městské hromadné dopravy nebo rozšiřování sítě míst, kde lze nabít elektromobil. Inovace v této oblasti mohou být užitečné i pro menší města či vesnice. Jakub Slavík před časem pomáhal s řešením pro jihočeskou obec, kterou tvoří čtyři menší osady. Žijí tam především starší lidé, kteří mají problém dostat se několik kilometrů do obchodu. „Se starostou jsme vymysleli systém půjčování obecních elektrokol. Kromě toho se dohodli s jednou místní firmou, která v té oblasti rozváží obědy zaměstnancům, aby rozvážela také nákupy seniorům,“ vysvětluje Slavík.

Pro radní je důležité nejen pochopit benefity SC, ale také by je měli umět vysvětlit. Jakub Slavík v knize uvádí několik příkladů, jak lze zjistit názory občanů pomocí moderních technologií. V jedné obci se hlasovalo pomocí mobilního rozhlasu, což je informační systém, jež v sobě integruje SMS zprávy, hlasové zprávy a emaily. Radní řešili rekonstrukci silnice, kvůli které

by se muselo pokácet šest zdravých lip před základní školou. Ptali se místních, zda stromy pokácet nebo přesadit. Do ankety se zapojilo 90 % oslovených respondentů, a to proto, že problém byl jasně a srozumitelně prezentovaný občanům. Zcela opačný přístup zvolili radní z jiného českého města, kteří vytvořili online hlasovací platformu, kde se měli občané vyjádřit k mnoha odlišným tématům – např. jak by měly vypadat polepy na zastávkách městské hromadné dopravy nebo jak má probíhat hlasování o městských vyhláškách. Do ankety se zapojilo jen cca 10 % respondentů. A proč tak málo? Protože otázek bylo příliš mnoho a nebyly pro obyvatele města až tak důležité.

EFEKTIVNÍ OSVĚTLENÍ

Dalším problémem, který se řeší v rámci SC, bývá světelné znečištění. Veřejné osvětlení tvoří, podle měření v jednom z českých měst, 40 % procent světla na ulicích. Další zdroj světla je z bytů, nasvícené jsou také reklamní poutače, světlo z výloh nebo nasvícení památek. Nezapomeňme ani na odražené světlo. Co tedy napomáhá tomu, aby v konkrétní lokalitě nebylo příliš světla, které ruší obyvatele, ale zároveň, aby chodci viděli na cestu? V publikaci Jakuba Slavíka jsou příklady, jak vypadá efektivní nasvětlení veřejného prostoru. V Mšeně na Mělnicku používají LED svítidla, která jsou namířená na chodník, a tudíž neoslňují byty v domech na náměstí. Podobné řešení mají v Praze na Žižkově, kde jsou příkré schody se zábradlím.

Chodec vidí na cestu, aniž by to rušilo spící obyvatele okolo.

SDÍLENÍ ZKUŠENOSTÍ

Příklady dobré praxe SC z Česka i ze zahraničí prezentovali odborníci na nedávné konferenci URBIS The Smart Cities Meetup. Jedním z koordinátorů programu byl Jan Svoboda z Ministerstva pro místní rozvoj, který se zaměřuje především na urbánní plánování. „Chceme motivovat vedení měst a obcí v Česka, aby se zajímala o zahraniční zkušenosti. Bohužel se často setkáváme s tím, že se nechtějí přihlásit na akci, jako byl právě URBIS, protože se obávají, že neumí dostatečně dobře anglicky, což je velká škoda. Byl jsem na konferencích, kterých se zúčastnili radní z Albánie nebo Rumunska. Také neměli perfektní angličtinu, ale aspoň to zkusili“, konstatuje Jan Svoboda.

Radní se mohou také přihlásit do programu, který koordinuje organizace URBACT.EU. Účastníci mohou vycestovat do některé země v rámci EU a dozvědět se něco více informací o smart city v praxi. „Snažíme se o to, aby radní chápali, proč jsou inovace přínosné. Právě proto organizujeme pravidelné přednášky, diskuze nebo webináře. Například 18. září bude na Vysoké škole technické a ekonomické v Českých Budějovicích workshop o veřejných zakázkách, jak je řešit inovativně, aby nebyly soutěženy primárně na cenu. Další akce na téma smart city najdete na webu URBACTu, kde jsou informace v češtině,“ říká Svoboda. ●

Judita Matyášová

Jak lépe sdílet veřejný prostor ve městech

Evropský týden mobility upozorňuje na problémy v dopravě a hledá řešení šetrná ke klimatu

Evropský týden mobility (ETM) je vlajková kampaň Evropské komise, která se každoročně koná v termínu 16. až 22. září. Cílem je zvýšit povědomí občanů o udržitelné mobilitě, upozornit na problémy v dopravě a hledat řešení šetrná ke klimatu a životnímu prostředí. ETM je ideální příležitostí pro obyvatele cíleně vyzkoušet alternativní způsoby dopravy a užít si výsady městského prostředí bez automobilů.

Do ETM se tradičně zapojují obce, v posledních letech se mohou

se svými projekty přihlásit také iniciativy a neziskové organizace. Vítané jsou všechny aktivity na podporu veřejné dopravy, chůze, cyklistiky i dalších forem aktivní a udržitelné městské mobility.

Pořadatelé znovu vyzývají k akci sloganem **Kombinuj a jed!** Téma letošního ročníku **Náš společný prostor** pak odkazuje na veřejný prostor v našich městech a snaží se vyzdvihnout mnohé přínosy, které pro naši společnost má jeho spravedlivé rozdělení, ať už se bavíme

o bezpečnosti silničního provozu, míře hlukového zatížení, znečištění ovzduší nebo kvalitě života jako takové.

Evropský týden mobility všechny zve ke společnému rozhodnutí o tom, jak chceme náš veřejný prostor sdílet a ujistit se, že se každý může pohybovat bezpečně, pohodlně a v příjemném prostředí.

Registrace do ETM je zdarma a nevyplývají z ní žádné další povinnosti. Ke kampani se může připojit každá obec, ať už se rozhodnete zorganizovat jakoukoliv aktivitu na podporu udržitelné mobility (procházkou městem, cyklojízdy, Den bez aut, přednášky či aktivity pro děti). Díky oficiální registraci získají účastníci přístup k užitečným materiálům, ze kterých mohou čerpat inspiraci. Město či obec získá navíc pozitivní publicitu. ●

Další informace stejně jako Tematického průvodce a další letošní podklady najdete na webu Ministerstva životního prostředí.

Digitální formuláře pro váš úřad

§ připraveno na ZoPDS

- ✓ formuláře si vytvoříte snadno sami nebo s naší pomocí
- ✓ podle design systému gov.cz
- ✓ rychlé nasazení na váš web, portál nebo systém

„Zatím zdaleka nejlépe přístupný systém na vyplňování komplexních interaktivních formulářů v České republice.“

Lukáš Hosnedl
Certifikovaný specialista
na přístupnost (NVDA),
Théseus

**Máte dotaz?
Jsme tu pro vás.
www.602.cz**

602

Lidl má vysoké standardy pro udržitelnost budov

Od stavebních materiálů přes chytré osvětlení až po fotovoltaiku na prodejnách

Společnost Lidl Česká republika již mnoho let udržuje vysoké standardy pro výstavbu a provoz svých budov z hlediska jejich udržitelnosti. Cílem společnosti je aktivně přispívat k ochraně klimatu a šetření zdrojů v každé fázi životního cyklu jejich budov. Z tohoto důvodu Lidl využívá takové metody zpracování, které nejsou nebezpečné pro lidi a životní prostředí, a ekologické a recyklovatelné stavební materiály. Cílem je postupně zvyšovat i podíl budov s certifikátem udržitelnosti EDGE nebo BREEAM.

ENERGETICKÝ MANAGEMENT V PRODEJNÁCH I VE SKLADECH

V logistických centrech a prodejnách společnost používá LED osvětlení s inteligentním řízením (řízení intenzity osvětlení v závislosti na přítomnosti a pohybu osob, případně v závislosti na přirozeném denním osvětlení). Díky LED osvětlení ve všech prodejnách lze uspořit až 10 180 MWh za rok, což je množství elektřiny pro 4070 domácností ročně. Zároveň se tím sníží produkované emise CO₂ o 4560 tun za rok.

Lidl získal také certifikaci systému energetického managementu (EnMS) dle ISO 50001 pro všechny své budovy. Součástí zavedení EnMS bylo i zapojení samotných zaměstnanců. 100 % zaměstnanců prošlo školením energetického managementu.

FOTOVOLTAICKÉ SYSTÉMY A TECHNOLOGIE

Aktuálně je fotovoltaický systém využíván na logistickém centru v Buštěhradu a u 55 prodejen.

Celkový instalovaný výkon všech elektráren dosahuje cca 8,5 MWp. Ročně se tím vyrobí asi 8000 MWh elektřiny. Většina se spotřebuje ihned na místě, kde je vyrobena. Toto množství by stačilo pokrýt roční potřebu elektřiny pro 2300 domácností. Díky produkci vlastní elektřiny zamezí Lidl produkci asi 3000 tun oxidu uhličitého ročně, který by jinak výrobou elektřiny unikl do atmosféry.

Při výstavbě nových budov jsou používány moderní stavební technologie s dobrými tepelně izolačními vlastnostmi, využívá se denní světlo, odpadní teplo z vybraných technologií a také ekologická chladiva. Zdrojem vytápění a chlazení nových prodejen jsou tepelná čerpadla vzduch/voda, která zajišťují v kombinaci s podlahovým vytápěním/chlazením optimální způsob zajištění tepelné pohody. O větrání se stará systém s rekuperací odpadního tepla, napojený na čidla koncentrace CO₂ ve vzduchu. Tím je zajištěna hygienická kvalita vnitřního prostředí prodejny a úsporný provoz. Radikální proměnou prošly také chladicí systémy – prodejny nyní místo starých neekologických chladiv používají ve vybraných chladicích zařízeních propan, který je k životnímu prostředí mnohem šetrnější. Součástí prodejny je také sofistikované řešení pro recyklaci vybraných odpadů.

DOBÍJECÍ STANICE PRO ELEKTROMOBILY

K dnešnímu dni provozuje Lidl u svých prodejen 74 dobíjecích stanic. Za rok 2023 dodaly zákazníkům přes 1 milion kWh elek-

třiny. Pro představu, s takovým množstvím elektřiny by průměrný elektromobil objel 150x celou naši planetu.

Zároveň společnost dbá na to, aby byly k přírodě šetrná i její logistická centra. Stavba nového a největšího logistického centra v Buštěhradě vznikala i s ohledem na životní prostředí. Dešťová voda ze střechy odtéká do nádrží a následně slouží ke splachování toalet a zalévání zeleně. Odpadní teplo vznikající při chlazení pak slouží pro ohřev užitkové vody a vody do podlahového topení, čímž se pokryje až 50 % celkové spotřeby tepelné energie. V loňském roce zde byla instalována fotovoltaická elektrárna o výkonu 1 MWp, která vyrobí až 870 MWh za rok, což odpovídá roční spotřebě elektřiny 260 domácností. Takto vyrobená elektřina tak pokryje 15 % celkové spotřeby elektrické energie a tím přispěje ke snížení uhlíkové stopy až o 685 tun CO₂. Tolik emisí pro představu vyprodukuje průměrný automobil, když 143x objede zeměkouli. Ke svícení je pak využito úsporné LED osvětlení s inteligentním řízením. ●

Více informací najdete zde:

PR0mo 8/2024/14

Chytré kamery pro bezpečnější města

Prerov dá na modernizaci systému osm milionů

Modernizace za přibližně osm milionů korun by se měl v několika etapách dočkat městský kamerový systém v Přerově. Díky modernímu hardware a chytrému software získají operátoři městské policie nové detekční a analytické funkce. Systém tak automaticky upozorní například na ležící či sedící osoby, opuštěné předměty v určených oblastech nebo neoprávněný vstup do objektů ve vymezené zóně. Usnadní také pátrání.

První fáze modernizace kamerového systému proběhne v letošním roce, operátoři Městské policie tak snadněji dohledají osoby či auta nebo budou automaticky upozorněni na různé situace. Veřejná zakázka za zhruba čtyři miliony korun zahrnuje novou technologii i servisní podporu. Město počítá s využitím stávajících kamer a jejich paprskovitým doplněním. „Navrhovanou modernizací dojde k posílení a zefektivnění městského dohlížecího kamerového systému s logickým rozšířením o nové kamerové body tak, aby na sebe navazovaly a tvo-

řily ucelený systém,“ uvedl ředitel Městské policie Přerov **Omar Teriaki**.

Větší bezpečnost v ulicích města má zprostředkovat kamerový systém i díky nově naprogramované detekci předem nadefinovaných událostí, jako jsou například zaznamenání ležící či sedící osoby, detekce opuštěných předmětů v určených oblastech nebo například automatické upozornění na vstup do objektu ve vymezené zóně. „Implementace smart systému umožní i sofistikované analytické funkce, tedy pokročilou práci s videozáznamem. Jedná se například o vyhledávání osob podle zadaných markantů, tedy například jestli se jedná o muže, či ženu, nastavení barvy oblečení či zda má s sebou třeba tašku,“ přiblížil ředitel Teriaki. Obdobně bude systém umět vyhledávat například auta nebo SPZ. Kamerové body navíc budou v případě potřeby podle zadaných parametrů propojeně sledovat pohyb osob či vozidel.

„V úzké komunikaci s městskou policií jsme se rozhodli, že

náš městský kamerový systém posuneme o level výše, na úroveň městského kamerového systému 21. století. V současné době máme všechny kamery v digitálním módu a v nejvyšším možném rozlišení, soutěžit budeme smart prvky tohoto městského kamerového systému spočívající v softwarovém a hardwarovém vybavení, tedy v srdci tohoto systému,“ dodal náměstek primátora Přerova **Vladimír Lichnovský**.

První etapa by se měla uskutečnit letos, stát bude zhruba 3,5 až čtyři miliony korun. „Chceme jít od srdce města, tedy od náměstí TGM, paprskovitě do dalších částí města. Letos chceme doplnit a začlenit kamery do kamerového systému například Wilsonovu ulici či ulici Kratochvílovu. V dalších letech budeme kamerové prvky dál posilovat,“ dodal Lichnovský.

Ředitel Městské policie Přerov Teriaki předpokládá, že v závislosti na ekonomické situaci města by v letech 2025 a 2026 měly do vylepšení kamerového systému zamířit ročně ještě další dva až tři miliony korun.

Přerovská opozice modernizaci podporuje, navrhovala navíc vytvoření bezpečného koridoru u nechvalně proslulého nádraží. „Kdyby vznikl takový bezpečnostní koridor, všem svým žákům bych doporučila, aby tudy chodili a využívali jej,“ uvedla zastupitelka **Pavla Kadaníková**, která pracuje na střední pedagogické škole v blízkosti nádraží.

Podle Teriakihovo zatím specifický koridor není v plánu, městská policie bude zatím doplňovat stávající systém. Do budoucna však bezpečnostní koridor u nádraží nevyloučil. „Podle našich zkušeností je nejkrizovější centrum, stávající systém bude doplňován o smart kamery, které na sebe budou navazovat,“ slíbil ředitel.

Městský kamerový systém je v ulicích Přerova od roku 1997, kdy bylo zřízeno prvních šest bodů v centru a také v okolí nádraží. V současné době jsou na území města umístěny tři desítky kamer, které monitorují situaci v problémových lokalitách a na místech s častějšími incidenty.

PROSTĚJOV LONI INVESTOVAL TÉMĚŘ TŘI MILIONY

Chytré funkce kamerového systému již využívá například město Prostějov. Kamerový dohlížecí systém zde radnice buduje již přes dvě desetiletí, obsahuje padesátku kamer, dalších 12 je mobilních a strážníci je mohou přemísťovat podle aktuální potřeby.

„V roce 2023 byl realizován projekt na rozšíření licencí softwarové analýzy, která využívá umělou inteligenci na rozpoznávání objektů online i v záznamech a výrazně zkracuje dobu vyhledávání a prohlížení požadovaných událostí. K tomuto vyhledávání se také využívá časová komprese, což představuje výběr událostí objektů do jednoho snímku. Objekty jsou označeny časovými značkami a vybráním objektů je možno se přesunout do originálního záznamu, který je možné exportovat pro další úkony orgánům činným v trestním řízení nebo pro správní orgány,“ popisuje výhody chytrého vyhledávání

ředitel Městské policie Prostějov **Libor Šebestík**. Systém tak zvládne monitorovat situaci na silnicích i veřejných prostranstvích a umožní rychle najít podezřelé osoby nebo vozidla.

Strážníci však chytrý software využívají také v řadě dalších oblastí. „Jde o optimalizaci dopravy například na frekventovaných silnicích, ulicích a křižovatkách. Systém umožňuje automatické upozornění na předdefinované kritické a nebezpečné situace, na opuštěné objekty, tašky, batohy. Je také možné případné vyhledávání podezřelých nebo pohřešovaných osob, kontrola neoprávněných vjezdů a parkování na zakázaných zónách,“ vysvětluje Šebestík.

Obrovským benefitem je úspora finančních prostředků, protože už není potřeba ruční vyhledávání v záznamech. Analýza jedné hodiny zabere pár minut, celková délka videozáznamu je pak neomezená. „Je však nutné připomenout, že kamerový systém v žádném případě

Co umí smart kamera

- zaznamenání ležící či sedící osoby
- detekce opuštěných předmětů
- automatické upozornění na vstup do objektu
- časová komprese: výběr událostí do jednoho snímku
- vyhledávání osob podle barvy oblečení
- vyhledávání osob se zavazadlem
- vyhledání auta podle SPZ

nenahrazuje obchůzkovou službu strážníků nebo policistů, a naopak. Propojením obou složek lze operativně usměrnit obchůzkovou službu, v žádném případě však nelze tvrdit, že do míst nasazení kamer nemusí strážníci či policisté chodit,“ upozornil Šebestík.

V roce 2023 město Prostějov investovalo do pěti projektů prevence kriminality včetně kamer téměř tři miliony korun. Dotace z Ministerstva vnitra ČR a Olomouckého kraje činily 1,3 milionu korun. ●

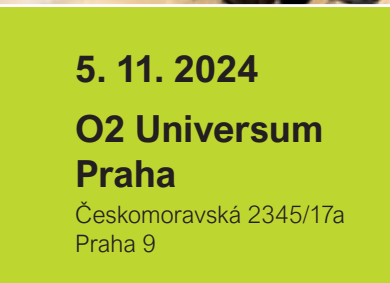
Michal Šverdík

DEN malých OBCÍ

Registrujte se na
www.denmalychobci.cz/registrace

31. 10. 2024
**Výstaviště Flora
Olomouc**
Wolkerova 17, Olomouc

5. 11. 2024
**O2 Universum
Praha**
Českomoravská 2345/17a
Praha 9

60 krát s vámi

Konference Den malých obcí je **pro starosty a starostky** skvělou příležitostí, jak získat **aktuální informace zaměřené na efektivní správu obcí**. Zástupci ministerstev se pravidelně věnují novinkám v oblastech financování obcí, dotační politiky či komunitní energetiky a prezentují praktické rady pro lepší fungování samospráv.

Konferenci doplňuje rozsáhlá výstava firem nabízejících produkty a služby obecním úřadům.

Čím hloupější předpis, tím větší pomoc je potřeba

Catania Group pomáhá usnadňovat práci městům a obcím

Digitalizaci státní správy a samospráv se v tomto časopise věnujeme soustavně. Tentokrát jsme požádali o rozhovor autora odborných příspěvků **Vlastimila Veselého** z Catania Group, který je denně v kontaktu s úředníky měst a obcí a zná jejich potřeby a problémy.

Z jakého popudu vznikl projekt Služby pro města a obce?

Naše společnost Catania Group se věnuje mnoho let školením a poradenství. Chtěli jsme rozšířit služby a využili jsme spolupráci s městy a obcemi, starosty a úředníky, zeptali se, jaké služby by potřebovali nejvíc. Podle jejich požadavků jsme nabídli usnadnění práce na úřadě, profesionalizaci, školení managementu a širokou sadu nástrojů pro práci starostů a úředníků. Samozřejmě i poradenské linky, návody, jak plnit zákonné povinnosti, šablony, vzory, vše aktuální. Šablony máme rychleji než ministerstva a už se nám i stalo, že je z našich vzorů čerpáno.

Jaké služby tedy tento projekt nabízí?

Klienti získají v e-úřadu sekce e-tajemník a starosta, e-ekonomika, e-územní plán a stavební úřad, Generátor 106 pro vyřizování žádostí o informace, Generátor lhůt, Výpočty a tabulky a přístup do Zákony pro lidi Plus a další užitečné informace a pomůcky. Každá z těchto sekcí má mnoho zajímavých doplňkových služeb. Všechny podrobnosti naleznete na <https://spmo.cz/e-urad/> a www.letajiciurednik.cz

Co je to e-úřad a k čemu slouží?

Je to platforma shrnující to nejlepší z našich služeb. E-úřad má mnoho skvělých funkcí pro starosty i úředníky. Kalkulátory lhůt, podle správního řádu, zákona 106 i zákona o obcích. E-úřad zahrnuje i aplikaci pro vyřizování žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb., včetně tech komplikovaných. Obsahuje vzory a metodiky, novinky, metodiky ministerstev, šablony a vzory. Kalendář úkolů pro územní samosprávné celky. Obsahuje sekci k územním plánům i k dotacím. V balíčku jsou i zvýhodněné služby přes Zákony pro lidi a samozřejmostí je i zvýhodněná školení a služby pro naše klienty.

Komu je určen?

Je pro starosty, tajemníky, vedoucí i řadové úředníky. Využijí jej pověřenci, právníci měst, úředníci územního plánování a stavebního úřadu. Původní část e-úřadu je tzv. e-linka, kterou zná většina úředníků finančních a ekonomických odborů. Sám se věnuji mnoho let správě místních poplatků, daňovému řádu a řízení pohledávek a vím, jak je složité pro obce zvládnout všechny novely, když například zákon o místních poplatcích je novelizován téměř každoročně. Na školeních i telefonicky dostávám mnoho dotazů, jak správně řešit různé situace. Právě díky této spolupráci jsme se rozhodli služby stále rozšiřovat. Naši spolupracovníci a lektori jsou tajemníci, vedoucí odborů a podobně, snažíme se splnit co nejlépe požadavky na moderní aplikace a poradenství, které města a obce potřebují.

Co uživatelé nejvíce oceňují?

Aktuálnost, obsáhlost služeb a moderní nápady, jak lépe pra-

covat na úřadech. Města dobře hodnotí i dostupnost cen. Získáváme pravidelně ocenění ze soutěží Chytrá města, e-government apod. Velmi dobře hodnocené jsou naše poradenské linky a kurzy. Máme velmi dobré ohlasy na naše služby v oblasti GDPR, kde poskytujeme profesionální služby pověřenců. Nabízíme i velmi dostupný systém pro ochranu oznamovatelů – whistleblowing. Jde o námi vytvořený softwarový nástroj nazvaný FOSY (neboli férový oznamovací systém).

To znamená, že máte i poradenskou činnost?

Ano, řešíme velmi široké spektrum oblastí pro veřejnou správu. Máme odborníky na právní záležitosti, pracovněprávní problematiku, daně, rozpočty, finance, poplatky, územní plánování, GDPR a další. Jsme schopni přijet ke klientům a řešit chod úřadu, pomoci s plněním zákonných povinností měst, provést audit, zda město správně dodržuje zákon o obcích, správní řád, informační zákon. Nastavíme plán odpadového hospodářství, připravíme vyhlášky na místní poplatky, pomůžeme s územním plánem, chodem zastupitelstva, problémovými žadateli o informace, ochranou osobních údajů nebo nastavením procesního řízení v organizaci. Ke spolupráci si vybíráme nejlépe

hodnocené odborníky a lektory, které vidíte v televizi, na konferencích a v odborných časopisech.

Jaké jsou výhody pro klienty?

Profesionalita, rychlost a znalosti, které by jinak obce musely složitě zjišťovat z ministerstev a jiných úřadů. My to děláme za ně už při přípravě novel zákonů. Naším bonusem jsou velmi příznivé ceny, profesionální přístup a kvalitní služby. Klienti si e-úřad chválí a také nám pomáhají jej rozšiřovat. Dodávají nám tipy na rozšíření, posílají dotazy na problémové právní předpisy, se kterými jim nikdo nebyl schopen poradit. My to bereme jako výzvu, jak jim pomoci.

Kromě toho také školíte. Co všechno můžete nabídnout?

Máme již velmi široký tým lektorů, odborníků na veřejnou správu. Zakládáme si na tom, že máme aktuální témata. Sledujeme novelizaci právních předpisů, spolupracujeme s některými poslanci, takže často školíme a máme šablony a vzory, ještě než zákon vyjde vy Sbírce zákonů. Snažíme se dělat i školení na míru, na oblasti, které potřebují účetní, tajemníci, vedoucí i starostové.

V jaké formě školíte?

Školíme prezenčně i online, byli jsme dokonce jedni z prvních, kdo začal nabízet i akreditovaná online školení – ne každý chce jezdit do Prahy nebo Brna. Ale nejraději školíme přímo na úřadech na objednaných školeních, na setkáních tajemníků, starostů, mikroregionů, je tam nejlepší možnost probrat dotazy, diskutovat o aktuálních tématech apod. Proškolili jsme více jak 172 000 účastníků po celé republice, a to jak prezenčně, tak online.

To znamená, že máte informace z první ruky. Je v současné době něco nového?

Stále nemají obce dořešeny novinky ze zákona o obcích po novele účinné od ledna, jednacích řády apod. Zákon o úřednicích přináší také mnoho změn, nejen v nastavení školení. Nové stavební řízení, které zasahuje i do jiných oblastí, zveřejňování jednotného environ-

Školení od expertů Catania Group je široká škála. Na snímku jeden z lektorů a příspěvatel našeho měsíčníku Jan Mareš

mentálního stanoviska a osobních údajů účastníků. Stále více zaváděné kamerové systémy na školách a úřadech, i malé obce si dnes mohou dovolit kamery, ale málokde mají správně připravenou povinnou dokumentaci, kamery leckde míří i do oken protějších domů apod.

Kde se mohou klienti přihlásit na školení?

Na webu www.spmo.cz v sekci vzdělávání jsou aktuální přehledy kurzů. Školíme ve velmi uživatelsky přívětivém systému Click-Meeting, který zvládne každý, takže odpadá neblaze známé připojování a odpojování, přihlašování na Teamsech nebo Zoomu.

Máte nějaké novinky nebo inovace?

Jako jedni z prvních jsme začali se zaváděním robotizace na procesy na úřadech. Automatizace tohoto druhu je pro někoho stále ještě sci-fi, ale pokud máte vyřizovat tisíce dokumentů, nasazení AI vám ušetří obrovské množství času a peněz. Před lety také byly pro někoho příliš moderní služby hybridní pošty, ale pokud někde mají radarové měření rychlosti, jistě je využívají. Mimo to nasazujeme

do obcí i voiceboty a chatboty tak, aby usnadnili práci úředníkům a občanům zjednodušili přístupy k informacím.

Jak vidíte poradenskou činnost a školení úředníků ÚSC do budoucna?

Sledujeme nárůst zájmu o školení, a to nejen akreditovaná, ale i krátká intenzivní školení na nejaktuálnější témata, a to hlavně s návody a vzory, jak řešit konkrétní situace. Nabídka lektorských služeb je velmi široká, a proto nás velmi těší, že účastníci ve zpětných vazbách uvádějí, že si nás vybrali podle lektorů, kteří školí.

V oblasti poradenství je situace jasná. I pro velká města je stále těžší obsadit některé klíčové pozice, a pokud se to podaří, často chybí dlouhodobá praxe. My nabízíme starostům a tajemníkům servis, který tento personální deficit dožene. Působíme v této oblasti dvacet let, naši lektori a poradci mají stejně dlouhé zkušenosti, mají praxi na úřadech, objevují se v televizi jako uznávaní odborníci. Čím hloupěji napsaný předpis, tím větší pomoc je potřeba. ●

Redakce

Finové sází na zapojení obyvatel do plánování

Druhé největší město Finska Espoo dlouhodobě podporuje inovace

Robotické elektrobuses, testování elektromobility nebo revitalizace industriální čtvrti, která se mění v moderní bydlení podle strategie smart city. Radní Espoo sází nejen na moderní technologie, ale hlavně na zapojení občanů do rozvoje města.

Dvacet kilometrů od hlavního města Finska leží Espoo, kam míří experti a podnikatelé z celého světa. Nejen proto, že zde sídlí ředitelství firmy Nokia, ale také tu je prestižní univerzita Aalto, která se specializuje na propojení umění, designu a technologií. Espoo má pověst největšího inovačního centra v severní Evropě. Počet obyvatel neustále roste a v současné době se pohybuje kolem 300 tisíc. Každoročně se sem přistěhuje zhruba 6 tisíc obyvatel, což je víc než do Helsinek. „Jsme rádi, že Espoo láká tolik lidí, ale s tak intenzivním růstem souvisí i to, že musíme řešit především mobilitu a spotřebu energie. Naše hlavní strategie smart city (SC) je zaměřená hlavně na zlepšení elek-

tromobility, cirkulární ekonomiku a městské plánování,“ říká **Elina Wanne** z radnice Espoo.

NASLOUCHAT MÍSTNÍM

Strategie SC zahrnuje analýzu současného stavu, návrh řešení a systémovou změnu, která má vést ke zlepšení kvality života obyvatel města. Nic z toho by ale nebylo možné bez zapojení veřejnosti. Ve Skandinávii je běžné, že se při plánování klade velký důraz na komunikaci s lidmi, kteří budou v nové budově nebo na novém území pracovat, a důležité jsou také názory těch, kteří budou služby v dané oblasti využívat. Součástí rozpočtu na výstavbu nových budov jsou podrobné dotazníky, prezentace pro veřejnost a diskuze s občany. Espoo má také tři stabilní poradenské týmy, které pomáhají radním pochopit, jaké jsou potřeby mladých lidí, seniorů a handicapovaných. Radní organizují pravidelné debaty o rozvoji města, kde občanům vysvětlují,

jak se mohou zapojit do rozhodování o inovacích. Akce se konají nejen na radnici, ale také v městské knihovně, kde funguje cirkulární ekonomika. „Vycházíme z toho, že není třeba neustále kupovat nové věci, které potřebujete jen jednou za čas. V knihovně si můžete půjčit například pracovní nářadí, šicí stroj, 3D tiskárnu, anebo měřič elektriny, abyste věděli, kde a jakou máte spotřebu v jednotlivých částech domácnosti,“ vysvětluje Wanne.

VÝHODY ELEKTROMOBILITY

Zmiňuje také další způsob, jak přizvat ke spolupráci veřejnost, a představit jí nejrůznější novinky v oblasti elektromobility. Město organizuje akce, kde si mohou občané vyzkoušet, jak funguje elektrokoło nebo elektromobil. „Jde nám o to, aby se lidé dozvěděli, proč je důležité podporovat tento způsob ekologicky šetrné dopravy. Chápeme, že ne každý si může dovolit koupit elektrokoło nebo elektromobil a možná také váhá, protože

si není jistý, jak taková doprava funguje. Například neví, kde jsou nabíjecí stanice pro koła či auta. Na tyto akce zveme také odborníky na mobilitu. Občané se mohou zeptat na vše, co je k tomuto tématu zajímavé,“ říká Elina Wanne a zmiňuje další speciální projekt v Espoo, který byl vyvinut přímo pro potřeby tohoto finského města.

Již několik let se zde testuje provoz robotických miniautobusů Gacha bez řidiče, které mohou fungovat v jakémkoliv počasí, což je právě v této severské zemi dost zásadní funkce. Místní mohou průběžně komentovat, zda jim tato technologická novinka vyhovuje, a co by případně zlepšili. Po celém Espoo jezdí již několik desítek minibusů na elektrický pohon, které mají sice naplánované trasy, ale nejsou pevně dané. Autobus svou trasu mění na základě požadavků uživatelů. Například člověk, který bydlí půl kilometru od trasy, může v aplikaci zadat požadavek, že chce nastoupit. Když se Gacha blíží ke

dveřím této osoby, pošle upozornění, aby cestující mohl být venku právě včas.

STARONOVÁ ČTVRŤ

Jedním z největších projektů, kde Espoo představí strategii smart city v praxi, bude nová čtvrť Kera. Původně zde byla průmyslová oblast kolem keramické továrny, založené v roce 1917. Industriální budovy se

postupně revitalizují, v bývalých továrních halách budou kanceláře, byty i komunitní centra. Architekti kombinují historické objekty a novostavby. Předpokládá se, že v Keře bude bydlení pro 14 tisíc obyvatel, které vychází ze strategie smart city. Již nyní probíhají veřejné diskuze, kde se řeší, co by si budoucí obyvatelé nebo lidé, kteří tam budou dojíždět za prací, přáli. V plánech čtvrti Kera se počítá se sítí cyklostezek a pěších zón. Celé území bude pokryté městskou sítí 5G, kterou vyvinula Nokia.

Espoo se nachází v jižním Finsku, z opačného konce této země pochází Petra Erätuli-Kola, která vyrůstala ve dvanáctisícovém Kalajokki. Vždy snila o tom, že začne podnikat se svou kamarádkou z dětství, Katjou Aalto. Obě měly zkušenosti ze zahraničí, zaujal je především koncept coworkingových center, která fungují v Silicon Valley. V roce 2017 založily firmu Innovation Home. Její první pobočka je právě v Espoo, a síť center se postupně rozrůstá. Další jsou v Helsinkách, v Singapuru nebo v Los Angeles. Zakladatelky firmy vybudovaly místo, kde se přirozeně setkávají zástupci start-up firem, investoři a firemní partneři. Součástí co-workingu jsou kanceláře, zasedací místnosti, nahrávací studio například pro tvorbu podcastů nebo streamování a také prostory pro relax jako například masážní křesla nebo lezecká stěna.

MOŽNOSTI SPOLUPRÁCE

Příklady dobré praxe z Espoo zazněly na prezentaci Eliny Wanne, která přijela začátkem června do Brna na mezinárodní konferenci URBIS The smart cities Meetup. „Velmi mě zaujal rozmanitý program této akce. Setkala jsem se se zástupci radnic z celého Česka, a byli tam též lidé z finských firem, kteří u vás podnikají. Mluvili jsme hlavně o tom, které inovace by bylo možné rozvíjet v Česku. Myslím, že by se vám hodily především naše zkušenosti, jak zapojujeme občany do plánování inovací ve městě. Slyšela jsem, že s tímhle u vás nemáte tolik zkušeností. Velmi rádi pomůžeme se sdílením toho, co je u nás už dobře zavedené,“ říká Elina Wanne. ●

Judita Matyášová

Tessa pracuje nepřetržitě

Starosta obce Mokrá-Horákov o komunikaci s občany pomocí AI

První obcí v České republice, která do komunikace s občany zapojila umělou inteligenci, je Mokrá-Horákov na Dražanské vrchovině poblíž Brna. O fungování, nástrahách a okolnostech AI podrobně mluví starosta **Matyáš Charvát**.

Pane starosto, jak vás vlastně napadlo využít umělou inteligenci při komunikaci s občany?

Ještě před příchodem na radnici jsme si s kolegy dali za cíl kompletně předělat webové stránky naší obce Mokrá-Horákov, neboť signál od občanů byl jasný, web je nepřehledný, informace nejsou logicky seřazeny a spousta dalších informací chybí. A tak jsme v létě 2023 spustili zbrusu nový obecní web ve zcela moderním a uživatelsky přívětivém hávu. A to byl nutný začátek všeho. Již při tvorbě webu jsem se v kanceláři potkal s jedním ze zakladatelů v té době vznikajícího studentského startupu Citymind solutions a dohodli jsme se, že zkusíme vymyslet ještě něco navíc na bázi generativní AI, co by ještě více zjednodušilo a zpříjemnilo komunikaci občanů s úřadem 21. století. Důvod je jednoduchý. V dnešní době probíhá běžná komunikace i získávání informací převážně v digitálním prostředí a veřejná správa by neměla stát stranou.

Můžete stručně popsat, jak celý systém funguje?

Umělá inteligence našla uplatnění v podobě AI chatbota na webových stránkách naší obce Mokrá-Horákov. Dostala jméno Tessa. Je to taková naše virtuální pomocnice. Funguje tak, že když se na náš web dostanete z mobilu nebo z klasické obrazovky počítače, bude vám vždy ve spodní části obrazovky svítit taková bublinka, do které můžete napsat doslova jakýkoliv dotaz. A Tessa vám odpoví včetně

kontextu, pokud se dotaz týká samotné obce a odpověď dokáže najít kdekoli na webu obce například z textů, obrázků či strojově čitelných dokumentů. Když se jí zeptáte na cokoli jiného mimo fungování obce, tak se omluví, že odpověď nezná. Nelže, nemlží, je slušná a přívětivá.

Jak probíhalo ožívování Tessy a zavedení celého systému?

Alfa a omega úspěchu Tessy spočívá v množství a kvalitě informací dostupných na webových stránkách naší obce. Má určený prostor, ve kterém pracuje a informace zpracovává. A to je právě náš web. Zásadní rozdíl oproti jiným chatbotům je ten, že Tessu informacemi nekrmíte, ona si je sama bere a učí se z nich, ať už jsou na webu uloženy kdekoli a v jakékoli podobě. Zatímco jiné chatboty fungují jen pasivně, kdy otázky kladete jen z přednastavených variant a takový chatbot vám přednastavené odpovědi následně poskytne. A nic dalšího nesvedete. Před spuštěním Tessy bylo nutné si s ní opakovaně povídat a klást nespočet dotazů. Díky tomu jsme z odpovědí získali zpětnou vazbu, že něco na webu není a občan by takovou informaci mohl hledat. Takže jsme vzápětí na web informace doplňovali. Tessa tedy jinými slovy významně zvýšila informační hodnotu našeho webu. Učila se zkrátka od nás a my zase od ní. Jsou to spojené nádoby.

Jaké jsou dosavadní zkušenosti? Nelíbí se Tessa, nepostaví si občas hlavu a netrucuje? Může si něco takového vůbec dovolit?

Dosavadní zkušenost předčila naše očekávání. Už jen tím, jaký zájem médií vyvolala její implementace do praxe. Přidanou hodnotu si leckdo uvědomil již při spuštění, které proběhlo symbolicky

1. května 2024 na svátek práce, kdy má nejen obecní úřad zavřeno a zaměstnanci nabírají síly na další úkoly. Nikoli však Tessa, která neúnavně odpovídala na zvědavé dotazy v jakoukoliv denní i noční dobu. Ukažte mi jednoho jediného státního úředníka, který se vám v době svého volna a ještě k tomu na státní svátek bude nepřetržitě věnovat. Je nutné akceptovat, že AI je nekončící samoučící proces a musíte mu dovolit dělat chyby či nepřesnosti. Tessa se třeba stále učí správně pohybovat v čase, například při dotazu na aktuální kulturní akce totiž občas nabídne i nedávno proběhlé akce.

Pane starosto, řada lidí je dnes otrávená z odpovídajících automatů u bank nebo energetických společností. Nelíbí se jim odcizená komunikace bez člověka na druhé straně. Neobáváte se, že Tessa jen k těmto pocitům přispěje?

Ani se nedivím, že jsou lidé z webových či hlasových automatů u různých institucí otráveni. Obzvláště když s danou institucí nemají jak jinak komunikovat a automat jim nerozumí nebo zkrátka neumí požadavek zpracovat. Sám vím, o čem mluvím. A přesto když se rozhlédnete, zažívá mezi lidmi boom používání nejrůznějších digitálních novinek, jako například nakupování v e-shopech z pohodlí domova, využívání online výdej-

ních boxů, placení kartou z chytrého mobilu nebo hodinek, používání samoobslužných digitálních scannerů a pokladen v obchodech apod. Proč asi? Protože taková technologie není vynucenou náhradou stávajícího zaběhlého

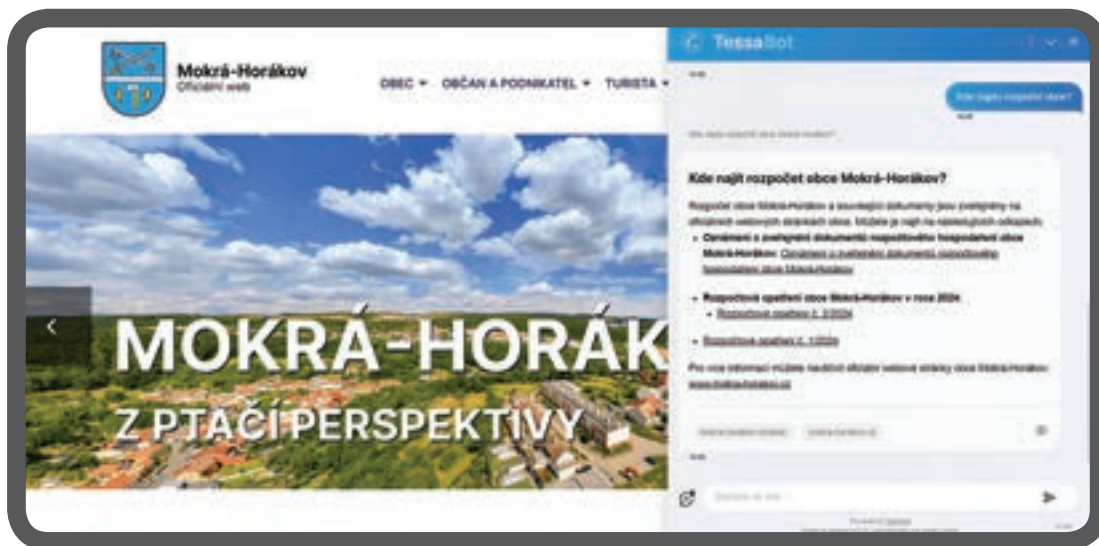
procesu, ale je jeho perfektní alternativou. A také necílí na všechny klienty či občany, pouze na ty, kteří o takový způsob stojí. A to je rozdíl. Tessa také nenahrazuje živého člověka, nýbrž ho doplňuje. I když někteří lidé si možná v budoucnu vystačí pouze s Tessou.

Můžete popsat třeba na nějakém příkladu, jak komunikace s Tessou funguje?

Tessu občané ocení zejména v situaci, kdy potřebují získat nějakou informaci o obci či jejím fungování a nemají prostor či nechtějí hledat jen tak na webu obce či náhodně googlit. Třeba když potřebují praktické informace k registraci psa, placení poplatků nebo jak probíhá svoz odpadu, kolik se za něj platí, co dělat v případě nálezu potulné kočky, kde a jak řešit osobní doklady, kam na výlet a nespočet dalšího. Tessa nevyžaduje, abyste se jí ptali na přednastavené otázky. Jednoduše jí svou otázku napíšete. Je tolerantní a dokáže akceptovat gramatické chyby, žargon, chybějící diakritiku apod. Třeba když jí napíšete „kam pro ridicak“, tak vám odpoví úplně stejně, jako kdybyste jí položili květnatou otázku napsanou slohově na jedničku s hvězdičkou. A když má Tessa dobrou náladu, tak vám řekne i vtip. Samozřejmě pouze v případě, když o něj požádáte.

Kolik lidí Tessu využívá? Víte, na co se nejčastěji ptají?

Za první dva měsíce provozu zodpověděla na téměř pět tisíc do-

tažů. S ohledem na pravidla GDPR samozřejmě není možné zjistit, kdo konkrétně se ptá ani kolik otázek pokládá. Někteří se ptají třeba čistě ze zájmu, jiní jen Tessu testují. Někteří lidé kladou Tesse i nekorektní dotazy, ale Tessa je profesionální za každé situace. A vývojářský tým z dotazů a odpovědí dokáže identifikovat takové informace, které by bylo dobré doplnit na web.

Jaké byly pořizovací náklady a administrativní náročnost celého procesu?

Provoz chatbotu nás stojí ročně asi 50 tisíc korun. V ceně jsou obsaženy i předchozí náklady na vývoj. Jednoduchou matematickou operací si můžete spočítat denní náklad a posoudit, zda byste za takovou mzdu dokázali vůbec někoho zaměstnat, aby pro vás pracoval navíc 24 hodin denně sedm dní v týdnu a 365 dnů v roce. Přiznejme si, že růstu produktivity a atraktivity nedocílíme odmítáním všeho nového a už vůbec ne nijak nepodmíněným zvyšováním mezd, nýbrž zvýšenou efektivitou díky zavádění inovací do praxe.

Jakou systém nyní vyžaduje údržbu?

Je to jednoduché. Údržbě chatbotu od samotného spuštění do dnešního dne jsem já se svým týmem věnoval přesně nula minut. Ano, slyšíte správně. Nebudeme přece zavádět do praxe něco, co nám následně přinese zbytečnou práci.

Uvažujete v současné době o rozšíření celého systému? Případně jakým směrem nebo na jaké agendy?

Rádi bychom, kdyby chatbot uměl pomoci vyplnit formulář konkrétní žádosti, například na užívání veřejného prostranství, ohlášení akce nebo třeba pronájem obecních ploch a prostor. Zajímavostí je, že od spuštění Tessy se nám zvýšilo množství požadavků na pronájem obecních prostor, například pro soukromé oslavy nebo ploch pro reklamu na služby občanům.

Co byste doporučil ostatním starostům, kteří o umělé inteligenci rovněž uvažují, na co si dát pozor, čeho se vyvarovat, jak správně postupovat?

Starostům, kteří podobné řešení chtějí, a přitom nechtějí investovat svůj čas do kompletního překopání a doplnění informací na webu, vzkazují, nechodte do toho. Musíte totiž být sami přesvědčeni o tom, že to má přidanou hodnotu, do které stojí na samotném začátku investovat vlastní čas a chuť. Pokud tomu nevěříte, raději do toho nechoďte, jinak budete zbytečně zklamaní, protože se výsledek nedostaví. Ostatním starostům vzkazují, ať se nebojí dělat nové věci a třeba stejného nebo podobného chatbota na bázi generativní AI vyzkouší. ●

Michal Šverdík

Rozšířenou verzi rozhovoru čtete na našem webu

Obnova osvětlení ušetří obcím náklady na energie

S přechodem na LED technologii poradí Signify. Využít lze i státní dotace.

Přibližně 78 % z celosvětové spotřeby energií připadá na chod a správu měst a obcí, přičemž 40 % z toho spotřebovávají veřejná osvětlení. Není proto divu, že se mnoho městských samospráv intenzivně zabývá snížením energetické náročnosti osvětlení a tím také úsporou značné části nákladů.

Řada měst i menších obcí stále spoléhá na starší, méně účinné a energeticky náročné sodíkové technologie, jejichž chod za účelem úspor optimalizují částečným nebo úplným vypínáním. To však snižuje komfort a bezpečnost obyvatel. Daleko efektivnějším způsobem je přechod k úspornému a udržitelnému LED osvětlení.

AŽ 80% ÚSPORA ENERGIÍ S LED TECHNOLOGIÍ

Moderní LED svítidla mají nižší spotřebu energie, delší životnost, poskytují vyšší světelnou účinnost, kvalitnější osvětlení při nižší spotřebě energie a splňují vysoké nároky na udržitelnost.

„Pokud by každé město EU přešlo na energeticky úsporný systém propojeného LED osvětlení, ušetřily by členské země takové množství energie, které stačí k pohonu 55 milionů elektromobilů ročně. Na nákladech by Evropa následně ušetřila více než 65 miliard EUR,“ vysvětluje **Tomasz Waszkiewicz**, generální ředitel společnosti Signify pro region EE Central and South, předního světového dodavatele světelných řešení.

Právě LED svítidla značky Philips od společnosti Signify ušetří až 50 % elektrické energie. O výhodách tohoto osvětlení se brzy přesvědčí také obyvatelé Bratislavy, která se rozhodla pro modernizaci svého současného veřejného osvětlení. Dalším krokem, jak obce a města mohou zvýšit úspory až na 80 %, je pak propojení na řídicí systém Interact City, který pomáhá optimalizovat výkon osvětlení podle externích podmínek a vlivů a přiblíží je k přístupu Smart City.

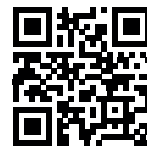
BRATISLAVA JAKO VZOR PŘECHODU K OSVĚTLENÍ LED

Společnost Signify postupně dodá Bratislavě celkem téměř 30 tisíc LED svítidel značky Philips UniStreet gen2, která nahradí 60 % stávajícího konvenčního a dosluhujícího osvětlení. Výsledkem bude snížení uhlíkové stopy města o 672 tun CO₂ za rok, přičemž nový systém přinese také úspory nákladů a snížení roční spotřeby elektřiny přibližně o 4,8 GWh.

„Představitelé Bratislavy hledali nový přístup, který by zapadal do celkového designu města, odpovídal cílům udržitelnosti a přispíval k pohodlí a bezpečnosti občanů. Tyto cíle Bratislava definovala ve výběrovém řízení, kde bylo 70 % kritérií zaměřeno na energetickou účinnost a další technické požadavky. Myslím, že tento přístup může sloužit jako inspirace pro další města, jak postavit výběrová řízení orientovaná na budoucnost, nikoliv jen na náklady,“ říká Tomasz Waszkiewicz.

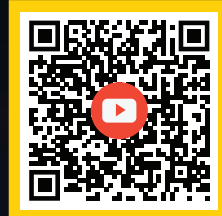
SE ZAVÁDĚNÍM LED POMOHOU DOTACE

K obnově veřejného osvětlení je možné využít dotační programy, například EFEKT – Výzva k rekonstrukci veřejného osvětlení, který je financován z Národního plánu obnovy a je určen českým obcím a městům na rekonstrukci a modernizaci soustav veřejného osvětlení za účelem dosažení úspory elektrické energie. Žádat o příspěvek je možné do konce letošního roku, přičemž větší města mohou získat podporu až 10 milionů Kč. Dále program PUBGRID z Modernizačního fondu Státního fondu životního prostředí. Ve vybraných regionech lze využít operačního programu Spravedlivá transformace. ●

Společnost Signify

představila program Zelená změna, který obcím a městům nabízí způsoby, jak okamžitě podniknout kroky k ochraně klimatu s využitím finančních prostředků dostupných v rámci iniciativy Zelená dohoda pro Evropu. Zapijte se do programu a kontaktujte Signify. Více na www.signify.com

Solární OSVĚTLENÍ

Rozteč
až 48m

Fotovoltaický panel

Pohybové čidlo

Dálkové řízení

USB

Zn + prášková barva

Baterie

607 071 081
info@adalux.cz

www.adalux.cz

Prosadím to za každou cenu

I přes široký nesouhlas tlačí ministr na zavedení zálohování. Jsou tu důležitější úkoly

Téma povinného zálohování PET lahví je další z bodů, které zcela zbytečně dělí společnost. Přitom to není téma společensky nikterak podstatné, ani téma, které by mělo nějaké klíčové přínosy. Není to věc, na kterou by společnost nedočkavě čekala, protože by to mělo lidem přinést spektrum výhod, lacinější nákupy, komfortnější život, menší uhlíkovou stopu, větší recyklaci komunálních plastů, či zlepšení obecních rozpočtů. Nic z toho navrhovaný systém prokazatelně nepřinese, to proběhlá diskuze a meziresortní připomínkování již ukázaly.

POTŘEBUJEME ŘEŠIT PODSTATNĚJŠÍ VĚCI

Ani z odborného hlediska to není věc, po které by odborníci léta volali. Věc, která by přinesla revoluční změnu nebo posunula využití významné části odpadů o měřitelný kus dál. Ne. V realu se jedná o rozdíl v nakládání s pouhým cca 1 % komunálního odpadu. Návrh ministra, výrobců zálohovacích automatů a výrobců nápojů je cestou zdaleka nejdražší. Změna v nakládání s tímto jedním procentem komunálního odpadu je v materiálu novely zákona vyčíslena na více než 5,2 miliard korun v nutných investicích a dále znamená každý rok průběžné náklady ve výši 1,3 – 2 miliardy korun. Když politik říká, že jím navrhovaná věc nebude nikoho nic stát a že náklady ponese samy prosazovatelé změny z řad nápojového průmyslu, měli by zákonodárci, další složky státu i veřejnost zbystřit. Kdo se nad tím zamyslí, ví, že tak to nefunguje. V realu náklady vždy zaplatí občan.

Namísto toho, aby resort MŽP, který povinné zálohování z odborných důvodů dlouhodobě odmítal posledních 14 let, řešil skutečně potřebné věci, jako je navýšení recyklačních kapacit na spektrum druhů

odpadů, další rozvoj obecní sběrné sítě, možnosti, jak mohou obce efektivně splnit vysoké legislativní cíle třídění, za které jsou odpovědné, snížení administrativní zátěže, cesty, jak lidem a firmám postupně snižovat náklady při zvyšování environmentální úrovně života, zaměřil se ministr na čistě byznysový příběh zavedení povinného zálohování pouhých dvou komodit. Navíc komodit, které jsou z dlouhodobého pohledu nejlépe vyřaditelné a nejlépe využitelné. S novým ministrem resort zahodil odborné studie z posledních let, které si na dané téma nechal zpracovat, a ministr sám deklaroval, že postoj resortu bude nově zcela opačný.

ANI JEDNA SE NEVYPLÁCHNE A ZNOVU NENAPLNÍ

Objektivně vzato, zálohování může být cesta, jak na vysokou úroveň zajistit sběr vybraných komodit. Je navíc plně funkční i v dobrovolném systému, jak to známe po mnoho let u piva, či některých dalších skleněných obalů. Některé zálohované jsou, jiné ne. Spotřebitel má možnost výběru a funguje to. ČR má funkční zálohový systém

mnoho desítek let. Klíčové však je, že zálohování má logiku u obalů, které se vypláchnou a znovu naplní. Tedy u opakovaně použitelných obalů, jak je to v řadě dalších států v EU. To však ministr neprosazuje. Česká novela chce zálohování jednorázových obalů. Těch, které se v ČR úspěšně sbírají v barevných kontejnerech více než 25 let. Navíc v zemi, která je dlouhodobě svým třídícím systémem na třech nejlepších příčkách v celé EU.

NOVELA NEMÁ POLITICKOU PODPORU

Česká novela prosazuje prakticky nejdražší možný systém, a to pro jednorázové obaly. To není výhodné pro lidi, pro obce ani pro ČR. V celostním pohledu to není ani ekologické. Výbor pro životní prostředí proto svým usnesením ministra vyzval už v prosinci, hned po zveřejnění zákona, k předložení takového řešení, které nebude vyjímát hodnotné suroviny z obecních systémů, bude celospolečensky výhodné, bude využívat stávající infrastruktury, bude respektovat hospodářskou soutěž a konkurenci a budou v něm vyvážené aspekty sociální, environmentální a ekonomické. Nic z toho bohužel aktuální ministerská novela neobsahuje. Objektivně tak není prosaditelná ani na vládě Petra Fialy, ani v Poslanecké sněmovně. Když na konci června dostal ministr Hladík k tomuto tématu dotaz v Otázkách Václava Moravce, tedy zda novela má koaliční podporu, sdělil, že novelu klidně prosadí v příští vládě a že ji prosadí za každou cenu, i kdyby měl osobně objet všechny obce v České republice. Zde ministr patrně narážel na to, že obce a města jsou v opravdu zásadní většinou zcela proti zavádění povinného zálohování. Výbor pro ŽP Poslanecké sněmovny, ale i doposud rekordní

počet povinných připomínkových míst z novely zjistily zásadní nevýhodnost pro obce a lidi. Proti novele jsou také oba obecní svazy, SMO ČR i SMS ČR, Asociace krajů, jednotlivé kraje, Hospodářská komora, Unie zaměstnavatelských svazů, Asociace malých a středních podniků a živnostníků, Rada seniorů a široká řada dalších organizací.

MEDIÁLNÍ MASÁŽ NEPOMÁHÁ

Na uvedeném faktu ohledně silného trvajících odporu ke kontroverzní ministrově novele nic nezmění ani doposud nevídaná a velmi drahá mediální masáž stále opakujících se článků a reportáží ve všech typech médií o tom, že povinné zálohování PET lahví a plechovek v ČR bude. Intenzita této již mnoho měsíců trvající placené kampaně nápojářských koncernů a výrobců zálohovacích automatů ukazuje na silnou motivaci prosazovatelů k nutnosti zavedení nejdražšího možného systému. Určitě to nebude proto, aby jak říká politik, mohli sami výrobci tento drahý systém financovat a lidé a obce na tom vydělali.

V MEZIČASE VZNIKÁ KONSTRUKTIVNÍ ŘEŠENÍ

Obce a další odborníci v mezičase připravují systémové řešení, jak konstruktivně splnit stanovené cíle sběru pro všechny komunální odpady, nikoli jen pro dvě nejdražší komodity. Cíle jsou stanoveny k roku 2029 a 2030. Je tedy čas na nalezení efektivních a nákladově akceptovatelných řešení. ČR v každém případě potřebuje další rozvoj stávajícího obecního separačního systému, který nám v dobrém závidí většina Evropy. Obce v ČR totiž musí do roku 2030 zajistit vyřídění nejméně 65 % všech komunálních odpadů. A k roku 2035 dokonce 70 %. Ke stejnému roku se má také minimálně 65 % komunálních odpadů podle evropských cílů recyklovat. Podle zprávy Evropské komise z poloviny roku 2023 je ČR mezi pouhými 9 státy v EU, které k plnění evropských cílů mají výrazně dobré předpoklady. Pokud by se v čase ukázalo, že ke stávajícímu třídícímu systému je vhodná nějaká doplňková motivace, může se ČR vydat cestou, kterou nyní realizuje

Belgie a kterou vyhodnocuje také řada dalších států – třídění s pomocí QR kódů známé také jako digitální zálohování. Jeho největší výhodou je v tom, že využívá stávající síť sběrných nádob a náklady systému jsou proto řádově nižší než s drahými automaty v obchodech. Státy jako Španělsko, Itálie, Velká Británie, Francie povinné zálohování s vracením PET v automatech v obchodech nemají, odložily jeho přijetí, nebo ohlásily, že touto cestou nepůjdou.

Ohlásily, že chtějí komplexní řešení pro všechny komunální odpady. Digitální zálohování je možným řešením také proto, že je použitelné na všechny budoucí druhy odpadů, nikoli jen na dvě vybrané komodity. V tom mu ministerstvem a nápojáři prosazovaný více než 50 let starý systém z minulého století nemůže nikdy konkurovat.

Objektivně není akceptovatelné a udržitelné na sílu nastolovat celostátní řešení dělaná na míru jednotlivým zájmovým skupinám. Aktuálně je to nápojový průmysl, kdo to bude příště? Řešení musí být systémová a zejména celospolečensky přínosná, výhodná pro lidi, méně obtěžující, zvyšující komfort, moderní a pokud možno nákladově efektivnější. Ilustrativní pro dosavadní vývoj je také to, že zatímco na společných jednáních o ministerském systému vždy vévodil hlasitý nesouhlas klíčových aktérů a výzvy ke stažení novely, na semináři o možném komplexním řešení, který proběhl dne 25. 4. ve sněmovně, byla nálada pozitivní, věcná a konstruktivní. Seminář byl organizován obecními svazy SMO ČR a SMS ČR, Hospodářskou komorou, obchodníky prezentovanými Svazem obchodu a cestovního ruchu a Asociací českého tradičního obchodu. Přítomní viděli zkušenosti s možným zaváděním moderního třídění s QR kódy a s digitálním zálohováním z Belgie a z pilotního projektu v Rakousku v regionu s 1,5 milionem obyvatel. Byli zde i zástupci výrobců ze segmentu mlékárenství, kteří podpořili tuto možnou moderní cestu. Na semináři byla deklarována široká podpora konstruktivního komplexního řešení, které bude umět zajistit sběr všech budoucích obalů v jednotném systému a nebude vyjímát hodnotné suroviny z obecních systémů. Současně i zde byla široce odmítnuta cesta navrhovaná v aktuální novele MŽP a nápojového průmyslu. Podrobné informace lze najít na stránkách Výboru pro životní prostředí PSP ČR. ●

*Ing. Petr Havelka
výkonný ředitel
České asociace odpadového
hospodářství
Rozšířenou verzi článku
najdete na našem webu*

Je libo darovat plechovku či láhev?

Takzvané Pfandringe řeší několik problémů najednou

Možná jste na ně také narazili, v Německu či Nizozemsku. Manžety s otvory, které obklopují odpadkové koše. Vymyslel je německý designér Paul Kletz jako svou absolventskou práci a od té doby se jeho „Pfandringe“ rozmáhají. Využívá je více než 60 měst v Německu a pronikly také do Nizozemska. Tam se jim říká doneeringen.

„Pfandring jsem vymyslel během studia designu a už více než 10 let za něj vedu kampaň. Uvědomil jsem si, že zálohované láhve a plechovky, tedy recyklovatelné materiály, lidé z pohodlnosti vyhazují do směsného odpadu na ulici. Na druhou stranu existuje velké množství lidí, kteří jsou na

sběru záloh závislí nebo si jím přivydělávají,“ řekl designér, který stále pracuje na vylepšení a také na snížení výrobních nákladů.

Záloha se v Německu v současné době pohybuje mezi 15 a 25 centy za obal. Tato hodnota je mnohými vnímána jako relativně nízká, a tak mizí zábrany pro vyhazování lahví a plechovek do nejbližšího veřejného odpadkového koše. Pokud tam zůstanou, recyklovatelný materiál je vyřazen z recyklačního cyklu a nakonec se ztratí při spalování odpadu.

A proto vznikl Pfandring – doplněk odpadové nádoby. Kolemjdoucí může do kroužku umístit plechovku či vratnou lahev a potřební si ji vezmou bez nutnosti sahat do koše. ●

Redakce

Mykilio: ekologická likvidace sádrokartonu

Technologický hub vyvíjející nové materiály na bázi podhoubí Mykilio ze skupiny Progresus získal druhé místo v mezinárodní soutěži ULI CEE PropTech Innovation Challenge 2024 a stal se tak nejúspěšnějším českým projektem.

Soutěž PropTech Innovation Challenge 2024 pořádaná organizací Urban Land Institute měla za cíl objevit nejlepší inovativní řešení snižující emise v oblasti Scope 3, tedy těch, které se u developerských firem týkají zejména materiálu a dopravy. Z desítek přihlášených projektů z Polska a České republiky vybrala více než desetičlenná porota odborníků pět nejlepších,

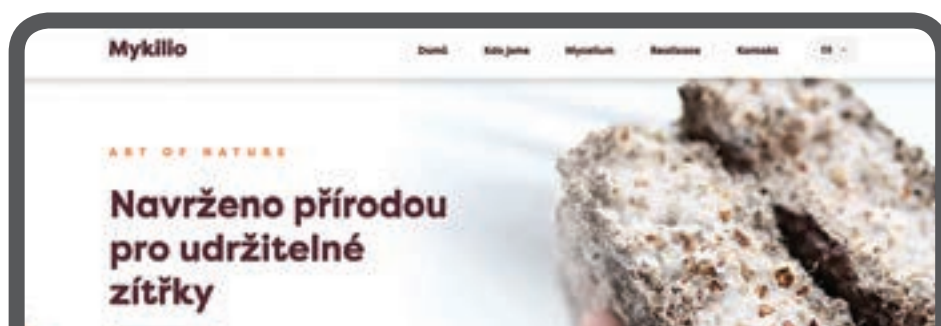
jejichž zástupci je obhajovali ve Varšavě. Český start-up Mykilio, který představil své řešení na likvidaci odpadního sádrokartonu a jeho přeměnu v konstrukční desky nebo akustické panely, si odnesl celkově druhé místo.

„Sádrokarton je z hlediska likvidace problematický materiál. Recyklovatelná je z něj pouze sádra, ovšem znečištěný karton bylo dosud možné jen skládkovat. Nás napadlo použít ho jako substrát pro houbu lesklokorku lesklou. Ta nám pomáhá proměnit tento odpad v opětovně použitelný materiál, který se tak oblohou vrací zpátky na stavbu například v podobě konstrukčního

panelu,“ říká Matěj Roth, CEO Mykilio. Konstrukční panely se pak mohou opakovaně používat jako nenosné příčky v interiérech. Z materiálu podnik vyrábí také designové akustické panely, které dodává k odhlučnění nahrávacích studií nebo do konferenčních místností.

„Projekt Mykilio byl opravdu výjimečný a jako nejinovativnější firma si druhé místo v konkurenci desítek dalších projektů vybojoval zasluženě,“ říká Radek Kučera, čestný předseda ULI Czech Republic, který ocenění na akci předával. „Jde o zcela nový přístup ke zpracování odpadního materiálu. Jsme rádi, že prostřednictvím takových akcí šíříme povědomí o fascinujících vlastnostech podhoubí a možnostech jeho využití ve stavebnictví,“ komentuje výsledek Lukáš Foral, spolujednatel skupiny Progresus, která nadějný technologický start-up před dvěma lety podpořila a zařadila ho do svého portfolia. Mezi současné klienty, kterým už Mykilio se zpracováním odpadu pomáhá, patří třeba British American Tobacco nebo společnost Skanska. ●

Redakce

Budování dostupného nájemního bydlení

Připravovaný dotačně–úvěrový program vyhlásí výzvu v září

Program Dostupné nájemní bydlení nabízí podporu pro výstavbu nových bytů či rekonstrukci stávajících nemovitostí za účelem vytvoření dostupného nájemního bydlení. Cílem je zvýšit dostupnost bytů zejména pro mladé lidi (domácnosti do 35 let s příjmem do 9. decilu), domácnosti s členy vykonávajícími veřejně prospěšné profese (zdravotníci, učitelé, hasiči atd.) seniory, samoživitele a další sociálně zranitelné skupiny (domácnosti s příjmem do 8. decilu).

O dotaci na dostupné nájemní bydlení mohou žádat různé subjekty, které splňují specifické podmínky.

ŽADATELI MOHOU BÝT:

- Obce a městské části – tyto subjekty mohou žádat o dotace na výstavbu či rekonstrukci nájemního bydlení, aby zvýšily dostupnost bydlení pro své obyvatele.
- Veřejné instituce – mezi tyto patří například zdravotnická zařízení, školy, instituce zajišťující veřejnou bezpečnost a další organizace vykonávající veřejně prospěšné činnosti. Tyto instituce mohou žádat o dotace, aby zajistily bydlení pro své zaměstnance.
- Nestátní neziskové organizace – tyto organizace mohou také žádat o podporu, pokud se zaměřují na zajištění dostupného bydlení pro cílové skupiny, jako jsou sociálně slabší občané, senioři, mladé rodiny a další zranitelné skupiny.
- Další právnické osoby – mohou zahrnovat různé společnosti a podniky, které mají zájem investovat do dostupného nájemního bydlení. Pro tyto žadatele platí specifické podmínky, jako je například povinnost vyčlenit určitý podíl bytů pro nájemníky určené obci.

PODMÍNKY PRO ŽADATELE:

- Žadatel musí prokázat, že plánuje výstavbu nebo rekonstrukci nájemního bydlení v souladu s podmínkami programu. Musí splnit kritéria týkající se energetické náročnosti a cenové dostupnosti nájmu. V případě právnických osob je nutné zajistit, aby minimálně 25 % bytů bylo obsazeno nájemníky určenými obcí.
- Nájemní smlouvy se uzavírají na dobu určitou, obvykle na jeden až dva roky, s možností prodloužení, pokud nájemce nadále splňuje kritéria pro dostupné nájemní bydlení. Nájemní smlouvy mohou být uzavírány pouze s osobami, které splňují stanovená kritéria, jako je věková hranice (do 35 let), příjem (do 9. decilu), nebo výkon veřejně prospěšné profese. Nájemník nesmí mít vlastnické právo k nemovité věci ani družstevní podíl.
- Nájemné musí být stanoveno jako nákladové, tedy pokrývající pouze nezbytné náklady na provoz a údržbu, a zároveň musí být nižší než obvyklé nájemné.

FINANČNÍ PROSTŘEDKY Z PROGRAMU LZE VYUŽÍT:

- na novostavbu bytového domu;
- na stavební úpravu, kterou vznikne byt, s výjimkou stavebních úprav v rodinném domě;
- na nástavbu nebo přístavbu, kterou vznikne byt, s výjimkou nástavby nebo přístavby v rodinném domě, pokud nevznikne z rodinného domu bytový dům;
- na stavební úpravu rodinného domu, pokud vznikne bytový dům;
- stavební úpravu bytu;
- na pořízení bytu nebo bytového domu koupí (s výjimkou koupě bytu v rodinném domě);

- u všech budov, které projdou stavební úpravou (nástavba, přístavba aj.), musí dojít ke snížení energetické náročnosti.

PODMÍNKY PRO POSKYTNUTÍ PODPORY:

- podlahová plocha nájemního bytu nepřekročí 120 m², podporu lze poskytnout jen do výše nákladů na 80 m² podlahové plochy;
- výstavba musí probíhat mimo záplavová území nebo je stavba pojistitelná proti povodni a záplavě;
- v případě stavební úpravy, nástavby nebo přístavby bude výstavbou dosažena a příslušnými průkazy energetické náročnosti potvrzena úspora neobnovitelné primární energie v porovnání se spotřebou neobnovitelné primární energie budovy v původním stavu před zahájením výstavby (případně v porovnání s klasifikací referenční budovy);
- v případě pořízení koupí byla mezi příjemcem podpory a prodávajícím uzavřena smlouva o smlouvě budoucí kupní nebo kupní smlouva k bytu nebo budově s byty;
- žadatel je vlastníkem pozemku nebo stavby, na nichž bude provedena výstavba, nebo má právo stavby po dobu splácení úvěru, nejméně však následujících 20 let;
- žadatel má zajištěny finanční prostředky na dofinancování výstavby;
- na pozemku a stavbě nevázne věcné břemeno ani jiné právo, které by bránilo řádnému užívání nájemních bytů;
- stavba je povolena podle stavebního zákona.

VÝŠE DOTACE:

Dotace může dosáhnout až 40 % celkových způsobilých nákladů. Úvěr až do 90 % celkových způsobilých nákladů. Kombinace dotace a úvěru může pokrýt až 90 % celkových způsobilých nákladů.

Předpokládaný harmonogram administrace programu – vyhlášení výzvy v září 2024 a příjem žádostí říjen 2024.

Doporučujeme konzultovat projekty dostupného nájemního bydlení s pracovníky SFPI, kde získáte aktuální a podrobné informace, nebo se můžete obrátit se svými dotazy na info@lka.cz nebo dotacniporadna@lka.cz. ●

Od září platí zákaz kotlů 1. a 2. třídy

Dotace na výměnu pokračuje, je ale nižší

Zákaz využívání kotlů první a druhé emisní třídy začne platit od 1. září 2024. Mnoho občanů již využilo podporu z kotlíkových dotací i z programu Nová zelená úsporám. Ty, kteří nevyhovující kotle ještě nevyměnili, Ministerstvo životního prostředí nabádá, aby tak učinili a využili do konce srpna jedinečné příležitosti čerpat aktuální výši dotací. Od 1. září sice bude podpora pokračovat, ale bude výrazně nižší. Pokud si navíc domácnosti stihnou o dotaci požádat do konce srpna, i když nestihnou kotel vyměnit, budou k tomu úředníci při kontrolách přihlížet. A nově bude možné od září požádat o dotaci na výměnu všech uhelných kotlů.

Zákaz používání kotlů 1. a 2. emisní třídy je v zákoně již od roku 2012 a mimo rodinné či bytové domy a stavby pro rodinnou rekreaci platí již od září 2022. „Povinnost vyměnit kotle první a druhé třídy platí už od roku 2012, občané tedy měli dostatek času se na výměnu připravit. Povinnost se netýká například kamen, krbových vložek či sporáků, které slouží k přímému vytápění místnosti. Mezi podpo-

rovanými zdroji zůstávají tepelná čerpadla, kotle na biomasu, kamna na pelety, objekt je možné napojit na centrální zásobování teplem. V řešení je i možnost podpořit plynové kotle pro nízkopříjmové domácnosti. Tyto kotle jsou dobře regulovatelné a je tak možné dát i do nezateplených objektů, aniž by po jejich budoucím zateplení bylo nutné je měnit,“ uvedl ministr životního prostředí **Petr Hladík** s tím, že pokud by občané nevěděli, jaký typ kotle mají, třída kotle je označená na výrobním štítku a v dokladu o kontrole technického stavu a provozu kotle, kterou má každý povinnost provádět nejméně jednou za 3 roky.

Podle dat ČHMÚ pochází z lokálního vytápění domácností více než 75 % všech emisí jemných prachových částic a více než 95 % emisí bezo[a]pyrenu produkováných v ČR. „Je zřejmé, že to, čím doma topíme, má zásadní vliv na kvalitu ovzduší i na zdraví lidí. Prachové částice na sebe váží další škodlivé látky, například těžké kovy či rakovinotvorný benzo[a]pyren, a podle Státního zdravotní-

ho ústavu způsobuje v ČR znečištění ovzduší každoročně 3 100 předčasných úmrtí. Naším záměrem není lidi pokutovat a udělovat zákazy. Musíme ale chránit lidské zdraví a životní prostředí, a proto je zákaz těchto starých nevyhovujících kotlů nezbytný,“ dodal ministr Hladík.

NA KOTLE 1. A 2. EMISNÍ TŘÍDY SE PODPORA SNÍŽÍ

Ministerstvo životního prostředí také představilo změny v dotační podpoře. Dosavadní tzv. kotlíkové dotace, které poskytují podporu ve výši až 95 % nízkopříjmovým domácnostem – seniorům v penzi, domácnostem s příspěvkem na bydlení či invaliditou 3. stupně – budou od 1. září výrazně nižší. A přesunou se pod program Nová zelená úsporám Light. Doposud bylo zažádáno o dotaci na výměnu kotle na tuhá paliva 130 tisíc domácností, z čehož 115 tisíc již svůj kotel vyměnilo, a to za více než 13 miliard korun. Stejně tak se od 1. září sníží i podpora z programu Nová zelená úsporám, která je pro ostatní domácnosti. V NZÚ zatím dotace využilo přes 50 tisíc žadatelů. Celkem tedy bylo podpořeno 180 tisíc kotlů.

„Apelujeme proto na všechny, kteří žádost ještě nepodali, aby tak učinili co nejdříve. Výše dotací z obou programů bude oproti současným částkám od 1. září 2024 snížena o jednotky až desítky tisíc, podle druhu zdroje vytápění. Vyplatí se proto podat žádost do 31. srpna 2024 a případně instalaci lze provést později,“ vysvětlil ředitel Státního fondu životního prostředí Petr Valdman. Pomoc s vyřízením žádosti dotace na výměnu kotle je nabízena v rámci kotlíkových dotací od jednotlivých krajů. „Ministerstvo zajišťuje poradenství prostřednictvím středisek EKIS nebo místních akčních skupin (MAS) sdruženými pod NZÚ Light. I tam je možné obrátit se s dotazy na výměnu nevyhovujících kotlů, a právě s těmito poradci probrat do budoucna třeba i možnosti zateplení svého domu jak v programu NZÚ, tak NZÚ Light,“ doplnil ředitel SFŽP ČR **Petr Valdman**.

»

Kotlíkové dotace do 31. srpna 2024 pro 1. a 2. emisní třídu - nízkopříjmové domácnosti

Výplata dotace je možná po realizaci I ZÁLOHOVĚ!

- pro žadatele, kteří pobírají starobní nebo invalidní důchod třetího stupně, nebo příspěvek na bydlení
- žádost na krajském úřadě
- podpora výměn kotlů nižší než 3. emisní třídy
- výše dotace až 95 % uznatelných nákladů
- možná kombinace s dalšími dotačními okruhy NZÚ a NZÚ Light

Typ nového zdroje	Max. dotace (Kč)
Kotel na biomasu s vnitřním potrubím (včetně dotace na palivo)	130 000
Kotel na biomasu se vnitřním potrubím (včetně paliva)	130 000
Sporní kotlovina	180 000

Podpora výměn starých kotlů z Nové zelené úsporám

Dotace pro všechny domácnosti na výměnu:

- starých neekologických kotlů (1. a 2. třídy)
- lokálních topidel na pevná paliva
- elektrického vytápění
- starých plynových kotlů

**vyměněno přes 51 tisíc zdrojů
vyplaceno již více než 4,7 miliard Kč**

Dotace 4,7 miliard korun

Vyrobeno 51 000 nových kotlů

Průměrná výše dotace 90 tisíc korun

- poskytovány od roku 2014
- financovány z emisních povolenek, NPO
- a nyní z Modernizačního fondu
- rozdělovány prostřednictvím SFŽP ČR
- příjem žádostí stále probíhá

Co se mění od 1. září 2024

- Zákaz provozu nejstarších kotlů (horších než 3. třídy) v domácnostech
- Zákaz je v zákoně od roku 2012, každý měl až 12 let na přípravu.
- Třída kotle je na výrobním štítku a v dokladu o kontrole technického stavu a provozu kotle.
- Kontrolu technického stavu a provozu kotle má každý povinnost provádět jednou za 3 roky, a to již od roku 2016!
- Plnění obou těchto povinností podle zákona o ochraně ovzduší kontrolují obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

Snižování dotací od 1. září 2024 pro kotle 1. a 2. emisní třídy

nová zelená úsporám   **nová zelená úsporám light**

- pro domácnosti bez rozdílu příjmu
- dotace bude nižší o desítky tisíc korun
- pro nízkopříjmové domácnosti
- dotace bude nižší než nyní

Podpora výměn bude od 1. září výrazně omezena.
Doporučujeme podat žádost do 31. 8. a instalaci případně provést později.
S podáním žádosti poradí již nyní poradci MAS nebo EKIS.
www.novazelenausporam.cz

DOTACE NOVĚ PRO KOTLE VŠECH TŘÍD

Od září 2024 bude také možné žádat o podporu na výměnu kotlů na tuhá paliva bez ohledu na emisní třídu za jiné druhy ekologičtějšího vytápění – například tepelná čerpadla, kotle na biomasu či kamna. „Bude zahájena motivační finanční podpora výměn všech uhelných kotlů – jen ve 3. emisní třídě jich je

v provozu asi 60 tisíc – s cílem do 10 let odejít od spalování uhlí v lokálních zdrojích vytápění,“ oznámil také ministr životního prostředí Petr Hladík.

Podle zákona o ochraně ovzduší spadají přestupky fyzických osob pod obecní úřad obce s rozšířenou působností. Ten má také povinnost dohledu nad dodržováním povinností provozovatelů kotlů v domác-

nostech, například pravidelnou kontrolou technického stavu a provozu kotle, která se musí provádět každé tři roky. Jelikož od 1. září nebude již kotle horší než 3. třídy možné využívat, MŽP připravilo metodiku, kterou se budou moci úředníci řídit. Cílem není občany pokutovat, ale docílit co nejrychlejší nápravy. Nejprve proto budou úředníci dávat nápravná opatření, až následně pokuty.

„V aktualizované metodice jsme se soustředili jednak na efektivitu kontrol a spravedlivý přístup tak, aby bylo při kontrolní činnosti dosahováno co největšího environmentálního efektu, tedy aby byly z provozu odstaveny co nejdříve zejména ty nejhorší kotle, jejichž provoz má největší dopady na ovzduší a zdraví lidí. Důležité je rovněž dosáhnout toho, aby všichni splnili svou povinnost provedení kontroly technického stavu a provozu. Při řešení jednotlivých případů bude nezbytné zohledňovat také sociální situace provozovatelů. Pokud úředníci odhalí nevyhovující kotle, není cílem hned ukládat pokuty, ale dosáhnout co nejrychlejší nápravy. V rámci přestupkového řízení lze sice uložit pokutu až do výše 50 tisíc korun, ale nejprve budou kontroloři ukládat napomenutí a výzvu k nápravě,“ uvedl ředitel odboru ochrany ovzduší Kurt Dědič.

Zákaz těchto kotlů včetně metodických pokynů vítá i Svaz měst a obcí. „Jsme rádi, že Ministerstvo životního prostředí komunikuje potřebu výměny kotlů a zároveň představilo metodiku pro úředníky tak, aby všichni věděli, jak mají po 1. září postupovat. Chtěl bych poprosit občany, aby s výměnou ale opravdu nezháleli a pokud tak ještě neudělali, začali ji řešit co nejdříve. I proto se snažíme vytipovat domácnosti, které kotle ještě nevyměnily, a upozornit je na tuto situaci, případně je odkázat na odborníky a poradce v terénu, kteří jim pomohou s podáním žádosti o podporu na výměnu kotle,“ uvedl místopředseda Svazu měst a obcí České republiky **Pavel Drahozal.** ●

*Zdroj:
Ministerstvo životního prostředí*

Chytré hodnocení ekonomické kondice měst

Rating odráží míru rizika, zda obec bude plnit své závazky. Nechte si jej změřit.

Catania Group vyvinula moderní a intuitivní koncept hodnocení ekonomické kondice měst a obcí. Nástroj funguje v režimu „o vás, bez vás“, kdy od obce nepotřebujeme žádná vstupní data a veškeré výpočty proběhnou automaticky z open dat IS Monitor Státní pokladny MFČR. Jedná se o velmi zajímavý a inovativní přístup, kdy si obec může objednat nezávislé hodnocení své ekonomické kondice a obdržet ratingové hodnocení, které může využít pro jednání s investory, bankami či dalšími institucemi či pro vlastní potřebu, aby z jednotlivých ukazatelů zjistila, na která případná slabší místa se má v budoucnu zaměřit.

MONITOR STÁTNÍ POKLADNY JAKO ZDROJ DAT

Monitor státní pokladny je informační portál Ministerstva financí, který umožňuje veřejnosti volný přístup k rozpočtovým a účetním informacím ze všech úrovní státní správy a samosprávy.

AUTOMATICKÝ VÝPOČET RATINGOVÉHO HODNOCENÍ

Využití těchto veřejně dostupných dat pro automatický výpočet ratingového hodnocení obce představuje zajímavou aplikaci principu „o vás, bez vás“. Znamená to, že hodnocení může být provedeno bez přímého zapojení obce, pouze na základě jejich zveřejněných finančních dat.

KLÍČOVÉ ASPEKTY TOHOTO PŘÍSTUPU

a) Objektivita:

- Hodnocení je založeno na tvrdých datech, nikoliv na subjektivních informacích
- Eliminuje se možnost zkreslení informací ze strany obce

b) Efektivita:

- Proces hodnocení může být plně automatizován
- Úspora času a zdrojů oproti tradičním metodám ratingu

c) Srovnatelnost:

- Jednotná metodika umožňuje snadné srovnání různých obcí
- Možnost sledovat vývoj ratingu v čase

d) Aktuálnost:

- Možnost pravidelné aktualizace hodnocení s každou novou sadou dat

e) Transparentnost:

- Vstupní data i metodika výpočtu jsou veřejně dostupné

UKAZATELE PRO HODNOCENÍ

Pro automatický výpočet ratingového hodnocení využíváme předem definovanou sadu ukazatelů, které hodnotí hospodaření municipality, zadluženost a likviditu municipality.

VÝHODY AUTOMATICKÉHO RATINGU „O VÁS, BEZ VÁS“

a) **Nízké náklady.** Zpracování ratingové zprávy na velmi rozumnou cenu.

b) **Pravidelnost.** Hodnocení může být prováděno častěji než tradiční rating.

c) **Motivace k transparentnosti.** Obce jsou motivovány k pečlivému a přesnému vykazování dat

d) **Podpora informovaného rozhodování.** Občané, investoři i státní orgány mají přístup k aktuálnímu hodnocení obcí.

Rating je jednou z možností jak hodnotit hospodaření obcí. Přidělení jednoho z ratingových stupňů poukazuje na to, do jaké míry využívá obec své finance efektivně, jak je na tom z hlediska stability svého

fungování a zda je schopná dostát svým závazkům.

Rating je obecně používaný nástroj k hodnocení subjektů, např. státu, podniku, obcí či krajů. V zásadě odráží míru rizika, zda daný subjekt dodrží své závazky, vyplývající zejména z přijetí půjčky, což ovlivní podmínky, za kterých mu věřitel půjčí. Příznivý stupeň ratingu obvykle vede k výhodnějším finančním podmínkám při poskytnutí půjčky.

Výhodou ratingu je skutečnost, že je souhrnným hodnocením. Jeho výsledkem je jeden údaj, porovnatelný jak v čase, tak i mezi obcemi. Vedení obce a obyvatelům obce přináší rating informaci o tom, jak odpovědně nakládá obec s penězi obce. Pro starosty má pak význam i meziroční porovnání a krátkodobý nebo střednědobý vývoj. Jedná se však i o nástroj pro opozici, ze kterého zjistí stav veřejných financí v daném roce či letech. Pro poskytovatele dotací může být rating důležitým poznatkem o finančním zdraví obce, který předznamenává, jak obec s dotací naloží. Pro budoucí věřitele je důležité znát, s jakou pravděpodobností obec vypůjčené prostředky splatí řádně a včas. Obdobný význam má i pro podnikatele, a to, zda se jim vyplatí s obcí spolupracovat, realizovat investice, prodávat zboží či služby.

Patrně nedůležitějším aspektem ratingu je to, že odráží míru rizika, zda obec bude plnit své závazky. Může tedy sloužit jako varování pro ty obce, jejichž ratingové hodnocení je nepříznivé. Neplnění závazků signalizuje horšící se finanční situaci obce, což může vést až k obstavení účtů a nemožnosti volně nakládat s prostředky na nich

»

uloženými. Dalším negativním dopadem může být nedobrovolný prodej majetku, výrazný pokles kvality poskytovaných služeb obyvatelům. Výsledkem může být nespokojenost obyvatel a ztráta dobré pověsti obce. Těmto všem negativním jevům je dobré předcházet.

Naopak příznivé ratingové hodnocení je dobrým signálem pro vedení obce i samotné obyvatel obce. Hodnocení popisující, že obec má optimální finanční

stabilitu, dostatečnou a přiměřenou investiční aktivitu a že hospodaření obce zaručuje dobrou schopnost splácet své aktuální závazky včas, lze velmi dobře „prodat“ („dlouhodobě dokazujeme, že umíme dobře hospodařit...“) a zajistit si tak volební hlasy svých obyvatel. ●

*Ing. Jan Mareš, MPA, LL.M.
lektor společnosti Catania Group*

Malý rating. Finanční stabilita municipality je hodnocena na základě dvou desítek ukazatelů posledního fiskálního roku.

Velký rating. Hospodaření obce je hodnoceno komplexní ekonomickou maticí, kdy je porovnávána sada komplexních ukazatelů v pětiletém období.

Program Dostupné bydlení dostal zelenou

7 miliard korun na investice do nájemního bydlení odsouhlasila vláda

Na výstavbu bytového domu, stavební úpravy nebo koupi nového bytu bude možné využít peníze z dotačně-úvěrového programu Dostupné bydlení, který přispěje k řešení současné bytové krize. Od října nabídne Státní fond podpory investic (SFPI) zvýhodněné úvěry pro obce, kraje, jejich organizace a další právnické osoby za 7 miliard korun do poloviny roku 2026. V příštím roce se k němu přidá Národní rozvojová banka se svými nástroji za další 3,5 miliardy korun. Program cílí na dostupné nájemní bydlení pro mladé rodiny, potřebné profese i na tzv. střední třídu obecně a je součástí rozsáhlé reformy Ministerstva pro místní rozvoj Bydlení pro život.

Cílem investičního programu Dostupné bydlení je zvýšit podíl dostupných nájemních bytů, a to jak jejich rekonstrukcí či výstavbou, tak v případě obcí i možností nákupu. Vlivem prudkého růstu cen nemovitostí a snížené dostupnosti úvěrů na bydlení se pro řadu domácností stalo nemožným usilovat o vlastní bydlení, a výrazně proto stoupla poptávka po nájemních bytech. To zvyšuje tlak na ceny i v této oblasti. Veřejnou podporu

investic do výstavby dostupných bytů s nižším než tržním nájemným umožnila dubnová notifikace, kterou MMR vyjednalo s Evropskou komisí.

„Díky programu vznikne navíc až 5 000 bytů. V majetku obcí jich je v tuto chvíli minimum. Nové byty pomůžou hlavně mladým rodinám, ale i seniorům a lidem s běžnými příjmy. Obcím také umožní lépe reagovat na výkyvy trhu práce a získávat nebo si udržet pracovníky v některých profesích. Jde především o učitele, zdravotníky, sociální pracovníky, hasiče nebo policisty,“ doplnil místopředseda

vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj **Ivan Bartoš**.

Finanční prostředky z programu Dostupné bydlení je možné využít na vybudování nájemních bytů ať už v nově vzniklých bytových domech, nebo v rekonstruovaných objektech. Program podporuje i možnost pořízení bytů koupí, je-li žadatelem obec, kraj a jimi zřízená právnická osoba, státní příspěvková organizace, registrovaná církev nebo náboženská společnost nebo jimi založená právnická osoba a veřejně prospěšná právnická osoba. ●

Zdroj: MMR

Revoluční informační systém pro matrikáře

Matriční agenda je popelkou ve veřejné správě, přitom jde o jednu z páteřních agend státu

Účinná novela o matrikách přinesla od letoška spoustu změn. Všechny informace k matriční agendě na jednom místě poskytuje na Matrika portálu Jitka Morávková spolu se svou kolegyní. Kromě toho pořádá akreditovaná školení. Práce v matriční agendě nebude ubývat. Za tři roky má agenda matrik projít digitalizací a expertka na matriční agendu Jitka Morávková věří, že v lednu roku 2027 se skutečně spustí plánovaný matriční informační systém, který by měl sloužit jako celostátní informační systém veřejné správy obsahující matriční údaje ze všech matričních úřadů. „Dnes jsou totiž matriční údaje vedeny izolovaně v elektronických databázích jednotlivých matričních úřadů,“ konstatuje **Jitka Morávková**. Každý matriční úřad má svůj vlastní, s nikým nepropojený, systém. Sdílení dat tak není technicky vůbec možné a velkým problémem je podle Jitky Morávkové i dohledávání matričních údajů v případech, že není známo, u které matriky jsou evidovány. Z těchto systémů nelze ani automatizovaně plnit oznamovací povinnosti, které matriční úřady mají. Ty je tedy musí plnit ručně, často hlásí jednu věc vícekrát a různými způsoby. Tento model už dávno neodpovídá modernímu způsobu práce s daty a je velmi dobře, že Ministerstvo vnitra pracuje na zmiňovaném matričním informačním systému.

Bude to znamenat, že matrikáři budou muset mít dobré uživatelské dovednosti digitálních nástrojů potřebných pro jejich činnost? „Podaří-li se modernizovat matriční agendu tak, jak Ministerstvo vnitra plánuje, měla by se činnost matrikářů administrativně zjednodušit

a zpružnit,“ odpovídá Morávková. Matrikářky podle ní již dnes umí pracovat s informačním systémem evidence obyvatel a naučit se pracovat v chystaném matričním informačním systému by tak pro ně mělo být poměrně snadné. Větší část agendy by mohla být (a snad i bude) řešitelná distančně, tedy bez nutnosti osobní návštěvy matričního úřadu.

JAKÝ DALŠÍ VÝVOJ MŮŽEME OČEKÁVAT

Matrika zároveň prochází a nadále bude procházet zásadními koncepčními změnami odrážejícími posuny ve statusovém právu. Manželství už v mnoha státech není jen svazkem muže a ženy. Ostatně i nová česká právní úprava týkající se stejnopohlavních párů doznává od 1. ledna 2025 velkých změn a zásadně se přiblíží institutu manželství. I stejnopohlavní rodiče mohou být v některých státech společnými rodiči dítěte, od ledna 2025 to bude možné i v České republice. Stále častěji se řeší problematika změny pohlaví, jak je ostatně patrné i z nedávného nálezu Ústavního soudu k podmínkám změny pohlaví.

Dosud téměř výlučně vnitrostátní agenda se čím dál tím častěji dostává do popředí zájmu i v zemích EU. Velká míra migrace unijních občanů mezi jednotlivými státy vede k nutnosti koordinovat i matriční otázky, zejména pokud jde o rodičovství a jméno a příjmení. „V Evropské unii je momentálně v legislativním procesu návrh nařízení, jehož cílem je harmonizovat pravidla pro uznávání rodičovství napříč unijními státy,“ konstatuje Jitka Morávková a dodává i konkrétní důvod, proč se řeší úprava

Oddávat nově mohou i poslanci a senátoři, ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš toho na konci června využil

legislativy: „V současnosti se totiž dostávají některé rodiny do situace, že je jim rodičovství v jednom státu EU založeno, ale v jiných státech EU není uznáno. I další mezinárodní instituce se věnují harmonizaci matriční agendy na mezinárodní úrovni.“

Tě se intenzivně již dvě desítky let podle Jitky Morávkové věnuje Haagská konference mezinárodního práva soukromého. Tato mezinárodní organizace přitom směřuje k vytvoření multilaterálního smluvního instrumentu, který by efektivně vyřešil případy náhradního mateřství s přeshraničním prvkem. Matriční agenda bude mít čím dál tím více mezinárodních aspektů. »

V prostorách velvyslanectví mohli již podruhé společně s primátorkou města Brna Markétou Vaňkovou a velvyslancem ČR Jiřím Šitlerem přivítat 25 nově narozených českých občanků v Rakousku, jejich rodný list vystavuje Zvláštní matrika Brno, do které spadají všichni občané a občanky ČR narození v zahraničí

NÁHRADNÍ MATEŘSTVÍ JAKO DŮLEŽITÉ TÉMA

„Samozřejmě klasické činnosti, které matrikáři dělali vždy, tedy zápisy matričních událostí narození, uzavření manželství, vstupu do registrovaného partnerství a úmrtí do matričních knih. S tím neodmyslitelně souvisí celkové vedení matričních knih, aktualizace údajů v nich, vydávání matričních a dalších dokladů a zpřístupňování údajů z matričních knih a sbírek listin a zabezpečení jejich archivace,“ popsala činnosti Jitka Morávková s tím, že i matriční knihy se stále

ještě vedou v tištěné podobě a vypisují se rukopisně. Vedle toho ale matrikáři vedou matriční údaje ve svých elektronických evidencích. V návaznosti na vedení matričních údajů plní matrikáři také řadu ještě oznamovacích povinností, počínaje evidencí obyvatel a konče třeba soudy v případech úmrtí za účelem projednání dědictví. Spolupracují také s českými i cizozemskými státními orgány, které potřebují matriční údaje pro výkon své činnosti, mj. poskytují i součinnost zastupitelským úřadům cizích států ve vztahu k jejich občanům.

Další významnou činností matrikářek je zajišťování předoddavkového řízení a průběhu satebních obřadů, stejně jako organizace registrace partnerství. „Nezanedbatelnou částí matriční agendy je přijímání souhlasných prohlášení o určení otcovství,“ říká Jitka Morávková. Počet dětí narozených mimo manželství byl v roce 2023 téměř 45 000 a k většině z nich bylo určeno otcovství právě souhlasným prohlášením rodičů před matričním úřadem.

JMÉNA A PŘÍJMENÍ: VÝZNAMNÁ AGENDA MATRIKÁŘEK

Matriční úřady posuzují žádosti rodičů o zápis jména jejich novo-

Školení v oblasti matrik a vidimace a legalizace je celá řada. Na Matrika portálu najdou zájemci semináře zaměřené na vybrané problémy: zákon o matrikách vidimace a legalizace vedení matrik registrované partnerství

www.matrika.portal.cz

rozeného dítěte, řeší dohody rodičů o příjmení těchto dětí. Jsou podle Jitky Morávkové také příslušné k vedení správních řízení o změně jména nebo příjmení. Přijímají a zpracovávají ale i řadu různých prohlášení o jménu nebo příjmení, o kterých se nevede správní řízení, ale musí se posoudit podmínky pro možnost jejich zápisu do matričních knih. A některé případy jsou podle ní v praxi skutečně dost komplikované.

Dílčí úkony plní i v oblasti státního občanství České republiky, zejména v oblasti jeho nabytí v souvislosti s určováním otcovství. V neposlední řadě vykonávají matrikáři veškeré činnosti na úseku vidimace a legalizace.

KONTROLNÍ ČINNOST MATRIKÁŘŮ KRAJSKÝCH A OBCENÍCH ÚŘADŮ

Matrikáři krajských úřadů a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností navíc vykonávají kontrolní činnost vůči podřízeným matričním úřadům, spravují jejich starší sbírky listin a realizují některé související administrativní úkony. „Dále řeší mezistupňové ověření veřejných listin vydaných matričními úřady pro účely jejich použití v zahraničí. Krajské úřady také vykonávají metodickou činnost vůči podřízeným matričním úřadům, řeší odvolání proti jejich rozhodnutím a zabezpečují přípravu matrikářů na matriční zkoušky a následně i jejich přezkoušení,“ uzavírá Jitka Morávková výčet činností matrikářů, které má za tři roky usnadnit připravovaný celostátní informační systém. ●

Gabriela Rezková

Přísná kvalifikace nezaručí kvalitního dodavatele

V rámci zadávání veřejných zakázek je třeba vytvořit správné podmínky a zohlednit víc než jen cenu

„Nemůžu hodnotit kvalitu, zakázky jsou jen o cenách, zákon mi nedává možnosti, je to rizikové“ – tyto nářky ze strany zadavatelů slyšíme často. Všichni chceme kvalitu, ale opravdu umíme v rámci zadávání veřejných zakázek vytvořit správné podmínky? Využíváme skutečně všechny možnosti, které nám zákon nabízí? Z mého pohledu to tak vůbec nevypadá, a často je to způsobeno neznalostí zákona a z toho plynoucími obavami na straně zadavatelů. Proto se mnozí zadavatelé uchylují k cestě tzv. přísné kvalifikace, v domněnku, že tato přísnost zaručí kvalitního dodavatele. Tento přístup je však velkým omylem a možná i tou nejhorší cestou.

KVALIFIKACE JAKO VSTUPENKA PRO DODAVATELE

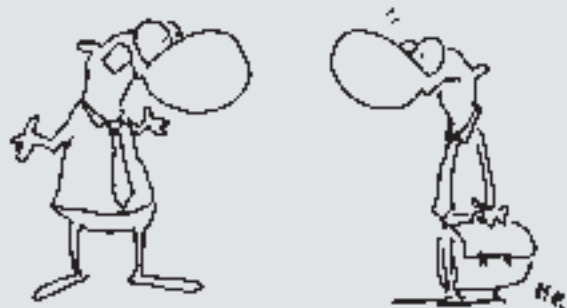
Co je vlastně kvalifikace a jak ji chápat? Kvalifikaci můžeme chápat jako vstupenku do zadávacího řízení pro jednotlivé dodavatele. V rámci kvalifikace stanovujeme minimální požadavky, které by měl dodavatel splňovat, aby se vůbec mohl účastnit veřejné zakázky. Zákon stanovuje, jakou musí dodavatel splňovat základní kvalifikaci a částečně profesní kvalifikaci, ostatní už je na zadavateli. První je tedy **základní způsobilost**, kde požadujeme doložit, že dodavatel není odsouzen za trestný čin, nedluží na daních a není v úpadku. Tato kritéria nemůže zadavatel nijak upravovat či měnit. Základní způsobilost je daná a jasně definovaná, zadavatel do ní nemůže nijak zasahovat.

Další kategorií je **profesní způsobilost**. Zákon stanovuje povinnost doložit výpis z Obchodního rejstříku či jiné obdobné evidence.

Další podmínky profesní způsobilosti jsou však již na rozhodnutí zadavatele. Často se stává, že zadavatelé požadují doložení všech možných živnostenských oprávnění, což může vést k nadměrnému omezování hospodářské soutěže. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže například několikrát rozhodl, že živnostenské oprávnění na provádění staveb je multiprofesní a požadování dalších dokladů je v rozporu se zákonem. Je tedy důležité, aby zadavatelé při stanovování požadavků na profesní způsobilost postupovali rozumně a neomezovali zbytečně soutěž.

Ekonomická kvalifikace je další oblastí, kterou řada zadavatelů zvažuje. Zde zákon stanovuje jediné kritérium, a to obrat za poslední tři roky. Je však obrat společnosti skutečně důležitý pro plnění zakázky? Obrat totiž nemusí vždy vypovídat o ekonomické síle společnosti. Možná by bylo lepší se zaměřit na konkrétní plnění a zkušenosti, než se spoléhat na jedno číslo z účetní závěrky. Například požadavek na doložení konkrétních realizovaných projektů může být mnohem lepším ukazatelem jeho schopností než pouhý obrat. A o zkušenostech dodavatele může vypovídat právě technická kvalifikace, která je zcela v rukách zadavatele.

Oblast **technické kvalifikace** umožňuje zadavateli stanovit požadavky na konkrétní zkušenosti a reference dodavatele, které mají být důkazem jeho schopností. Zadavatelé často požadují například minimálně pět zkušeností s výstav-

PODLE MÝCH INFORMACÍ NEMÁTE AUTO S ŘIDIČEM, DOVOLNOU JSTE PŘÍTEL PĚTIC, MUSEL JSME VAŠ VYŘADIT.

bou bazénů či aquaparků v hodnotě alespoň 150 milionů Kč za posledních sedm let. Měli by se však zamyslet, zda se nějaké takové stavby skutečně realizovaly v posledních sedmi letech, kolik jich v tak velkém finančním objemu vůbec bylo a zda jsou tedy alespoň někteří dodavatelé schopni takové podmínky splnit – on se totiž takový bazén nebo akvapark nestaví úplně každý rok, a navíc každá stavba nějakou dobu trvá.

Doporučuje se také neomezovat reference lokalitou ani typem objednatele, aby nedocházelo k neoprávněnému vyloučení kvalitních dodavatelů z důvodů, které jsou objektivně nedůležité – bazén pro město je přece v principu stejný, jako bazén pro hotelový komplex. Kvalitní reference mohou pocházet i z komerčního sektoru. A pokud například požadujeme reference pouze z České republiky, můžeme tím vyloučit dodavatele, kteří mají bohaté zkušenosti z jiných zemí a zbytečně se připravit o zkušeného dodavatele.

CHTĚJME KONKRÉTNÍ REALIZACE

Další častou praxí je nastavování požadavků na tým lidí, kteří

»

mají veřejnou zakázku realizovat. Požadavky by měly být přiměřené a související s danou zakázkou. Například požadavek na stavbyvedoucího s autorizací pozemní stavby ve stupni inženýr a s praxí minimálně deset let může vést k nepřiměřenému omezení hospodářské soutěže, jak už několikrát Úřad pro ochranu hospodářské soutěže rozhodl. Pokud například požadujeme autorizaci ve stupni inženýr, měli bychom mít jasný důvod, proč je tato autorizace nezbytná. Stejně tak požadavek na deset let praxe by měl být dobře zdůvodněný a přiměřený. Není lepší se zaměřit na konkrétní projekty, které daný stavbyvedoucí realizoval, než na délku jeho praxe? Může se totiž stát, že někdo s kratší praxí má mnohem bohatší zkušenosti z relevantních projektů.

Jak tedy zajistit kvalitu v rámci veřejných zakázek, když nemůžeme být až tak kreativní v rámci kvalifikace? Řešením je hodnocení. Zákon nám nenařizuje hodnotit jen cenu, nabízí spoustu možností, jak zohlednit kvalitu. Zkušenosti, kvalita práce, přístup k inovacím, to vše může být součástí hodnotících kritérií.

Zaměřte se na zkušenosti členů týmu místo celých dodavatelů.

Například místo omezujícího požadavku na stavbyvedoucího se třemi zkušenostmi s krytými bazény za 150 milionů Kč stačí jedna zkušenost s pozemní stavbou v této hodnotě a do hodnocení zahrňte body za další zkušenosti nad rámec kvalifikace. Tento přístup umožňuje širší účast a neomezuje hospodářskou soutěž. Navíc tím získáte lepší přehled o skutečných schopnostech jednotlivých členů týmu, což může být mnohem užitečnější než hodnocení celého dodavatele.

CO ZKUSIT HODNOTÍCÍ PŮHOVORY?

I když se mohou zdát nepřezkoumatelné, pokud dodržíte zákonem stanovené zásady, můžete je využít a jenom získáte. Firmy tento postup často vítají. Hodnotící pohovory umožňují získat lepší přehled o schopnostech a zkušenostech jednotlivých členů týmu a mohou tak přispět k lepšímu rozhodnutí o výběru dodavatele. Zadavatelé by se tedy neměli bát využít tuto možnost, pokud jsou schopni dodržet všechny formální náležitosti.

Cílem tohoto článku bylo upozornit, že přísná kvalifikace není správnou cestou. Většinou vede

k omezení hospodářské soutěže a zadavateli nijak nepomůže. Zaměřte se na hodnocení a využijte možnosti stanovené zákonem. Hodnocení může být mnohem flexibilnější a umožňuje zohlednit více aspektů, které mohou přispět k dosažení vyšší kvality. Nikdo neříká, že máte hodnotit pouze cenu, máte i jiné možnosti, které zde byly nastíněny. Nebojte se do nich jít, a pokud se bojíte, tak si je vyzkoušejte v rámci zakázek malého rozsahu. Zakázky nejsou zlo, zakázky jsou fajn, jen je potřeba občas se nebát a opustit zajeté koleje.

Závěrem bych chtěla zdůraznit, že správné nastavení kvalifikace a hodnocení je klíčem k úspěšnému výběru kvalitního dodavatele. Přísná kvalifikace sama o sobě nezaručí kvalitu. Naopak může vést k vyloučení kvalitních dodavatelů a omezení hospodářské soutěže. Využijte možnosti, které vám zákon nabízí, a zaměřte se na hodnocení kvality – to je jediná cesta, jak ji opravdu získáte. ●

Mgr. Kateřina Koláčková

PR0mo 8/2024/21

Výroční zpráva o migraci a integraci za rok 2023

Ministerstvo vnitra ve spolupráci s ostatními rezorty vypracovalo Zprávu o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2023, kterou 26. června projednala vláda České republiky.

Zpráva podává podrobnou informaci o situaci v oblasti legální a nelegální migrace, mezinárodní ochrany a integrace cizinců na území České republiky v roce 2023 a porovnává některé profilové ukazatele s rokem 2022, případně lety předcházejícími.

Celkový počet cizinců pobývajících na území ČR v roce 2023 i nadále přesahoval 1 milion osob, a to především z důvodu přetrvá-

vajícího vysokého počtu ukrajinských uprchlíků. Struktura cizinců z hlediska státních příslušností je dlouhodobě stabilní. Nejvíce cizinců pochází z Ukrajiny, Slovenska a Vietnamu.

Migračním tématům v České republice v průběhu roku 2023 opět dominovaly oblasti spojené s dočasnou ochranou udělovanou osobám hledajícím útočiště před vojenským konfliktem na Ukrajině. V návaznosti na Rozhodnutí Rady EU došlo v průběhu roku 2023 k prvnímu prodloužení institutu dočasné ochrany.

V oblasti nelegální migrace byla ČR i v roce 2023 ve většině míře využívána jako tranzitní země pro

nelegálně migrující osoby do dalších, především západních zemí Evropy. Počty osob zadržovaných v ČR při nelegální migraci v roce 2023 i přes výrazný meziroční pokles dosáhly druhé nejvyšší úrovně od doby migrační krize v roce 2015. V rámci koordinovaného postupu se sousedními státy proto ČR dočasně zavedla ochranu na vnitřních hranicích na celém úseku pozemní hranice se Slovenskem.

V oblasti mezinárodní ochrany byl v ČR podán třetí nejvyšší počet žádostí o mezinárodní ochranu od roku 2015. ●

Kompletní Zprávu je možné nalézt zde:

Jak je to od července nově s dohodáři

Dohody o provedení práce prošly v posledních měsících několika významnými změnami. Poslední změna je platná od 1. 7. 2024

Úprava, která vstoupila v platnost 1. července 2024, se týká povinnosti zaměstnavatelů podávat České správě sociálního zabezpečení elektronická hlášení o uzavřených dohodách o provedení práce. Hlášení se budou podávat každý měsíc, a to do 20. dne následujícího měsíce – termín pro první hlášení je tedy 20. srpna 2024. Tento tiskopis bude zároveň nově sloužit i pro hlášení vzniku či zániku účasti na nemocenském pojištění.

V hlášení se budou uvádět všichni zaměstnanci, se kterými má zaměstnavatel uzavřenou DPP, tedy i ti, kteří v daném měsíci neodpracovali ani hodinu. Zároveň se evidence týká všech aktivních DPP bez ohledu na datum uzavření smlouvy. Pokud tedy máte uzavřené stále platné DPP se zaměstnanci, kteří už u vás reálně nepracují, doporučujeme tyto smlouvy ukončit. Dohod o provedení pracovní činnosti (DPC) se tyto změny netýkají.

Zároveň vznikla povinnost registrovat se na ČSSZ pro všechny zaměstnavatele, tedy nově i ty, kteří zaměstnávají pouze dohodáře, kteří neodvádí pojistné. Zaměstnavatelé se museli registrovat nejpozději do 30. července 2024.

LIMITY PRO ODVODY POJISTNÉHO

Cílem centrální evidence dohod je sledování limitů pro odvody pojistného. Původně se měly zavádět dva limity pro odvod pojistného u DPP – jeden limit byl stanoven pro dohodáře pracující pouze u jednoho zaměstnavatele, druhý limit pro dohodáře pracující u více zaměstnavatelů. Od této úpravy se ale v roce 2024 upustilo a pro DPP letos nadále platí jednotný limit

Změny stručně a přehledně

- Od 1. července 2024 mají zaměstnavatelé povinnost podávat České správě sociálního zabezpečení elektronická hlášení o uzavřených dohodách o provedení práce.
- Hlášení se budou podávat každý měsíc, a to do 20. dne následujícího měsíce. Povinnost se týká všech aktivních DPP bez ohledu na datum uzavření smlouvy a výši výdělku.
- Původně se měly zavádět dva limity pro odvod pojistného u DPP, od této úpravy se ale upustilo a v roce 2024 pro DPP nadále platí jednotný limit 10 000 Kč měsíčně.
- Změny ale nastanou od 1. ledna 2025, kdy se zavedou dva režimy – režim oznámených a neoznámených dohod.
- Každý zaměstnanec si u jednoho zaměstnavatele bude moct uplatnit tzv. režim oznámené dohody, která bude mít výhodnější podmínky. Pojistné se bude odvádět u výdělku přesahujících 25 % průměrné mzdy v daném roce.
- U ostatních zaměstnavatelů dohodáře bude platit režim neoznámených dohod, které budou podléhat odvodům pojistného v případě, že bude dosaženo limitu pro zaměstnání malého rozsahu (pro rok 2024 je tento limit 4 000 Kč, pro rok 2025 ještě limit není známý).

10 000 Kč měsíčně. To znamená, že dohodáři, kteří si vydělají méně než 10 000 Kč, v daném měsíci nemusí odvádět pojistné.

Změny ale nastanou od 1. ledna 2025, kdy budou zavedeny dva režimy DPP, režim oznámených a neoznámených dohod.

REŽIM OZNÁMENÝCH DOHOD

Každý zaměstnanec si u jednoho zaměstnavatele bude moct uplatnit tzv. režim oznámené dohody, která bude mít výhodnější podmínky. Konkrétně se pojistné bude odvádět u výdělku přesahujících 25 % průměrné mzdy v daném roce – limit tedy bude o něco vyšší, než dosud platný limit 10 000 Kč. Zaměstnavatele, u něhož dohodář uplatní tento výhodnější režim, si vybírá sám zaměstnanec – zaměstnavatel

se ale k režimu musí přihlásit na ČSSZ, která režim následně ohlásí i zdravotní pojišťovně zaměstnance.

REŽIM NEOZNÁMENÝCH DOHOD

U ostatních zaměstnavatelů dohodáře bude platit režim neoznámených dohod. U těch budou DPP podléhat odvodům pojistného na sociální a zdravotní pojištění v případě, že bude dosaženo limitu pro zaměstnání malého rozsahu (pro rok 2024 je tento limit 4 000 Kč, pro rok 2025 ještě limit není známý). Výdělky z více DPP u jednoho zaměstnavatele se budou pro účely sledování limitu počítat. ●

Ing. Jan Mareš, MPA, LL.M.

*Další informace a zdroje:
www.cssz.cz
www.průvodce podnikáním.cz*

Jak mohou úřady ušetřit díky Beck-online?

System Beck-online je pro úřad v Benešově nepostradatelnou službou, která zvyšuje výkon celého úřadu

Benešov je město s cca 17 tisíci obyvateli a také obec s rozšířenou působností, do jejíhož správního obvodu patří celkem 51 obcí. Pro Mgr. **Jakuba Hostka**, místostarostu města Benešov, je právní informační systém nepostradatelnou službou, která nejen zvyšuje výkon celého úřadu, ale také pomáhá při přijímání rozhodnutí. Jaké funkce mu usnadňují každodenní práci a proč díky Beck-online úřad ušetří?

Na úřadě v Benešově působíte jako místostarosta – jak vám při výkonu agendy pomáhá Beck-online?

Myslím, že nejen za sebe, ale také za úřad mohu říci, že Beck-online používáme hlavně pro přístup k bohaté komentářové literatuře, kterou využíváme zejména pro sepisování správních rozhodnutí. Já sám jej při práci využívám např. pro bližší osvětlení některých právních pojmů. Když jsem nastoupil do funkce v Benešově, úřad už licenci Beck-online měl, takže jsem mohl systém začít ke své práci používat hned.

Co u právního informačního systému považujete za nejdůležitější?

Právní informační systém musí být aktuální, přehledný a uživatelsky přívětivý. Když něco hledám, chci si být jistý, že je předpis při jeho vyhledání platný a účinný. Vyhledávání musí být intuitivní, protože nechci trávit dlouhé minuty vyplňováním formulářů. Občas potřebuji hledat předpis podle názvu, někdy podle čísla. Všechny varianty

v Beck-online fungují výborně, což oceňuji.

Jak jsou s Beck-online spokojeni vaši kolegové? Jak dlouho trvalo, než si na systém zvykli?

Kolegyně a kolegové, kteří Beck-online používají, jej hodnotí kladně. Práce s Beck-online je jednoduchá, a netrvá tedy příliš dlouho, než se ho kdokoliv naučí používat. Úředníkům usnadňuje a urychluje práci, protože nemusí složitě hledat konkrétní informaci v tištěných publikacích a zároveň se mohou spolehnout na to, že informace, které najdou v Beck-online, jsou aktuální, správné a platné. Přínos Beck-online pro náš úřad je opravdu velký. Nejenže pomáhá našim zaměstnancům při práci, ale také celkově zefektivňuje výkon celého úřadu. Kolegové si chválí i možnost přístupu k databázi z domova, pokud pracují na home office. Jako nepochybnou výhodu hodnotíme i množství dostupné literatury, protože se nám výrazně snížila potřeba nákupu předpisů a odborných právnických knih v papírové podobě, které navíc bylo nutné stále obměňovat, vzhledem k tomu, jak se jednotlivé předpisy mění.

Jak významnou položku představuje cena licence pro váš rozpočet?

V rámci rozpočtu města Benešov se nejedná o závratnou částku. Pořízení právních systémů pro úředníky považujeme za nezbytnou pracovní pomůcku, bez které se už v dnešní době obejít nedá. Neříkám, že se jedná o levnou záležitost, ale přínos takového systému je veliký.

Jaké konkrétní problémy vám systém Beck-online pomohl vyřešit?

Pomáhá nám především při vypracovávání písemných znění rozhodnutí, protože si můžeme snadno najít výklad právních předpisů a díky možnosti kopírovat z citací jednoduše uvést zdroj. Např. pokud si s kolegy nejsme při řešení nějakého právního problému jisti, můžeme se podívat do Beck-online a zjistit, co si o tom myslí odborníci. Ve své práci nejčastěji využíváme komentář k zákonu o obcích a také velmi aktuální komentář správního řádu od autorského kolektivu Jemelka, Pondělíčková, Bohadlo. Mám za to, že bez právního informačního systému se větší úřady v dnešní době už neobejdou. Ale myslím, že i v menší obci najde své využití s tím, jak často a rychle se právní předpisy mění. ●

www.beck-pro-obce.cz

14
–
15

XVIII. NÁRODNÍ SNĚM REGIONŮ SOUDRŽNOSTI

Letošní, již XVIII. ročník Národního sněmu regionů soudržnosti bude ve znamení blížících se voleb do zastupitelstev krajů ČR. Ústředními tématy jsou novelizace a změny zákonů a další ožehavé problematiky roku 2024. Velká novela zákona o obcích 2024, připravovaná novela zákona o úřednících územních samospráv, nový stavební zákon a procesy územního plánování, regionální kultura jako politikum nebo přesvědčování, ovlivňování a konflikty v prostředí měst a obcí – to jsou některá témata letošního setkání. Sněm je platformou pro vrcholné představitele obcí, měst a krajů, kterým napomáhá naplňovat zákonné povinnosti a zároveň dosahovat očekávaných představ o správě svého územního celku. ●

ČESKÝ KRUMLOV

11
28

NOČNÍ PROHLÍDKA SYNAGOGY

Nevšední zážitek, kdy se přirozená krása maurské secese snoubí se hrou světél a stínů, nabízí v srpnu synagoga v Čáslavi. Její architekt Wilhelm Stiassny našel inspiraci v historickém období rozkvětu židovské architektury ve Španělsku. Prohlídky se zasvěceným komentářem se konají od 18 do 21 hodin. Ve středu 28. srpna můžete navíc navštívit koncert Aidy Mujačič. Zazní židovské písně v jazyce ladino (středověké španělštině) a hudba tereziánského vězně Karla Reinera. ●

ČÁSLAV

VIII
IX
15
–
1

LETNÍ LETNÁ

Svátek nového cirkusu a divadla Letní Letná nabídne od 15. srpna do 1. září každý den nabitý program pro děti i pro dospělé. Uvidíte vynikající zahradní hvězdy i nejlepší novocirkusové umělce z Čech. Zažijete neopakovatelnou atmosféru v prostředí cirkusových šapitó. Zahájení (přístupné je zdarma) bude mít podobu impozantní show cirkusových miláčků publika Akoreacro z Francie. Akrobacie na návěsu kamionu, hořící klavír, letící superhrdina a vysokozdvizný vozík v hlavní roli... Hudební koncert v rychlém tempu s precizní akrobacií, velkou dávkou humoru a trochou sebevražedných sklonů. ●

Program a vstupenky jsou na www.letniletna.cz.

PRAHA

22
–
25

MEZINÁRODNÍ DUDÁCKÝ FESTIVAL

Již po 25. se ve Strakonici sejdou dudáci a dudácké soubory z nejrůznějších zemí světa. Diváci budou mít možnost obdivovat krásu a rozmanitost krojů i hudebních a tanečních tradic různých národů. MDF patří svým rozsahem mezi nejvýznamnější folklorní festivaly na světě. Každý ročník je příležitostí k setkání a vzájemnému poznání souborů i jednotlivců, kteří prezentují dudy. Účinkující spojuje láska k tradici a lidovému umění. Festivalu se zúčastní mnoho zahraničních souborů a také spousta souborů z České republiky. ●

Program je zveřejněn na stránkách www.meks-st.cz a na www.dudackyfestival.cz.

STRAKONICE

24

JIZERSKÁ 50

Letní Jizerská 50 se letos poběží už po jedenácté. Účastníci se mohou přihlásit do závodů různé délky. Čeká je charitativní běh na 5 km, běhy na 11 a 23 km a nakonec běh Po stopách Jizerské 50 v délce 48 km – královská disciplína pro opravdové hrdiny. děti mohou změřit síly v dětských závodech. Startovní výstřel padne na stadionu v Bedřichově. ●

Startovné lze získat na webu behejlesy.cz.

LIBEREC

Nejezděme na mrtvém koni!

Kolega Veselý dává při školeních vedoucích úředníků a tajemníků jako příklad staré indiánské přísloví: „Když zjistíš, že jedeš na mrtvém koni, sesedni.“ Z praxe víme, že mnohé úřady místo sesednutí z mrtvolky vytvoří komisi pro pozorování mrtvého koně, objednájí kurz jízdy na mrtvém koni, tvrdí starostovi, že mrtvý kůň byl cílem a měl ho ve volebním programu, případně dokonce nakoupí více sena. Se smart řešeními obcí a měst to je někdy podobné.

V případě obcí a měst to pak vypadá tak, že se sice snaží úřady modernizovat (nebo jsou k tomu nuceni shora digitalizací státu), ale v praxi je to právě jízda na mrtvém nebo umírajícím koni. Máme tedy například elektronickou Sbíрку právních předpisů územních samosprávných celků, kam elektronicky vkládáme vyhlášky a nařízení, tyto předpisy nemusíme již vyvěšovat na úřední desce, ale i větší města zapominají na zákonnou povinnost vyvěsit na úřední desce oznámení o vyhlášení právního předpisu (zde byl téměř zdechlý kůň dodán státem: vše nejprve vložíme do Sbířky elektronicky, elektronicky dostaneme od MV informaci o vyhlášení, tu ale vytiiskneme na

papír a tento papír vyvěsíme před úřad na nástěnkou).

Nebo si město pořídí nový web a s ním lepší elektronickou úřední desku na webových stránkách, kde si ale nenastaví správné sejmnutí dokumentů, takže osobní údaje v některých dokumentech visí v rozporu s GDPR roky neoprávněně na webu obce a mohou jen čekat, kdo si bude první stěžovat u ÚOOÚ. Viděl jsem takto přístupný archiv až do roku 2004. Jinde si naopak na webu zapomenou zajistit minimální dobu vyvěšení u informací poskytnutých dle zákona č. 106/1999 Sb., která je po nedávné novele 6 let, samozřejmě ani tam nesmí být osobní údaje. Jiný příklad je využití praktických nástrojů pro přípravu podkladů pro zasedání zastupitelstva a zpracování zápisu, obec má ale průběh zasedání i zápis v rozporu se zákonem a někdy dokonce i usnesení, protože sice využili moderní nástroj, ale nasadili jej na chybný stav na úřadě.

Co s tím? Pokud chcete nasadit smart řešení, modernizovat úřad, přípravu a průběh zasedání, koupit digitální úřední desku a podobně, musíte nejprve zjistit, zda následná praxe a její využití odpovídají zákonům, především zákonu o obcích, informačnímu zákonu, správnímu řádu, archivnímu zákonu a dalším.

Ne vždy je snadné se v tom vyznat a někdy i dodavatelé těchto řešení neporadí správně.

Abychom vám tyto kroky usnadnili, má naše poradenská společnost Catania Group pro města a obce v nabídce audit stavu samostatné působnosti a plnění zákonných povinností. Od roku 2019 jsme mnoha městům pomohli dát do pořádku zastaralé postupy, chybné i nezákonné kroky, často ze setrvačnosti a z důvodu kopírování různých chybných šablon, někdy i „dobrých rad“ z okolních obcí. Pokud si chcete ověřit, zda postupujete správně, nebo naopak máte obavy, že zaměstnanci nepostupují, jak mají, můžete náš audit využít. Stejně tak můžeme přijet i na poslední chvíli před blížící se kontrolou např. z MV nebo ÚOOÚ.

Zatím jsme našli chyby při všech auditech. Někdy jde jen o snadno napravitelné formality, jindy to byly i chybné kroky způsobující neplatnost dokumentů a smluv nebo nakládání s majetkem, kde hrozí i trestní odpovědnost. Poradenské služby v oblasti zákonných povinností měst a obcí si můžete objednat na našem webu www.spmo.cz. ●

JUDr. Jan Šiátný, MPA

PROmo 7/2024/22

Přejděte na LED a šetřete energii!

Uvažuje vaše obec v současné době nad obnovou veřejného osvětlení nebo dosažení úspor v oblasti veřejného osvětlení?

Modernizace osvětlení je jedním z nejrychlejších a nejjednodušších způsobů, jak snížit náklady na elektřinu a emise.

K dispozici je řada dotačních programů, které mohou pomoci financovat výdaje na investici.

Začněte jednat již nyní. S našim LED osvětlením Philips a systémem řízení osvětlení Interact City vám pomůžeme dosáhnout cílů udržitelnosti, úspory elektrické energie a chránit planetu.

PHILIPS

interact

Signify Vám dokáže pomoci:

- S návrhem a odbornou konzultací osvětlení
  - Vyhotovením cenové nabídky
- S procesem získání dotace na modernizaci veřejného osvětlení
  - Nabízíme kompletní světelná řešení pro silnice a ulice, parky a náměstí, sportoviště a stadiony, tunely a architektonické osvětlení

Sjednejte si osobní schůzku se zástupcem Signify

Monika Škrabská
Key Account Manager, tel. 724 956 642
email: monika.skrabska@signify.com

www.signify.com

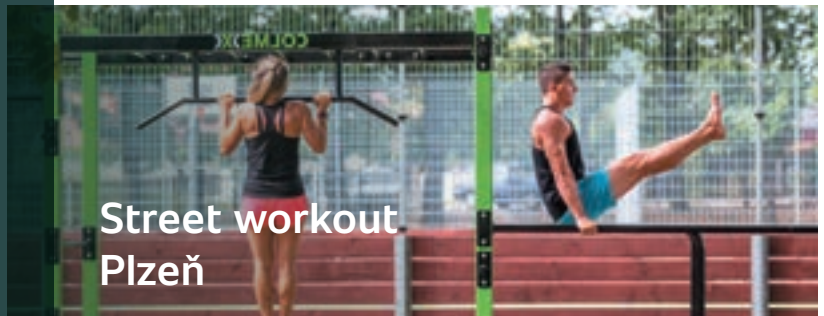
Využijte možnosti financování a vsaďte na LED!

Zapojte se do programu Signify Zelená změna, který vám umožňuje jednat ihned.

Zdravá obec je ta, kde se sportuje

Každé jedno hřiště
je krokem
ke zdravější populaci
a přispívá
ke snižování obezity

Street workout
Plzeň

Fitpark
Praha Hostivař

Street workout
Dolní Beřkovice

Fitpark
Brno

Venkovní posilovna
Únanov

**Nezůstávejte pozadu
a podpořte zdraví populace.**

Pro objednávky a informace nás neváhejte
kontaktovat na info@colmex.cz
nebo infolince **773 666 066**.

